

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCILARIN İZLEDİKLERİ DİZİ
FİLMLERDE DEYİMLERİN KULLANILMA SIKLIĞI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜBRA KAYA

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BEKİR İNCE

HAZİRAN 2018

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

TÜRKÇE ÖĞRENEREN YABANCILARIN İZLEDİKLERİ DİZİ
FİLMLERDE DEYİMLERİN KULLANILMA SIKLIĞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KÜBRA KAYA

DANIŞMAN

DOÇ. DR. BEKİR İNCE

HAZİRAN 2018

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

İmza
Kübra KAYA

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

‘Türkçe Öğrenen Yabancıların İzledikleri Dizi Filmlerde Deyimlerin Kullanılma Sıklığı’ başlıklı bu yüksek lisans tezi, Yabancılara Türkçe Eğitimi Bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZDEMİR

Üye: Doç. Dr. Bekir İNCE (Danışman)

Üye: Doç. Dr. Alpaslan OKUR

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

11.07.2018

(İmza)

Prof. Dr. Mustafa YILMAZLAR

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Yabancı dil öğrenmenin gerekliliğinin herkesçe kabul edildiği günümüz dünyasında yabancı dil öğretiminin nasıl yapılacağı sorusu sürekli gündemde yer almaktadır. Farklı yöntem ve teknikler sıralanırken sözcük öğretiminin önemi de unutulmamaktadır. Bu çalışmanın sözcük öğretimine katkı sağlayacak bir veri olacağı düşünülmektedir. Ana dil kullanıcıları tarafından sıklıkla kullanılan, sözcük türlerinden biri olan deyimler bu çalışmada mercek altına almıştır. “Hangi deyimler öğretilmeli?” sorusuyla başlanılan çalışmada konuşma dilini örnekleyen Türk dizilerinin incelenmesi kararı verilmiştir.

Türk dizilerinin izlenme oranları ve yabancı ülkelerle Türk dizi sektörü arasında yaşanan olumlu hareketlilik göz önüne alınarak Türk dizileri çalışma alanı olarak kabul edilmiştir. Sakarya Üniversitesi Türk Dili Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğrenim gören öğrencilerle yapılan çalışmada öğrencilerin izledikleri diziler belirlenmiş, en sık izlenen beş dizi anket uygulamasıyla tespit edilmiştir. Belirlenen dizilerin yapımcıları ve senaristleriyle iletişime geçilip senaryoları talep edilmiştir. Gizlilik ve çekim esnasında senaryoda meydana gelen değişiklikler nedeniyle senaryolara ulaşamamıştır. Dizilerin ilgili bölümleri izlenerek deyimler taranmıştır. Dizi senaryolarına ulaşamaması çalışmayı kısıtlayan bir etken olarak karşımıza çıkmış olsa da dizilerin tek tek incelenmesi Türk kültürüne ait öğelerin dizilerde sıkça yer aldığı bilgisini onaylamamızı sağlamıştır.

Bu çalışmada anket çalışmasını yaparken büyük yardımları dokunan Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcısı Erdal Özcan ve akademik personele, danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Bekir İnce'ye teşekkür ederim. Dizi izleme sürecinde yardımlarını esirgemeyen Şeyma Kaya, Şevkiye Beyza Mert, Şevval Türer, İlknur Zafer, Minel Kaya'ya; tezin gözden geçirilmesinde ve genel biçim kurallarını uygulamada imdadıma koşan sevgili meslektaşım Özgül Demir'e; sayısal verilerin elde edilmesinde yardım eden Ali Kızıldağ'a; tez süresi boyunca beni sürekli destekleyen babam Arslan Kaya, annem Hatice Kaya ve kardeşlerime teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCILARIN İZLEDİKLERİ DİZİ FİLMLERDE DEYİMLERİN KULLANILMA SIKLIĞI

Kaya, Kübra

Yüksek Lisan Tezi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Bekir İNCE

Haziran, 2018. xv+135 Sayfa.

Yabancı dil öğretimi geçmişten günümüze güncelliğini koruyan konulardan biridir. Teknolojinin gelişmesiyle kültürler arası etkileşim artmış ve dil öğrenmenin sebepleri de farklılaşmıştır. Türk dizileri dil öğrenmenin hem bir amacı hem de aracı olarak çift yönlü bir görev edinmiştir. Günümüzde dil öğrenmek isteyen kişiler, diziler aracılığıyla dili gerçeğe en yakın şekliyle izleyebilmektedirler. Bu çalışmada televizyon dizileri çalışma alanı olarak belirlenmiş ve dizilerde yer alan deyimlerin saptanması ve sıklıklarının belirlenmesi çalışmanın amacını oluşturmuştur.

Çalışmada yabancı dil öğretimiyle ilgili genel bir çerçeve çizilmiş, çalışmanın odak noktası olan deyimler ve televizyon dizileri kültür kavramıyla ilişkileri kapsamında incelenmiştir. Alanyazında hazırlanmış diğer çalışmaların da sunulduğu bölümlerden sonra derlem ve sıklık konularında kısa tanımlamalar yapılmıştır. Çalışmanın evrenini Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler oluştururken çalışmanın örneklemini Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde, 2017-2018 Eğitim- Öğretim döneminde öğrenim gören B1 düzeyindeki 179 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin en çok izlediği beş dizi anket yoluyla tespit edilmiştir. Tespit edilen dizilerden oluşan bölümler incelenerek deyimler saptanmış ve listelenerek deyimlerin sıklıkları çıkarılmıştır. Elde edilen sonuçlardan hareketle en sık kullanılan ellişer deyim tablolar halinde çalışmada yer alırken dizilerde yer alan diğer deyimler ekte sunulmuştur.

Bu çalışma ile Türk dizilerinin yabancı öğrenciler tarafından sıklıkla izlendiği, dizilerin deyim varlığı açısından zengin birer kaynak olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, kültür, deyim, Türk dizileri, sıklık.

ABSTRACT

FREQUENCY OF USING IDIOMS IN SERIAL FILMS THE FOREIGNERS LEARNING TURKISH WATCH

Kaya, Kübra

Master Thesis, Department of Turkish and Social Sciences Education

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Bekir İNCE

June, 2018. xv+135 Page.

Teaching foreign language is one of the subjects maintaining its currency from past to present. Cross-cultural interaction has increased and besides, reasons for language learning has also differentiated with the development of technology.

Turkish serials have undertaken language learning as a bidirectional duty both as an objective and medium. People who want to learn a language today, are able to follow a language in the most realistic form through serials. In this study, television serials are designated as the field of study and determining the idioms in the serials and finding out their frequencies have constituted the objective of the study.

In the study, a general framework relevant to foreign language teaching is drawn, and idioms and television serials which are the focal point of the study are examined within the scope of their relations with culture concept. Following the sections where other studies prepared in the literature are presented, brief descriptions on compiling and frequencies are made. While foreign students learning Turkish were constituting the target population of the study, 179 students at B1 level studying at Sakarya University Turkish Language Teaching, Application and Research Center in the Education period of 2017- 2018 have constituted the sample of the study. Five serials which are the most watched among the students are determined by a survey. Episodes of the determined serials are reviewed, and idioms are determined and listed, and frequencies of idioms are found out. Starting from the results obtained, the most frequently used fifty idioms in each serial are included in the study in tables while the other idioms used in the serials are submitted in the attachment.

By this study, it is concluded that Turkish serials are frequently watched by the foreign students and that serials are rich resources in terms of existence of idioms.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, culture, idiom, Turkish serials, frequency.

İÇİNDEKİLER

Bildirim	iv
Jüri Üyelerinin İmza Sayfası	v
Önsöz	vi
Özet	vii
Abstract	ix
İçindekiler	xi
Tablolar Listesi.....	xiv
Grafikler Listesi	xv
Bölüm I	1
Giriş.....	1
1.1 Problem Cümlesi.....	2
1.2 Önem.....	3
1.3 Varsayımlar	3
1.4 Sınırlılıklar	3
1.5 Tanımlar	4
1.6 Simgeler ve Kısaltmalar	4
Bölüm II	5
Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar.....	5
2.1 Yabancılara Türkçe Öğretimi.....	5
2.1.1 Yabancı Dil Öğretiminde İlkeler, Yaklaşımlar, Yöntemler	7
2.1.2 Sözcük Öğretimi.....	10
2.2 Deyimler.....	12
2.2.1 Deyim Kavramı.....	12
2.2.2 Deyimlerin Yabancılara Öğretimi.....	13

2.2.3 Alanyazında Deyimlerle İlgili Çalışmalar	17
2.3 Yabancı Dil Öğretiminde Televizyon	20
2.3.1 Televizyon ve Kültür.....	20
2.3.2 Televizyon ve Dil.....	22
2.3.3 Yabancılara Türkçe Öğretimi Açısından Televizyon	23
2.3.4 Yabancılara Türkçe Öğretiminde Türk Dizileri	28
2.4 Derlem.....	31
2.4.1 Derlem Kavramı.....	31
2.4.2 Dünya’da ve Türkiye’de Başlıca Derlem Çalışmaları	32
2.4.3 Deyimlerle İlgili Derlem Çalışmaları	33
2.4.4 Derlem ve Sıklık İlişkisi.....	35
Bölüm III.....	38
Yöntem.....	38
3.1 Araştırma Modeli	38
3.2 Evren ve Örneklem	38
3.3 Veri Toplama Araçları	39
3.4 Verilerin Toplanması	39
3.5 Verilerin Analizi.....	40
3.6 Uygulama Aşaması	40
Bölüm IV.....	42
Bulgular.....	42
4.1 Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	42
4.1.1 Katılımcıların Özellikleri	42
4.1.2 Takip Edilen Dizilerin Listesi, Takip Edilme Sıklığı	46
4.2 Dizilerdeki Deyim Varlığının Tespiti	48

4.2.1 “Söz” Dizisi.....	48
4.2.2 “Diriliş Ertuğrul” Dizisi	51
4.2.3 “Çukur” Dizisi.....	53
4.2.4 “Bizim Hikaye” Dizisi	55
4.2.5 “Siyah Beyaz Aşk” Dizisi	57
4.3 Türk Dizilerinde Yer Alan Deyimler ve Sıklıkları	59
Bölüm V	64
Sonuç ve Öneriler.....	64
5.1 Sonuç.....	64
5.2 Öneriler	65
5.2.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	65
5.2.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	66
Kaynakça.....	67
Ekler	76
Özgeçmiş ve İletişim Bilgileri	135

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	Deyimlerin Yer Aldığı Sözcük Dağarcığı Alanı.....	16
Tablo 2.	Dizilerin İzlenme Sıklıkları.....	46
Tablo 3.	Anket Listesinde Yer Almayan Fakat Öğrenciler Tarafından En Sık İzlenen Beş Dizi.....	48
Tablo 4.	Söz Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi	49
Tablo 5.	Söz Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim.....	50
Tablo 6.	Diriliş Ertuğrul Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi.....	51
Tablo 7.	Diriliş Ertuğrul Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim.....	52
Tablo 8.	Çukur Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi.....	53
Tablo 9.	Çukur Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim.....	54
Tablo 10.	Bizim Hikaye Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi.....	55
Tablo 11.	Bizim Hikaye Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim.....	56
Tablo 12.	Siyah Beyaz Aşk Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi.....	58
Tablo 13.	Siyah Beyaz Aşk Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim.....	59
Tablo 14.	En Sık İzlenen Beş Diziye Ait Bölüm Bilgisi, Toplam Süre Bilgisi ve Toplam Deyim Sayısı.....	60
Tablo 15.	En Sık İzlenen Beş Dizide En Sık Kullanılan İlk Elli Deyim.....	62

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1.	Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı.....	42
Grafik 2.	Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımı.....	43
Grafik 3.	Ankete Katılan Öğrencilerin Eğitim Durumları.....	44
Grafik 4.	Ankete Katılan Öğrencilerin Ülke Dağılımı.....	44
Grafik 5.	Ankete Katılan Öğrencilerin Televizyon İzleme Süreleri.....	45
Grafik 6.	Dizilerin Bölüm Sayıları ve Deyim Çeşitliliği.....	61
Grafik 7.	İzlenme Süresi ve Toplam Deyim Sayısı.....	62

BÖLÜM I

GİRİŞ

İnsanoğlu duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini başkalarıyla paylaşmak ister. İletişim yaşamın bir gerekliliğidir. İnsanın olduğu yerde iletişim de vardır. Sağlıklı bir toplum oluşturabilmek için iletişim kurmak en büyük ihtiyaçtır. İnsanoğlu kağıdın olmadığı dönemlerde bile iletişim ihtiyacını karşılamak için duvar yazılarını kullanmıştır. Zamanın ilerlemesi ile iletişim kanalları ve iletişimin kapsamı da değişmiştir. İletişimi yalnızca yaşadığımız çevre ile sınırlı tutmak teknoloji ve bilim çağı için kısıtlayıcı bir ölçüt olur. Her gün yeni bilgilerin öğrenildiği günümüz dünyasında iletişim araçları farklılaşmaktadır. İnsanlar ortak değerler, olaylar karşısında paylaşım yapma ya da insanlığın problemlerine karşı birlik olabilme ihtiyacı içine girmiş; dünya artık bizler için yakın çevre konumuna gelmiştir. İnsanlar etkileşime girdikleri bu yeni dünyada diğer insanların dünyasını öğrenmeye yönelmiştir. Kısacası, evren varlıkların farklılığı ve birbirlerinin etkileşimi üzerine kurulmuştur. İnsanoğlunun öğrenme merakı da farklı olana yöneliktir. Bunu dilin sınırları içerisinde dil aracılığıyla yaparız (Asutay, 2003: 26). Merak edilen, keşfedilmek istenen insanların dünyasını, kültürünü öğrenmek için dilini öğrenmek, yeni bir dünyanın kapılarını açmak için ilk adımdır. Türkçe, son yıllarda öğrenilmek istenen diller arasına girmiştir. Türkçeyi öğrenmek isteyen yabancılara yapılan ihtiyaç analizlerinde iş bulma, Türkiye’de yaşama, eğitim alma gibi amaçların yanında kültürel amaçlar da yer almaktadır (Osmanbegoviç ve Arslan, 2013; Boylu ve Çangal, 2014; Tunçel, 2016; Balaban, 2014). Yapılan çalışmalarda dil öğretiminin aynı zamanda kültür öğretimi olduğu belirtilmiştir. Dil öğretiminde kültür öğelerinin öğretilmesi kaçınılmazdır (İşcan, 2011; Demir ve Açık, 2011; Ökten ve Kavanoz, 2014; Koçer, 2013; Çangal, 2012; Köşker, 2015; Tüm, 2010; Güleç ve İnce, 2013).

Son yıllarda Türk yapımı dizi filmlere ve sinema filmlerine ilgi artmaktadır. Türk dizi filmleri Türkçenin öğrenilmesini de sağlamaktadır. Araştırmalarda çıkan

sonuçlara göre birçok kişi dizi film izlemek için dil kurslarına kayıt yaptırmıştır (Boylu ve Çangal, 2014; Balaban, 2014; Tunçel, 2016). Televizyon kültürü aktaran önemli bir iletişim aracıdır. Kültürün maddi ve manevi unsurlarını televizyon dizilerinde gözlemleyebiliriz. Ayrıca dilin temel becerilerinden olan dinleme becerisi televizyon dizileri sayesinde rahatlıkla edinilir. Dizi filmlerde geçen diyaloglarla konuşma becerisinin örnekleriyle karşılaşılmış olunur. Televizyon dil ediniminde kullanılabilen etkili bir araçtır.

Dil öğrenmek, bir bakıma, o dilin söz varlığına hakim olmayı gerektirir. Söz varlığı/sözcük öğretimi her zaman önemsenmiştir. Söz varlığı içerisinde kültürel eğilimleri yansıtan deyimler, dilin kullanımını ve kültürün anlaşılmasını kolaylaştırır (Tüm, 2010: 669). Deyimler, anlamları gereği öğrenilmesinde sıkıntı yaşanan, konuşma sırasında anlamlandırmada zorlanılan konulardan biridir (Güneş, 2009: 3). Bu çalışmada televizyon dizilerinde yer alan deyimlerin saptanması ve sıklıklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Sıklık, dilde daha çok kullanılan yapıların ortaya çıkmasını sağlamak için başvurulan bir yöntemdir. Dilin iyi örneklerinin toplanmasıyla oluşan derlemlerden elde edilen veriler ışığında en çok kullanılan kelimelerin çıkarılması dil öğretimine kolaylık sağlar.

Çalışmanın birinci bölümünde problem cümlesi, önem, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar, simgeler ve kısaltmalar yer almaktadır. Çalışmanın genel bir çerçevesi bu bölümde anlatılmıştır. Çalışmanın çıkış noktası, problem cümlesinde belirtilmiştir.

İkinci bölümde çalışmanın kuramsal çerçevesi çizilmiş; yabancılara Türkçe öğretimi, deyim, televizyon ve derlem konu başlıkları kısaca anlatılmıştır. Bu konu başlıklarıyla ilgili alanyazında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde araştırma yöntemi, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve işlenmesi hakkında bilgi verilmiş, bulgular dördüncü bölümde sıralanmıştır.

Çalışmanın son bölümünde konuya farklı bakış açıları getirilmiş, öneriler verilmiştir.

1.1 PROBLEM CÜMLESİ

1. Yabancı öğrenciler tarafından izlenen Türk dizilerinde en sık kullanılan deyimler nelerdir?

2. Türk dizilerinde hangi deyimler kullanılmaktadır?
3. Türk dizilerinde en sık kullanılan deyimler nelerdir?

1.2 ÖNEM

Deyimler, anlatımın akıcılığını sağlayan, mecaz anlam taşıyan kalıplaşmış sözcüklerdir. Günlük konuşmada, farkında olmadan kullanılan bu söz gruplarının öğretimi ve öğrenimi iletişim kurmada çok önemlidir. Akademik alanda çalışan araştırmacılar ve dilbilimciler tarafından yapılan çalışmalarda literatürü zenginleştirme ve deyimlerin tanımı üzerine yoğunlaşmış, dil öğretiminde deyim seçimi araştırmaları yetersiz kalmıştır. Deyimlerin nasıl öğretileceği hakkında yapılan çalışmaların yanında hangi deyimlerin öğretileceği konusunda soru işaretleri devam etmektedir. Bu çalışma ile alanyazında var olan bu boşluğu doldurmak amaçlanmaktadır. Televizyon programlarının yabancı dil öğrenmede önemi yadsınamaz bir gerçektir. Yapılan çalışmalar ve anketler göstermiştir ki yabancı dil öğrenen öğrenciler Türk dizilerini takip etmekte ve izlemektedir. Türk dizilerinin izlenme oranları göz önüne alınarak deyim seçimi için yabancı öğrencilerin izledikleri Türk televizyon programları çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Çalışma, günlük, konuşma dilinin kullanımında zorlanan dil öğrencilerine kolaylık sağlayacağı için önem taşımaktadır.

1.3 VARSAYIMLAR

Çalışmaya katılan yabancı öğrencilerin ankete içtenlikle cevap verdikleri ve anket sonuçlarının gerçek durumları yansıttığı varsayılmıştır.

1.4 SINIRLILIKLAR

- Çalışmada hazırlanan anket uygulaması, B1 öğrencileriyle sınırlı tutulmuştur.

- Çalışma 2017- 2018 sezonunda yayınlanan beş dizinin 100 bölümüyle sınırlı tutulmuştur.
- Çalışma sadece deyimlerle sınırlandırılmıştır.

1.5 TANIMLAR

Çalışma boyunca birçok kavram kullanılmış, kavramlar ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Aşağıda verilen tanımlar da çalışmanın temel düşüncesini vermesi açısından faydalı olacaktır:

Kullanılabilirlik İlkesi: Yabancı dil öğretiminde sosyal yaşamın içinde kullanılan ve bireyin her an karşı karşıya kalabileceği ifadelerin, sözlerin ve söz kalıplarının öğretilmesi (İnce, 2013: 145).

Dizi film: Bölümler hâlinde yayımlanan ve çoklukla aralarında konu bütünlüğü olan film, dizi, televizyon dizisi (WEB1, 2018) dir. Alanyazında yapılan çalışmalarda dizi ve film kavramlarının karıştırıldığı görülmektedir. Film, sinemalarda gösterilen eser anlamında kullanılmaktadır. Yaptığımız çalışmada bu kavram karışıklığını oluşturmamak adına dizi film yerine dizi kavramı kullanılmıştır.

1.6 SİMGELER VE KISALTMALAR

TDK: Türk Dil Kurumu

TÖMER: Türkçe Öğretim ve Uygulama Merkezi

AOÖÇ: Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi

RTÜK: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

sa.: Saat

dk.: Dakika

Sn.: Saniye

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

İnsanların temel ihtiyaçlarından biri iletişim kurmaktır. İletişim kurmanın farklı yolları olsa da en yaygın araç dildir. Dil sayesinde kendi dünyamızı karşımızdakine sunma imkanı elde ederiz. Dillerin doğuşu, akrabalıkları, dillerin yapısı, dil öğretiminin nasıl olacağı gibi konularda araştırmalar yapılmaktadır. Bu araştırmalar dilin boyutlarına açıklık getirerek insan dilinin yapısı ve işleyişi konusunda insanları aydınlatmaktadır.

Dili, insandan ve toplumdaki ayrı olarak düşünmek mümkün değildir ve dil aynı zamanda bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgilidir ve aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur (Aksan, 2000: 11). Yani, toplumsal yaşam içinde iletişim kurmak kaçınılmazdır. Toplumsal kurumların oluşması ve düzenli işlemesi dille mümkündür. Dilin öğretimi yakın çevre ve ailede öğrenildiği gibi bu çevrelerin dışında da gerçekleşir. Küreselleşen dünyada yakın çevremizin dışındaki insanlarla iletişim kurmak için dil öğrenmek isteriz. Bir ülkede yaşayan halk tarafından geleneksel olarak konuşulmayan ve farklı amaçlarla sonradan öğrenilen dile yabancı dil denir (Yağmur, 2013: 183). Yabancı dil öğrenebilmek için eğitimler yapılmaktadır. Ana dil öğrenimiyle yabancı dil öğrenimi birbirinden farklılık arz eder.

Dil öğreniminin temelinde kişinin ihtiyaçları yer alır. Dili öğreten uzmanların; kişinin yaşı, ana dili, eğitim durumu, dili hangi boyutta kullanacağı... gibi faktörleri göz önüne alarak öğretimi planlayıp uygulaması gerekir. Dil öğretim teknikleri geçmişten günümüze kadar üzerinde kafa yorulan bir konudur. Dil bilgisi yapılarının öğretilmesi, ezbere dayalı öğretimlerden iletişimsel yaklaşımlara kadar farklı farklı

uygulamalar mevcuttur. Dil öğretimi kelime ve dilbilgisi yapılarının öğretimi gibi kavramlarla sınırlandırılmayacak geniş bir alandır. Dil öğretiminin içerisine dilin kültürü, tarihi, yaşam biçimi de girer. Dil öğrenirken dilin konuşulduğu toplumun öğrenilmesi söz konusudur. Ana dil öğretiminde farkında olmadan gerçekleşen süreçler yabancı dil öğretiminde bilinçli olarak öğretilmesi gerekir.

Yabancı dil öğretiminde öğretimin standart hale gelmesi için belli ilkeler sıralanmıştır. Genel ilkeler; beceriler ilkesi, kullanılabilirlik ilkesi, gerçekçilik ilkesi, girdi ilkesi, uygulama ilkesi, dönüt ilkesi, eşitlik ilkesi, sorumluluk ilkesi, ideal hız ilkesi, sarmal eğitim ilkesi, dil ile birlikte kültürün verilmesi ilkesi şeklinde sıralanırken temel ilkeler; bütün dil becerilerini geliştirme, basitten karmaşığa; somuttan soyuta gitme, görsel ve işitsel araçları kullanma, öğrencileri cesaretlendirme ve aktif kılma, bir seferde tek yapıyı sunma, bireysel farklılıkları dikkate alma, ölçme ve değerlendirmede birlik, dil öğretimini sınıftan gerçek hayata taşıma, dil öğretiminin planlanması şeklinde gruplandırılmıştır (İnce, 2013: 144-154).

Dil öğretiminde bireyin öğrendiği dili istediği bağlamda kullanmasını sağlamak öğretimin sürdürülebilirliğini ve öğrencinin motivasyonunu olumlu yönde etkiler. Türkçe öğrenmek isteyen bireylerin- iletişimsel yaklaşımla incelediğimizde- günlük dilde kullanılan söz varlığı öğelerini öğrenmesi gerekir. Kullanılabilirlik ilkesine göre öğrenci sosyal hayatta karşılaşacağı söz varlığı öğelerini öğrenmelidir. Öğrencilere öğrendiklerini gerçek hayatta uygulama fırsatı vermek için iletişimde kullanılan söz varlığı öğelerinin belirlemesi ve öğrenciye bu öğelerin öğretilmesi önem taşımaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle yabancı dil öğretiminde gerçek hayata yakın uygulamalarla tanışma fırsatı sunulmuştur. Dil öğrenmek isteyen kişiler, televizyon programlarıyla dili gerçeğe en yakın şekliyle izleyebilmektedirler. Televizyon programlarının dil öğretiminde, dile ilgi uyandırmada etkili olduğu birçok çalışmada ortaya çıkmıştır.

Dil öğretiminde konuşma dilini esas alan, günlük yaşam içerisinde öğrencilerin karşılaşma olasılığı yüksek diyaloglara yer veren ve günlük konuşma dilinde sıkça kullanılan kelimeleri kullanarak hazırlanan materyallerin öğrencilerin ilgisi çekeceği söylenebilir (Tunçel, 2011: 17). Yabancı dil öğretiminde öğretilecek kelimelerin, ana dilde en sık kullanılan kelimeler olması öğretimin başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

2.1.1 Yabancı Dil Öğretiminde İlkeler, Yaklaşımlar, Yöntemler

2.1.1.1 Yabancı Dil Öğretiminde İlkeler

Yabancı dil öğretiminin nasıl yapılacağı sorusuna cevap vermeden önce dil öğretiminde uygulanması gereken temel kurallardan bahsedilmesi gerekmektedir. Dil öğretiminin çerçevesini belirlemeden yapılacak olan öğretimde eksikler olması kaçınılmazdır. Öğretimin belli ilkeler dahilinde yapılması gerekir. Yabancı dil öğretiminde ilkeler genel ve temel ilkeler şeklinde iki başlık altında incelenmektedir. Bu çalışmada bu ayırım gözetilmeden çalışmanın ana fikrini destekleyen ilkelere vurgu yapılarak ilkeler tanıtılacaktır.

Dil öğretiminin planlanması: Öğretimin planlanmadan yapılması amaçlara ulaşmayı engelleyecek bir unsurdur. Bu nedenle yabancı dil öğretiminin planlanmadan yapılması dil öğretimini olumsuz önde etkiler. Günlük, haftalık, yıllık planlar öğretimde varılan noktayı gösterir.

Beceriler ilkesi ve verilen bilgilerin günlük hayata aktarılması: Yapılan öğretimde dilin tüm beceri alanlarına yönelik olması gerekir. Dili tek yönüyle öğretmek, okuma becerisini geliştirip konuşma becerisine önem vermemek, bireyin sahip olduğu bilgileri gerçek hayata taşımamasını engelleyerek dili aktif şekilde kullanamamasına sebep olacaktır. Bu durum da var olan bilgilerin unutulmasına neden olacaktır. Bu nedenle öğretimin hem dilin tüm beceri alanlarına yönelik olması hem de günlük yaşama aktarılması gerekmektedir.

Öğretimde konuların sıralaması: Dil yapılarının öğretilmesinde basitten karmaşığa, somuttan soyuta gidilmesi öğrencinin motivasyonuna yükseltecek ve dil öğrenmeye karşı olumsuz bir tavır geliştirmesini önleyecektir. Sözcük öğretiminde de görsel unsurlarla sözcüklerin öğretilmesi bu ilkeyi destekler niteliktedir. Aynı zamanda öğretimde tek seferde bir tek yapıyı öğretmek gerekir. Öğretimin etkili olması ve bilgilerin karıştırılmaması için ders planlaması bu ilke doğrultusunda yapılmalıdır. Bir derste art arda öğretilen bilgiler öğrencide kalıcı olmayacaktır. Öğrencinin öğrenme hızı ve bilgileri özümseme süresi de dikkate alınarak öğretim planlanmalıdır. Bir bilgi öğrenilmeden diğer bilgiye geçilmemelidir.

Derse katılım ve bireysel farklılıkları dikkate alma: Öğrenme parmak izi kadar özeldir ve öğrencinin sahip olduğu özellikler öğrenme yöntemlerini etkiler. Bu

nedenle öğretim farklı yöntemlerle desteklenmelidir. Konunun elverdiği ölçüde öğrenciye söz hakkı vererek konuyu pekiştirmesi sağlanmalıdır.

Görsel ve işitsel araçları kullanma: Teknolojinin gelişmesiyle dil öğretiminde kullanılan araçlar farklılaşmıştır. Bu farklılık da öğrencilerin birden fazla duyusuna seslenmemizi sağlamıştır. Öğretimde birden çok duyuya seslenmenin öğretimin etkililiğini arttırdığı yapılan çalışmalarla ortaya çıkmıştır. Öğrencinin hem gözüne hem kulağına hitap eden öğretim araçları öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Televizyon bu araçlardan biridir. Hem derslerde öğretim aracı olarak kullanılmakta hem de informal eğitimi sağlayan bir araç olarak dil öğretiminin uygulamalarını kişilere sunmaktadır.

Güncel dilin öğretilmesi: Öğrencinin gerçek hayatta karşılaşmayacağı dil yapılarının ve sözcüklerin öğretilmesi öğretimde zaman kaybıdır. Aynı zamanda öğrencinin dile olan ilgisini azaltabilecek bir faktördür. Öğretimde güncel dilde kullanılan ögeler öğretilmeli, öğrencinin günlük hayatında rastlayacağı yapılara yer verilmelidir. Bu nedenle güncel dilin tasvir edilmesi önemli bir konudur. Güncel dilde en sık kullanılan kelimeler, kelime grupları tespit edilmeli; tespit edilen kelime ve kelime gruplarının öğretimi ön plana alınmalıdır. Güncel dilin kullanıldığı örnekler, gazete ve televizyon metinleri gibi, öğretimde sıkça yer almalıdır.

2.1.1.2 Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar

Yaklaşım, bir sorunu ele alış, ona bakış biçimi olarak sözlükte açıklanmıştır (WEB2, 2018). Dil öğretiminde de birbirinden farklı yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Dilin nasıl öğrenileceği tek disipline ait bir konu olmadığı için yaklaşımların sayısı giderek artacağına benzemektedir. Yaklaşımların ortaya çıkmasında öğrenilecek dilin yapısal özellikleri, dilin sahip olduğu olanaklar ve öğrenciye dönük faktörler etkili olmaktadır. Dil öğretim yaklaşımlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Doğal Yaklaşım
- Tüm Dil Yaklaşımı
- İletişimsel Dil Öğretimi (İşlevsel/ kavramsal yaklaşım)
- Dengeli Okuma Yazma Yaklaşımı
- Bilişsel Yaklaşım
- Kültürler Arası İletişim Odaklı Yaklaşım

- Sözel Yaklaşım

Yaklaşımların belirlenmesinde yer alan felsefe, öğretimde tercih edilecek yöntem ve teknikleri doğrudan etkilemektedir. Günümüzün gelişen teknolojisinde ve iletişimin sınırlarının kalktığı modern çağda, iletişim becerilerini geliştirmeyi savunan *İletişimsel Yaklaşımın* öğretimde baskın olması beklenmektedir. İletişimsel yaklaşımın temel kavramı iletişimdir. Dil öğretiminde dilbilgisi kalıplarının yeterli olmadığı ve dilin kullanım alanlarıyla birlikte öğretimin yapılmasının gerekli olduğu bu yaklaşımda savunulmuştur (Gün,2013: 111). İletişim temelli bir öğretim planında, gerçeğe uygun hazırlanan öğrenme ortamlarında öğrenci dili doğala en yakın şekilde öğrenecektir. Öğretimin temelinde öğrenci yer alır. Öğrenme sürecinde öğretmen hem bir danışman hem de iletişim ortamını sağlayan etkin bir katılımcı görevini üstlenir. Öğretmenin sınıf içi etkinliklerde teknolojik araçları kullanması, görsel ve işitsel unsurlara yer vermesi öğrencinin dikkatini çekecektir. Televizyonda yayınlanan dizilerin ve sinema filmlerinin derste ve ders dışında kullanılması da toplumun kültürünü ve sözsüz iletişim unsurlarının öğrenciye aktarılması açısından faydalı olacaktır.

2.1.1.3 Yabancı Dil Öğretiminde Yöntemler

İzlenen yol, metot anlamına gelen yöntem dil öğretiminde önemli bir yer teşkil etmektedir. Dili öğrenecek kişilerin ihtiyaçları, bireysel farklılıkları, öğrenilen dilin temel özellikleri ve dil öğrenmenin amaçları göz önüne alınmadan belirlenen yöntem başarıya ulaşmayacaktır. Yöntemin belirlenmesinde birçok faktör etkilidir. Geçmişten günümüze birçok yöntem bulunmuş ve dil öğretiminde uygulanmıştır. Güzel ve Barın (2013: 181-182) dil öğretiminde kullanılan yöntemlerin farklı isimlerle anıldığını belirtip bilinen belli başlı dil öğretim yöntemlerini on dört başlıkta vermiştir:

- Dilbilgisi- çeviri yöntemi
- Doğrudan yöntem
- Okuma yöntemi
- Sözel yaklaşım ve durumsal dil öğretimi
- İşitsel- dilsel yöntem
- Görsel- işitsel yöntem

- Doğal yaklaşım
- Bilişsel yöntem
- Toplu fiziksel tepki
- Sessiz yol yöntemi
- Topluluk ile dil öğretimi
- Telkin yöntemi
- İletişimsel dil öğretimi
- Seçmeci yöntem.

İletişimin dil öğreniminde önemli bir yere sahip olduğu eskiden beri kabul edilen bir gerçektir. Dilin ezberletilmesi, dil yapılarının bağlamı dikkate alınmadan öğretilmesi veya yazılı bir metne dayalı olarak ders işlenmesi geçmişte kalan yöntemlerdir. Öğrencinin gerçek hayatta karşılaşacağı yapıların öğretilmesi, dili güncel haliyle kullanıyor olması günümüzün dil anlayışını oluşturmaktadır. Derslerde iletişimin ön plana alındığı yöntemler tercih edilmektedir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle dil öğrenme ortamları da değişmeye başlamıştır. Dil öğretimi sınıf gibi bir ortamla sınırlanmamaktadır. Televizyon da artık bir dil öğrenme ortamı haline gelmiştir. İnfomal yollarla insanlar dil öğrenmeye başlamışlardır. Televizyonun görsel ve işitsel unsurlarla bezeli olması, dilin kullanım alanlarını doğala en yakın şekliyle ekranlara taşınmasıyla insanların farkında olmadan yeni bir dili öğrenmesi için bir adım olmuştur. Formal ortamlarda tercih edilen görsel- işitsel yöntem öğrenciyi nasıl güdüleyip motive ediyorsa televizyon dizileri de aynı etkiyi oluşturmaktadır.

2.1.2 Sözcük Öğretimi

Dilin anlamlı en küçük birimine sözcük denir. Sözcük ve sözcük gruplarının (deyimler, kalıp sözler, kalıplaşmış ifadeler...) oluşturduğu söz varlığı, dil öğrenmek isteyen bireylere öğretilmesi gereken temel öğelerden biridir. Çünkü sözcükler olmadan sağlıklı bir iletişim kurmak mümkün değildir. İletişim kurabilmek için zengin bir söz varlığına sahip olmak gerekmektedir.

Sözcük öğretimi, dil öğretiminde eski dönemlerden beri önemsenmiştir. Klasik yöntemlerle, ezber yoluyla öğretimin yapıldığı dönemler yerini bağlam temelli yöntemlere bırakmıştır. Sözcük listelerinin ezberletilmesi, ezberletilen sözcüklerin

bir bağlamda kullanılması, çağrışımlar ve ilişkilendirmeler yoluyla sözcüklerin kavratılması, sözcük anlamının bağlamdan çıkarılması vb. farklı yöntem ve tekniklerle sözcük öğretimi yapılabilmektedir (Şenyiğit ve İnce, 2015: 966). Sözcük öğretiminde cevaplanması gereken sorular; neyi, ne kadar ve nasıl öğreteceğiz sorularıdır.

Sözcük öğretimi her zaman önemsenmiş, farklı yöntemlerle öğretim yapılmış ve başarı sağlanmıştır. Fakat dili en iyi şekilde tasvir eden sözcüklerin belirlenmesinde hangi ölçütler kullanılmıştır? Yapılan sözcük listelerinin yazı diline mi konuşma diline mi ait olduğuna dair bilgi verilmiş midir? Yazı diliyle konuşma dilinin birbirinden farklılıklar içerdiği herkes tarafından bilinmektedir. Yazı dili, ölçünlü dil olma özelliğini taşıırken yabancı öğrencilerin her zaman karşılaştıkları konuşma diline dair sözcük listeleri oluşturulmuş mudur? Oluşturulan sözcük listelerinde en sık kullanılan sözcükler mi tercih edilmiştir? Tüm bu sorular hangi sözcük sorusunun devamında akla gelen sorulardır. Sözcük öğretiminin önemi bilinen bir gerçekken sözcük seçimine önem vermek gerekmektedir. Yazı dilini en iyi şekilde örnekleyen metinlerden oluşan bir derlem ve sıklık çalışmasıyla yazı diline ait sözcük listeleri oluşturulması öğrencinin iletişimsel yetisini geliştirecektir. Yine konuşma diline ait bir derlem sözcük öğretiminin başarıya ulaşmasını sağlayacaktır. Alanyazında bu konuda çalışmalar yapılmaktadır. Ana dili kullanıcıları ve yabancı dil öğrencileri için hem yazılı hem de sesli verilerle derlem oluşturulmakta ve sözcüklerin sıklıkları çıkarılarak sözcük listeleri oluşturulmaktadır. Bu çalışmaların sürekli kendini yenileyerek devam etmesi gerekmektedir. Çünkü yaşadığımız çağ çok hızlı hareket etmekte ve dil bu hıza çok çabuk adapte olmaktadır. Dilin iyi örneklerinin ve dili en iyi şekilde örnekleyen verilerin tespit edilerek bu çalışmalara devam edilmesi gerekmektedir. Nasıl öğreteceğiz sorusuna geçmişten günümüze değin farklı yöntemlerle cevap verilmiştir. Dil bilgisi- çeviri yönteminde sözcüklerin ezberletilmesi ve ezberlenen sözcüklerin metinde kullanılması şeklinde devam eden süreç bilişsel yöntemlerin ağır bastığı dönemlerde bağlamsal açıdan değerlendirilerek öğretilmiştir. Sözcük kartları, sözcüğün resmedilmesi, çağrışımla sözcük öğretimi, müzik ve oyunlarla sözcük öğretimi...şeklinde farklı tekniklerle sözcük öğretimine yeni boyutlar getirilmiştir.

2.2 DEYİMLER

2.2.1 Deyim Kavramı

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan bir araçtır. Birey, doğduğu andan itibaren dilin örnekleriyle karşılaşır. Eğitim döneminde ise Türkçe dersleri sayesinde dilin inceliklerini ve zenginliklerini öğrenir. Bu şekilde çevresindeki insanlarla rahatça iletişim kurar. Duygularını, düşüncelerini, isteklerini karşı tarafa iletir. Doğru bir iletişim için zengin bir söz varlığına sahip olmak önemlidir. Dil öğreniminin anlama ve anlatmaya bağlı becerilerinin temel ögesi sözcükler/ söz varlığıdır (Uzdu Yıldız, 2013: 357). Söz varlığı zengin olan bireyler anlama ve anlatma becerilerine daha kolay hakim olurlar. Okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerinde başarılı olması için zengin söz varlığı en önemli koşuldur. Kişi bilmediği bir metni okuyamaz, bilmediği kelimelerle örülü bir konuşmayı doğru anlamlandıramaz. Günlük hayatta en sık kullandığımız beceri olan dinleme, iletişimin temelini oluşturur. Söz varlığı zengin olan kişilerin doğal dil kullanıcılarıyla iletişimleri kolaylaşır. Ana dil ve yabancı dil öğretiminde, sözcük öğretimi her zaman önemsenmiştir. Dilbilgisi öğretiminin temelini de sözcük öğretimi oluşturur.

Söz varlığının kapsamı sözcüklere göre daha geniştir. Aksan (2002: 14; 2004: 15) söz varlığını oluşturan öğeleri şöyle sıralar: sözcükler, ikilemeler, deyimler, atasözleri, ilişki sözleri, kalıplaşmış sözler. Kişinin sözcük dağarcığı içinde bulunan her türlü deyim ve atasözü, anlatımı daha zengin, daha alıcı, akıcı ve renkli kılacak unsurlardır (İnce, 2012: 86). Söz varlığı içinde önemli bir unsur olan deyimler doğal dil kullanıcıları tarafından sıklıkla kullanılır. Anlatılması güç durumları bir çırpıda anlatan, içinde bulunduğumuz ruh halini en iyi özetleyen kavramlar, deyimlerdir. Çoğu kez konuşmalarımızda deyim kullandığımızın farkına bile varmayız. Karadağ (2013: 25) söz varlığının temel ögesi olan deyimler, dilin gerek edebiyat alanında gerekse günlük hayatta daha etkili olarak kullanılmasını sağlar, diyerek deyimlerin önemini vurgulamıştır.

Osmanlı Türkçesinde darb-ı mesel, tabir ve ıstılah kavramlarıyla karşılanan deyimler, 1935 yılında çıkarılan Osmanlıcadan Türkçeye Cep Kılavuzu adlı eserde “deyim” adını almıştır. Deyimlerle ilgili yapılan tanımlamalarda gerçek anlamından uzak olma, kalıplaşmış olma, anlatıma çekicilik katma, en az iki kelimedenden oluşma gibi özellikler ortak noktalar olarak göze çarpmaktadır. Deyimler diğer kalıplaşmış söz

gruplarıyla ve atasözleriyle karıştırılmaktadır (Sinan, 2015: 17-22). Deyim kavramının ayrıntılı şekilde ortaya konması bu karışıklıkları giderecektir. Deyimlerle ilgili çalışmalar yapılmış ve deyim kavramını birçok yazar tanımlamıştır. Bu tanımları tek tek ele alıp incelemek konumuzun dışına çıkacağı için beş tanımı açıklayacağız:

Türk Dil Kurumu (2005: 517), genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeği, tabir.

Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü (2002: 71), bir tür sözlüksel birim oluşturan anlambirim toplaşması; genellikle öz anlamından az çok ayrı bir anlam içeren kalıplaşmış söz.

Aksoy (1988: 52), bir kavramı, bir durumu, ya çekici bir anlatımla ya da özel bir yapı içinde belirten ve çoğunun gerçek anlamlarından ayrı bir anlamı bulunan kalıplaşmış sözcük topluluğu ya da tümce.

Boyacıoğlu (2012: 26), bir durumu bildiren, çekici anlatım özelliği taşıyan, ana dil konuşucuları tarafından genel bilinirliği olan, öğüt vermeyen ve kesinlik içermeyen, öğeleri gerçek anlamlarından uzaklaşmış, başka dillere çevrilemeyen, kalıplaşmış anonim sözcük öbeklerdir.

Sinan (2015: 14), deyimler kısa metinlerdir; duyguları, düşünceleri, hayal ve istekleri, hayat deneyimini en kısa yoldan dilin verdiği güçle, çoğu zaman mantığın dışına taşarak ortaya koymaya çalışan sözlerdir.

Yapılan tanımlar ve çalışmalar deyimlerin kültürel yapı içerisinde yer alan, mecaz özellikleri sayesinde birçok anlamı içinde barındıran, anlatımı güçlendiren, ana dil kullanıcılarının sıklıkla kullandığı söz varlığı öğeleri olduğunu göstermektedir.

2.2.2 Deyimlerin Yabancılara Öğretimi

Kültürün taşıyıcısı dil, insan topluluklarını millet yapan bir unsurdur. Duygular, düşünceler, hayaller o dil ile vücuda gelir ve insandan insana aktarılarak geleceğe ulaşır. Bir dilin gelişmişliği sözcüklerinin çokluğu ve gerçek anlamlarının yanında değişmece anlamlı söz kalıplarının zenginliği ile ölçülür. Bunun için kalıplaşmış sözlerin büyük önemi vardır. Dilin gücünü arttıran en önemli sözler ise deyimlerdir (Şalvarlı, 2010: iii).

Deyimler kalıplaşmış sözlerdir. Konuşulduğu toplumun tarihini, düşünce yapısını, dünya görüşünü bir çırpıda anlatır. Bir toplumun kültürünü, insanlara bakış açısını, insana verdiği değeri deyimlerden anlarız. Toplumun her kesimi tarafından deyim kullanılır. Ana dil kullanıcıları için iletişimi güçlendiren bu ifadeler, yabancı dil öğrencileri için iletişimi güçleştirmektedir. Dili yabancı dil olarak öğrenenler kullanılan deyimleri her zaman anlamayabilir, anlamadıklarında da kaygı yaşayabilirler (Güneş, 2009: 2). Bu nedenle deyimlerin öğretilmesi ile kaygı düzeyleri azaltılıp iletişim kurma imkanı verildiğinde öğrenciler dili kullanmada istekli olacak ve motivasyonları yüksek düzeyde kalacaktır. Dil öğretiminin başarıya ulaşmasında motivasyonu yüksek seviyede tutmak önemlidir.

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÖÇ) 2001 yılında yayımlanmıştır. Dil öğrenimini etkileyen bu eserde, dil ve kültür sınırları aşılmış, her dilin kendi yapısına uygun bir şekilde öğrenilmesi için esnek bir plan belirlenmiştir. Dinleme, yazma, sözlü anlatım ve karşılıklı konuşma gibi dil becerilerine dayalı kazanımların sıralandığı bu eserde, “ başka bir ülkedeki günlük yaşamın üstesinden gelebilmek ve kendi ülkesindeki yabancılara günlük yaşamlarında yardımcı olabilmek” ve “ diğer ülkelerdeki bireylerin yaşam tarzlarını, düşünce yapılarını ve kültürel miraslarını daha iyi ve derinlemesine anlayabilmeyi sağlamak” amaçları da sıralanmıştır (telc GmbH, 2013: 12). Bu amaçlar çerçevesinde etkinlik örnekleri ve örnek basamak kümeleri belirtilmiştir. Altı düzeyde (A1- A2- B1- B2- C1- C2) her basamak kümesinin görevleri listelenmiştir. Çalışmamızın ana konusu olan deyimlerin yer aldığı basamak ve görevler şöyledir:

Genel basamaklar kümesinde A1 ve A2 düzeylerinde öğrencinin günlük iletişimini basit yollardan anlatması beklenmektedir. A1 düzeyinde “Kişi hakkındaki bilgilere ve bazı somut durumlara ilişkin çok kısıtlı düzeyde sözcük dağarcığına ve deyimlere sahiptir (telc GmbH, 2013: 34).” A2 düzeyinde “Basit günlük durumlarda sınırlı bilgi alışverişi yapabilmek için, kısa sözcük kümelerini, konuşma kalıplarını ve temel tümce yapılarını ezberlenmiş deyimlerle birlikte kullanır (telc GmbH, 2013: 34).” ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadelerden anlaşılan yabancı dil öğrenen bireyler temel seviyede günlük iletişimlerini sağlayabilecek, kalıp şeklinde söylenen deyimleri konuşabilmelidir. Bu nedenle günlük dilde en çok kullanılan deyimlerin öğretilmesi önem taşımaktadır.

Bağımsız Dil Kullanımı basamağında öğrencinin kendini rahatça ifade etmesi beklenir. Deneyimlerini, hayal, beklenti, amaç ve hedeflerini nedenleriyle sıralayabilmesi ve soyut konularda da görüş bildirmesi beklenir. B1 düzeyinin Anadili Konuşurlarını Anlama kümesinde “Bazen bazı sözcük ve deyimlerin tekrarlanması gerekse de, kendisiyle yapılan günlük konuşmalarda anlaşılır bir dil kullanıldığında söyleneni anlayabilir (telc GmbH, 2013: 78).” ifadesi yer almıştır. Sohbet örnek basamak kümesinde “Günlük konuşmada kendisiyle anlaşılır şekilde konuşulduğunda, bazen bazı sözcüklerin ve deyimlerin tekrarlanmasını istese de söylenenleri anlayabilir (telc GmbH, 2013: 78).” ifadesiyle B1 düzeyindeki öğrencinin deyim bilgisinin olduğu ancak işlek bir şekilde bu bilgiyi kullanamadığı anlaşılmaktadır. Dinleme Anlama Basamak kümesinde B2 düzeyi için “Özel yaşam, toplum ve iş yaşamı veya eğitim alanında alışılmış ya da az alışılmış konularla karşılaşıldığında, gerek medyada gerekse karşılıklı konuşmada kullanılan ölçünlü dili anlayabilir. Sadece, uygun olmayan söylem yapıları veya zor deyimler kullanıldığında ya da aşırı gürültü anlamayı etkileyebilir (telc GmbH, 2013: 69).” ifadesine yer verilmiştir. Bu ifadeden de B2 düzeyindeki bireyin günlük dilde kullanılan deyim bilgisine sahip olduğu yorumu yapılabilir.

AOÖÇ’ de bireyin kendi kendini değerlendirmesini sağlayan taslağın C2 seviyesi Bir Konuşmaya Katılım başlığında “ Hiç zorlanmadan her türlü konuşma ve tartışmaya katılabilir; deyimleri günlük konuşma dilindekiler de dahil anlayabilirim (telc GmbH, 2013: 32).” şeklinde deyimlere yer verilmiştir. Yetkin Dil Kullanıcısı (C2) için belirtilmiş bu kazanım deyimlerin günlük dilde ve konuşmalarda sıklıkla tercih edildiğini göstermektedir. Dil öğrenen bireyin, bu dilde yetkinleşebilmesi için deyim bilgisine sahip olması gerektiği anlaşılmaktadır. Yine C2 düzeyinde Sözlü Etkileşim başlığı altında “ Deyimlere ve günlük anlatım tarzlarına iyice hakimdir ve ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir (telc GmbH, 2013: 77).” şeklinde tanımlama yapılmıştır.

AOÖÇ, yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerin sözcük dağarcığı yeterliğine de sahip olması gerektiğini belirtmiştir. Sözcük dağarcığına ilişkin unsurları, kalıp cümleler, deyimler, kalıp ifadeler, diğer kalıplaşmış öbekler, sabit eşdizimlilik ve basit sözcükler olarak tanımlamıştır. Sözcük dağarcığına ilişkin basamak kümelerinde deyimlere sıkça yer verilmiştir. Tablo1’de gösterildiği gibi deyimler, yabancıların öğrenmesi gereken temel söz varlığı öğeleridir:

Tablo 1. Deyimlerin Yer Aldığı Sözcük Dağarcığı Alanı (telc GmbH, 2013: 113)

Sözcük Dağarcığı Alanı	
C2	Çok zengin bir sözcük dağarcığına, deyimlere ve günlük anlatım tarzlarına hakimdir ve ince anlam farklılıklarını ayırt edebilir.
C1	Geniş bir sözcük dağarcığına hakimdir ve bilmediği sözcükler yerine zorlanmadan başka bir sözcük kullanarak açığı kapatabilir; çok nadir sözcük arar ya da bilmediği bir şeyi kullanmaktan kaçınır. Deyimlere ve günlük anlatımlara iyice hakimdir.
B2	Kendi uzmanlık alanından ve birçok genel alandan konulara ilişkin geniş bir sözcük dağarcığına sahiptir. Sık tekrarlamalar yapmamak için, değişik ifadelere başvurabilir; ama buna rağmen sözcük dağarcığındaki eksiklikler duraklamaya ve başka tanımlamalar aramaya yol açabilir.
B1	Aile, hobi, ilgi alanı, iş, gezi, güncel olaylar gibi birçok kendi günlük hayatından konu hakkında, zaman zaman başka sözcüklerle anlatsa da, kendini ifade edebilmek için yeterli genişlikte bir sözcük dağarcığına sahiptir.
A2	Alışlagelmiş durumlarda ve alışılmış konularda olağan günlük işleri halledebilmek için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir. Temel bildirişim gereksinimleriyle başa çıkabilmek için yeterli sözcük dağarcığına sahiptir. Basit temel gereksinimlerini giderebilecek kadar yeterli sözcük dağarcığına sahiptir.
A1	Bazı somut durumlara ilişkin tek tük sözcük ve deyimlerden oluşan temel bir birikime sahiptir.

Sağlıklı iletişim kurabilmek için ortak söz varlığına sahip olmak önemlidir. Dili yeni öğrenen bir bireyin, yaşadığı sosyal çevreye uyum sağlayabilmesi için deyim bilgisi gelişmiş olmalıdır. Deyimler, ana dil konuşucuları tarafından fark edilmeden kullanılırlar. İçinde bulunulan durumu bir çırpıda anlatan bu kalıplaşmış sözcükler, dili kullananların ortak hazinesidir.

2.2.3 Alanyazında Deyimlerle İlgili Çalışmalar

Sinan (2015), “Türkçenin Deyim Varlığı” adlı kitabında deyim konusunu incelemiştir. Sinan’ın 2000 yılında yapmış olduğu doktora tezinde 42 farklı kaynaktan derlediği 17317 deyim yanarda yeni eklediği deyimler de bu kitabında yerini almıştır. Çalışmasında deyim kavramının tanımı, diğere söz gruplarıyla ilişkisi, deyimlerle ilgili yapılan çalışmalar, deyimlerin anlam yapısı ve deyimlerin şekil özelliklerine yer vermiştir. Deyim kavramının çerçevesinin çizilmesi açısından farklı kaynaklardan yararlanılıp karşılaştırmalar yapılmıştır. Çalışmanın sonunda yapılan dizinde, kavram alanlarına göre deyimler sıralanmıştır.

Yılmaz (2014), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerinin Deyim Öğretiminde Kullanılmasına Yönelik Bir İnceleme” isimli çalışmasında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında yöntem geliştirmeyi amaçlamıştır. Çalışmada tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme tekniklerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hem bir öğretim hem de ölçme değerlendirme tekniğı olarak uygulanabilirliğı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden örnek olay çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Yemen Sana’a Üniversitesi Diller Fakültesi Türk Dili ve Tercüme Bölümündeki dördüncü sınıfa devam eden 20 öğrenciyle yürütölmüş, uygulama on hafta sürmüştür. Ayrıca araştırmacı tarafından geliştirilen deyim testi, çalışmanın başında ve sonunda uygulanmıştır. Bu deyim testinde, araştırmacının farklı kaynakları tarayarak en çok kullanılan, en sık rastlanılan deyimleri tespit ettiğı bilgisi çalışmada yer almıştır. Testte 13 çoktan seçmeli soru, 8 tane eşleştirmeli soru, 5 tane cümle kurma sorusu sorulmuştur. Çalışmanın sonuçları betimsel olarak analiz edilmiştir. Yapılan çalışmaların sonunda tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme tekniklerinin deyim öğretimini kolaylaştırdığı, öğretim sürecini zevkli hale getirdiğı sonucuna ulaşılmıştır.

Akpınar (2010), “Deyim ve Atasözlerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmasında deyim ve atasözlerinin öğretim sürecinde niçin, nasıl, ne kadar yer alması gerektiğinin açıklamasını yapmayı amaçlamıştır. Çalışmada, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılabilir deyim ve atasözlerinin belirlenmesinde 6, 7, 8. sınıf Türkçe ders ve çalışma kitaplarında yer alan atasözleri ve deyimler ölçüt olarak kabul edilmiş; elde edilen bulgular yabancılara Türkçe öğretimi alanına aktarılmıştır. Yabancılara Türkçe öğreten

kitaplar atasözü ve deyim açısından incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Türkiye Türkçesinin öğretimi için hazırlanan programdan yola çıkarak kazanımların belirlenmesi, tema ve konuların seçilmesi, öğrenme-öğretme sürecinin planlanması, ölçme ve değerlendirmeye ilişkin kriterler ortaya konmuştur.

Duru (2009), “Atasözleri ve Deyimlerin Yabancılara Öğretilmesinde Yöntem ve Teknikler” isimli çalışmasında yabancılara hangi deyimleri ve atasözlerini, nasıl öğretileceği konusunu ele almıştır. Çalışmada Ömer Asım Aksoy’un *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü’ nün* dikkate alındığı belirtilmiştir. Kavramsal çerçeve verildikten sonra yöntem ve teknikler sıralanmıştır. Deyimlerin seçiminde güncelliğini koruyan, yöresel olmayanların tercih edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Deyimlerin metin içerisinde, yeri geldikçe verilmesi, her öğretim seviyesinde öğrencinin deyimlerle karşılaşması gerektiği söylenmiştir. Sözlük çalışmasında konularına göre deyimlerin sınıflandırılmasının doğru olacağı belirtilmiştir. Çalışmanın sonucunda deyimlerle ilgili çalışmaların yoğunlaşması gerektiği belirtilmiştir. Deyim seçiminde sıklık çalışmalarının öneminden bahsedilmiş, günlük dilde kullanılan deyimlerin tespitinin yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Çalışmanın ekler bölümünde listeler halinde deyimler sıralanmıştır. Bu deyimlerin konuşma dilinde sıklıkla kullandığımız deyimler olduğu belirtilmiş, hangi yöntemin takip edildiği bilgisi çalışmada yer almamıştır. Temel Seviye için on sekiz (18), orta seviye için altmış sekiz (68) deyim sıralanmıştır. Cümle içinde deyim kullanımlarının yer aldığı listede temel seviye için dört (4), orta seviye için on beş (15) cümle verilmiştir. Kitaplarda geçen deyimler listesinde yüz otuz dört (134) deyime yer verilmiştir. Yine bu listenin devamına, Ahmet Doğru’nun Gazi Üniversitesine sunduğu yüksek lisans tezinde 6. sınıfa ait Türkçe ders kitaplarında (3 farklı yayında: MEB, Özgün Yayınları, A Yayınları) geçen deyimlerin listesini de eklemiştir. Bu eklerin dışında deyim hikayesi, şarkılarla deyim öğretimi, görsellerle deyim öğretimi etkinliklerine yer verilmiş; öğretmenlerin sınıf içinde kullanması için çalışma yaprağı örneği oluşturulmuş ve örnek sınav kağıdı eklerde yerini almıştır. Çalışmada önerilen deyimlerden “renge solmak, evlat edinmek, birisine bakmak, insan sarrafı, tavşan kanı ...” gibi ifadeler TDK Deyimler Sözlüğü’ nde yer almamaktadır.

Tsintsabadze (2016), “ Türkçede “Üst” ve “Ön” Sözcükleriyle Kullanılan Deyimlerin Yabancılara Öğretimi” isimli çalışmasında “üst” ve “ön” sözcüklerinin deyimlerde kullanımını inceleyerek birbirine benzeyen deyimler arasındaki farkları betimlemiş,

bu deyimlerin yabancı dil olarak Türkçede nasıl öğretilmesiyle ilgili öneriler vermiştir. Birbiriyle karıştırılan bu deyimlerin açıklanması çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Çalışmada deyimlerin tanımı, özellikleri, biçimsel, anlamsal, kullanımsal açıklaması ve yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki yeri açıklanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan üç kaynak deyim açısından irdelenmiş ve sonuçları paylaşılmıştır. Sonrasında TDK Türkçe Sözlük’ ten “üst” ve “ön” sözcüklerinin deyim içindeki kullanımlarına yer verilmiştir. Seçilen on bir deyim kullanımları örneklerle açıklanmıştır.

Şalvarlı (2010), “Türkçe Deyim Öğretimi İçin Metin Hazırlama” isimli çalışmasında deyim öğretimi için seviyelere uygun metin hazırlama konusu üzerinde durmuştur. Çalışmada, Türk dilinin deyim zenginliğini göstermek ve dil öğrenenlere deyimleri öğretmek amaçlanmıştır. Deyimlerin kültürel öğelere yer verilerek anlatılması ve öğrencilere örnek cümleler halinde verilmesinin öğretimi kolaylaştıracağı belirtilmiştir. Çalışmada M. Ertuğrul Saraçbaşı ve İbrahim Minnetoğlu tarafından hazırlanan Örnekli ve Açıklamalı Türkçe Deyimler Sözlüğündeki kurallı cümle niteliği gösteren deyimlerle ve Cahit Uçuk’un hikâyelerindeki deyimler ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonunda temel Türkçe düzeyinin deyim öğretimine önem vermesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Deyim öğretiminin normal kelime öğretiminden farklı olması gerektiği söylenmiştir.

Akpınar ve Açık (2010), “Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında, Yabancılara Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Öğrenme - Öğretme Sürecine Aktarımı” isimli makalesinde deyim öğretiminin gerekliliği ve deyimlerin nasıl öğretilmesi konusunda önerilere yer vermişlerdir. Çalışmanın çıkış noktası, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde deyim ve atasözleri öğrenme- öğretme sürecine aktarılmalıdır, fikridir. Deyim ve atasözlerinin kullanılan, yaşayan dil içerisindeki öneminden bahsedilmiş, iletişimin sağlıklı gelişmesi için deyim ve atasözlerine yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Dil Gelişim Dosyası hakkında kısaca bilgi verilmiş, dosyada yer alan düzeyler deyim ve atasözü içerikleriyle tespit edilmiştir. A1 ve A2 düzeyinde açık bir ifade bulunmamasına rağmen günlük yaşam ve yakın çevre iletişimde deyim ve atasözlerinden faydalanılabileceği belirtilmiş, diğer düzeylerde yer alan deyim ve atasözü ifadeleri araştırmada sıralanmıştır. Çalışmada yabancı dil öğretiminin genel ilkeleri bağlamında deyim ve atasözü öğretimine dair önerilerde bulunulmuştur. Örneklerle anlatım zenginleştirilmiştir.

Örnekler içerisinde yer alan “bundan böyle, neden sonra, bulanık suda balık avlamak, ateş pahasına” gibi ifadeler deyim kabul edilmesine rağmen TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü’nde yer almamaktadır. Yine deyim olarak belirtilen “çoğu gitti azı kaldı, tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş, parayla değil sırayla” ifadeleri TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü’nde atasözü olarak kabul edilmiştir. Sıralanan “tuz ekmek hakkı, cinleri başına çıkmak, iyi sıhhatte olsunlar” ifadeleri ya eksik ya da farklı kelimelerle sözlükte yer almaktadır. Araştırmada kelime sıklığına dikkat edilerek öğretilmesi gereken ifadelerin belirlenmesi gerektiği sıklıkla belirtilmiştir. Sonuç bölümünde deyim ve atasözlerinin öğretimi için yapılması gerekenler sıralanmıştır.

Çalışkan (2010), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz Varlığını Geliştirme: Kavramsal Anahtarlar Aracılığıyla Deyim Öğretimi” isimli makalesinde kavramsal anahtarlar aracılığıyla deyim öğretimine yönelik uygulamalara yer vermiştir. Çalışmada öncelikle söz konusu teori tanıtılmış ve günlük hayatta sık kullanılan, dolayısıyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için de önem taşıyan organ adlarıyla ilgili deyimlerin öğretimi için etkinlikler oluşturulmuştur. Organ adlarının seçilmesinde dilin temel kelimelerinden olma, günlük dilde sık kullanıma, farklı dil birliklerinin oluşumuna kaynaklık etme gibi özelliklerin dikkate alındığı belirtilmiştir. Türk Dil Kurumu Genel Ağ sitesinde yer alan Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü dikkate alınarak deyimler sıralanmıştır. Çalışmada kavramsal anahtarların deyim öğretiminde kullanılmasına yönelik bir farkındalık oluşturmak istenmiştir.

Yapılan çalışmalarda hangi seviyeye, hangi deyimlerin öğretileceği konusunda alanyazında boşluk olduğu görülmektedir. Araştırmacılar kelime sıklığı analizlerinin yapılarak kullanım alanlarına göre deyimlerin belirlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Yaptığımız çalışmanın bu alandaki boşluğu dolduracağını umut etmekteyiz.

2.3 YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE TELEVİZYON

2.3.1 Televizyon ve Kültür

Kültür, geçmişten günümüze taşıdığımız değerler bütünüdür. İnsanların olaylara veya durumlara verdiği ortak tepkiler/ değerler kültürü oluşturur. TDK’ye göre kültür; tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi

değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekindir (WEB3, 2018). Kültür doğuştan kazanılan bir şey değildir. İnsanın toplum içinde, belli bir süreç içerisinde, öğrenme, etkileşim yoluyla bir toplum içinde kazanılır (Demirci, 1999: 5). Kişi yaşadığı toplumun kültürünü ilk olarak aileden alır. Zaten toplumun küçük bir örneğini oluşturan aile, kültürün oluşturulması ve gelecek nesillere aktarılmasında etkili bir kurumdur. Çocuk, doğduğundan itibaren ailesinden, yaşadığı toplumun kültürel özelliklerini öğrenir. Eğitim hayatına başladığında ise formal yollarla toplumun kurallarını, geçmişten getirdiği özelliklerini öğrenir. Bu süreç, çocuğun topluma uyum sağlamasını amaçlar. Teknolojinin gelişmesi ve bilgi çağının insanı kuşatmasıyla kültür aktarımı aile ve eğitim kurumlarının dışında, başka yollarla yapılmakta veya desteklenmektedir. Televizyon bu görevi üstlenmiş görünmektedir. Hatta bazı durumlarda televizyon aile ve toplumun önüne geçmiştir. Birey, sosyalleşme adına öğretilmesi gerekenleri artık aile ve toplumdan çok televizyondan öğrenmektedir (Şahin, 2011: 253).

Her geçen gün teknolojide ileri gidilmekte ve insan hayatının kolaylaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Televizyonun hayatımıza girmesi de bu teknolojik gelişmelerden biridir. Atom bombası, uzay çalışmaları, bilgisayarın bulunması, çok önemli icatlarıdır. Ama televizyon bu icatlardan sonra da popülaritesini hiç kaybetmedi. Televizyonun popülaritesini kaybetmemesi bize televizyonun hiç çıkmamak üzere hayatımıza girdiğini göstermektedir (Demirci, 1999: 26). Televizyon her dönemde kendini izletmektedir. Yapılan programlar, diziler, haberler vb. insanların ilgisini çekmektedir. Günün büyük bir bölümü televizyon karşısında geçirilmektedir. İzleyicinin özelliklerine göre günün saatleri planlanmakta ve bu saatlere uygun programlar televizyonda yer almaktadır. Bu şekilde insanlar daha çok televizyon karşısında vakit geçirmektedirler. İlgilerine göre yapılmış programlarla sosyal ve kültürel açıdan isteklerini karşılamaktadırlar. Bireylerin hayatlarına dâhil olan televizyon, sosyal ve kültürel bir araçtır (Tasouji, 2015: 1).

Televizyon çok iyi bir kültürel yayılma aracıdır. Bu araç iyi kullanıldığında başka bir toplumun kültürü topluma çok rahat bir şekilde empoze edilebilir ve diğer toplumun kültürel motifleri hedef kültüre işlenir (Şahin, 2011: 250). Televizyonda yer alan unsurlar insanları etkilemektedir. Giyim- kuşamdan, alışveriş tercihlerine, boş zamanların nasıl değerlendirileceğinden dilin kullanımına kadar geniş bir alanda

etkinliğini sürdürmektedir. İnsanların tüketim tercihlerinin oluşturulması ve yönlendirilmesinde televizyon önemli bir araçtır. Medya; –günümüzde özellikle de televizyon aracılığıyla– her türlü yayında popüler kültürü olabildiğince kullanmakta ve desteklemektedir (Zorlu, 2016: 85). İnsanların günlük tüketim tercihlerinde etkili olabilmek için televizyon kullanılmaktadır.

2.3.2 Televizyon ve Dil

İnsan sosyal bir varlıktır, yaşamını idame ettirmek için topluluk halinde yaşar. Birlikte yaşamak birçok paylaşımı da beraberinde getirir. İnsan duygularını, düşüncelerini ve bilgilerini paylaşırken dilin imkanlarından yararlanır. Küçük bir çevrede bu paylaşımlar yüz yüze gelişirken daha büyük çapta paylaşımlar için kitle iletişim araçları kullanılır. Kitle iletişimin haber verme, eğitme, propaganda ve reklam gibi çeşitli işlevleri vardır. Bu bakımdan kitle iletişim araçları sosyal yaşantıyı önemli ölçüde etkilemektedir (Özkan, 2009: 134). Kitle iletişim araçları gazete, dergi, kitap gibi basılı eserleri ve radyo, televizyon, sinema gibi görsel araçları kapsamaktadır.

Televizyon, vericiden iletilen dalgaların görüntü ve ses olarak görünmesini ve duyulmasını sağlayan aygıt olarak tanımlanmaktadır (WEB4, 2018). Görsel ve işitsel öğelerin fazlalığı, aynı zamanda kullanılan dilin her kesimden insanın anlayabileceği şekilde olması sebebiyle televizyon halen en çok kullanılan kitle iletişim aracıdır. Televizyon bugün herkesin evinde, ailenin bir üyesi olarak yerini almaktadır. Televizyon olmadan bir ev hayal edilemez olmuştur. Her bütçeye uygun fiyatlarıyla, toplumun her kesimi tarafından satın alınmaktadır. Yapılan araştırmalarda her evde en az 1 televizyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır (RTÜK, 2013: 8). Televizyonlar farklı içerikleriyle her yaştan, her kesimden insana hitap etmektedir.

Televizyon programlarının amaçları birbirlerinden farklılık göstermektedir. Televizyonu sadece eğlence aracı olarak görmek diğer işlevlerini göz ardı etmek doğru olmaz. Televizyon, toplumu eğitmek ve kültürel dünyasını zenginleştirmek için de kullanılabilir (Bayramlı, 2008: 44). Göçen (2011: 27) çalışmasında televizyonun temelde üç amacı olduğunu belirtmiştir: “eğitim ve kültür düzeyini yükseltmek, haber bilgi vermek, hoşça vakit geçirebilmek”. Televizyon programları bu amaçlar dahilinde ekranlarda yer almaktadır.

Televizyonda her kesimden insanın anlayabileceği şekilde bir dil kullanılır. Televizyonun yukarıda sayılan amaçlarına ulaşmasında kullandığı dil çok önemlidir. Açık, anlaşılır, her kesimin rahatlıkla anlayacağı dilin kullanılması izleyici sayısını ve izlenme oranlarını arttırır. Televizyonda yer alan programlarda ister gündüz kuşağı programları ister tartışma programları olsun günlük dilin örneklerinin yer almasına dikkat edilmektedir. Televizyonun geniş kitlelere seslenen yapısı bu durumu zorunlu hale getirmektedir.

2.3.3 Yabancılara Türkçe Öğretimi Açısından Televizyon

Öğrenme sürecinde farklı duyu organlarının etkin kılınması öğrenmeyi olumlu yönde etkiler. Görmek, duymak, hem görüp hem duymak, yaparak yaşayarak öğrenmek öğrenmenin süresini ve kalıcılığını etkileyen unsurlardır. Araştırmalar göstermiştir ki zaman faktörü sabit tutulduğunda insanlar duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem duyduklarının % 50'sini hatırlamaktadırlar (Demirel, 2007: 59). Hem ana dil öğretimi hem de yabancı dil öğretiminde görsel işitsel öğelerin öğrenmede etkili olduğu bilinmektedir. İnsanlar görüp işittiği bilgileri daha iyi anlamakta ve akılda tutmaktadır.

Görsel ve işitsel öğelerin kullanımının dil öğretimine sağladığı katkıları belirten ve bu konuda yapılmış uygulama sonuçlarının yer aldığı birçok çalışma yapılmıştır. Yaptığımız çalışmanın amacıyla doğrudan ilgili olan filmlerin konu edildiği çalışmalar şunlardır:

Barın (2007), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kısa Filmlerin Yeri” adlı çalışmasında filmlerin doğal dil kullanımını sınıf ortamına yansıtarak, Türkçenin iletişime dönük kullanılması açısından önemli olduğunu belirtmiş, gelişen teknolojinin öğretim ortamlarında kullanılması gerektiğini söylemiştir. Kısa filmlerin kelime öğretiminde ve deyimlerin, atasözlerinin bağlama uygun kullanılmasında örnek teşkil edeceği çalışmada belirtilmiştir. Sınıf ortamında kısa film etkinliklerinin nasıl olacağıyla ilgili açıklamalar yapılmıştır. İzleme öncesinde film seçimine dikkat edilmesi gerektiği, filmin izlenmeden önce konunun sezdirilmesi, filmlerin altyazılı ve altyazısız olarak gösteriminin sağlanması ve izlemeye geçilmeden önce öğretmenin filmle ilgili soru oluşturmasının gerekliliği anlatılmıştır. Film izlerken filmi tek gösterimle sınırlamamak, diyalogların anında taklit edilmesi, sahneyi

durdurup tahmin etme çalışması önerilmiştir. Film izleme sonrasında ise rol yapma, tartışma ve yazılı anlatım çalışmalarının öğretimin başarıya ulaşmasını sağlayacağı belirtilmiştir.

İşcan (2011), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi” adlı çalışmasında filmlerin gerçek yaşamı, popüler kültürü ve sanatı yansıtan bir ayna olduğunu belirtip filmlerin dil öğretimindeki yeri ve önemi hakkında açıklamalar sunmuştur. Derste işlenecek filmlerde dikkat edilmesi gereken unsurların sıralandığı çalışmada ders sırasında ve ders sonrasında yapılması gereken uygulamalar açıklanmıştır. Türkçenin öğretilmesinde faydalı olacak filmlerle ilgili örnek film listesi sıralanmıştır. Türk tarihi ve Türk kültürü ile ilgili toplam on filmin konusu çalışmaya eklenmiştir. Çalışmada filmlerin öğrencinin motivasyonunu artırdığı ve toplumun kültürel unsurlarını yansıtarak kültür aktarıma katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Filmlerin altyazılı olup olmaması gerekliliğine de değinen araştırmacı Türkçe öğretmenlerinin filmlerle ilgili lisans dönemindeyken farkındalık kazanması gerektiğini belirtmiştir.

Saraç (2012), “Yabancı Dil Öğretimi Sürecinde Sanatsal Filmler” adlı çalışmasında kültürün aktarılmasında önemli bir görev edinen sanatsal filmlerin yabancı dil öğretiminde kullanılmasının önemi üzerinde durmuştur. Sanatsal filmlerin yabancı dil öğretimindeki yararları çalışmada yer alırken dil- kültür ilişkisi, görsel- işitsel öğelerin öğretimde kullanımı konularına da değinilmiştir. Sanatsal filmlerin öğrenmeyi kalıcı hale getirmesi, dili öğrenilen toplumun sosyal ve fiziki çevresinin tanınması ve kültürünün tanıtılması, sınıf içi etkinliklerde büyük gruplarla ders işleme fırsatını vermesi ve zaman kazandırması gibi açılardan hem öğrenci hem de öğretmene sağladığı yararlar sıralanmıştır.

Yılmaz ve Diril (2015), “Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği” adlı çalışmasında filmlerin dil öğretiminde kullanılmasının önemi üzerinde durmuştur. Öğrenilen bilgilerin gerçek hayatta kullanımlarının filmlerle mümkün olduğu ifade edilmiştir. Dil kültür ilişkisinin açıklandığı çalışmada işitsel ve görsel bir öğretim aracı olarak filmler ele alınmıştır. Filmlerin eğitimde kullanılmasını konu alan araştırmaların da sıralandığı çalışmada Beyaz Melek filminin derste işlenmek üzere hazırlanmış etkinliklerine yer vermiştir. Çalışmada kullanılan etkinliklerin sağladığı yararlar tek tek açıklanmış ve filmlerin temel dil becerilerini geliştirdiği,

öğrencilerin motivasyonunu arttırdığı, kültür aktarımını sağladığı, sözsüz iletişim unsurlarını aktardığını ve derse etkin katılımı sağladığı belirtilmiştir.

Gülseven (2014), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Önemi ve Kullanımı” adlı çalışmasında görsel- işitsel öğelerin dil öğretimindeki yeri, filmlerin öğretimde sağladığı avantajlar ve film uygulamalarında dikkat edilmesi noktalara yer vermiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde filmlerin her seviyede ve tüm dil becerilerinin kazandırılmasında kullanılmasının gerekliliği vurgulanmış; görüntülü ve sesli kelime öğretimi, diyalog yaptırma gibi çalışmalarda kısa filmlere yer verilebileceği, ileri seviye öğrenciler için altyazısız popüler Türk sinema, dizi, klip ve reklamlarına yer verilmesi önerilmiştir.

Ünlüler Arabacı (2015), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yararlanılan Kısa ve Uzun Metrajlı Filmlerin Kırgızistan Bağlamında Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında teknolojik ilerlemenin öğretimde kullanılan materyalleri çeşitlendirdiğini ve sinema sektörünün gelişmesiyle kısa ve uzun metrajlı filmlerin öğretimde kullanılmaya başladığını belirtmiştir. Çalışma, 2010 yılının Eylül ayından 2014 yılının Ekim ayına kadar dil öğretiminin yapıldığı temel, orta ve yüksek seviye öğrencilerine izletilen toplam 26 uzun metrajlı ve 15 kısa metrajlı filmde elde edilen sonuçları içermektedir. Film seçiminde Türk kültürünü doğru yansıtmaya, anlaşılabilir dil kullanılmaya ve öğrenci grubunun özelliklerine uymaya gibi faktörler göz önüne alınmıştır. İzletilen filmler isimleri ve yayınlanma tarihleriyle çalışmada yer almıştır. Çalışmada öğrencilerin kültürel olarak bağ kurduğu filmleri anlamlandırmada zorluk yaşamadığı da belirtilmiştir.

Yılmaz ve Ertürk Şenden’in (2015), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kalıp Sözler: “Babam ve Oğlum” Film Örneği” adlı çalışmasında kalıp sözlerin film üzerinden öğretimi üzerine yapılan uygulamaya yer vermiştir. Çalışmanın veri kaynağını film ve filmin senaryo kitabı oluşturmuştur. Veri kaynaklarından kalıp sözler tespit edilmiş; kalıp sözlerle ilgili film öncesi, film izleme sırasında ve film sonrası etkinlikler B-1 düzeyinde geliştirilmiştir. Filmlerin zamanda tasarruf sağlama, motivasyonu artırma, maddi ve manevi kültür öğelerini aktarma, dil becerilerini geliştirme, eleştirel düşünmeyi sağlama, dilin yaratıcı bir şekilde kullanılmasını destekleme gibi faydaları olduğu; film seçiminde öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının göz önüne alınarak tercih yapılması gerektiği belirtilmiştir. Filmlerin iletişimsel yetiyi geliştireceği düşünülmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel öğeler kullanılarak öğretimde başarı hedeflenmektedir. Görsel- işitsel öğelerle hazırlanan interaktif uygulamalar, videolar, televizyon programları yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan araçlardır. Bu araçlar içerisinde televizyon programları dilin temel becerilerini etkileyen bir araçtır. Televizyonda yayınlanan programlar sayesinde dilin örnekleriyle karşılaşmak mümkündür. Öğrenciler televizyon izleyerek dilin gerçek ortamlarda nasıl kullanıldığını daha iyi öğrenirler. İkinci dil Türkçe edinenlerin bu programlar yardımıyla dinleme becerileri ve kelime hazineleri de gelişir (Arslan ve Adem, 2010: 71). Televizyon kelime öğretiminin dışında temel dil becerilerinin kazanılmasında da kullanılır.

AOÖÇ’de görsel işitsel algılama basamağında “Televizyon Yayınlarını ve Filmleri Anlama” örnek basamak kümesi yer almaktadır. Bu basamak kümesinde her düzey için görevler belirtilmiştir (telc GmbH, 2013: 74- 75): Dil öğrenen bireylerin A2 düzeyine ulaştıklarında, televizyon haberlerini izlemesi beklenir. Televizyon haberlerinin yapısını “ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin, kim” soruları oluşturur. Televizyon haberleri görsel ürün açısından zengindir aynı zamanda alt yazıyla haberler desteklenir. Bu özelliklere sahip olması sebebiyle dil öğrenen bireylerin A2 düzeyinde rahatlıkla haberleri izlemesi, haberlerden ana bilgileri alması ve haberlerin içeriği hakkında tahmin yürütmesi beklenir. B1 düzeyinde televizyon haberlerinin dışına çıkarak, kısa sunumlar, söyleşiler, ilgi alanlarına yönelik televizyon programları izlemesi öğrenciden beklenen davranıştır. Dil öğrenen birey yavaş ve anlaşılır olması şartıyla, ilgi alanına yönelik söyleşileri, programları takip edebilmelidir. Söz dışı unsurların ağırlık kazandığı dizi/ filmleri yine anlaşılır bir dil kullanılması şartıyla izleyebilir. B2 düzeyinde dil öğrenen birey, televizyon izlerken diğer düzeylerdeki kısıtlamalarla karşılaşmaz. Televizyondaki programların konuşma hızı, görsellik ve alt yazı bilgisine ihtiyaç duymaz. İzlediği program, söyleşi, canlı yayın bağlantılarını çoğunlukla anlayabilir. Bu programlarda kullanılan dilin standart dil olması önemlidir. Yerel unsurları taşıyan öğelerin yer aldığı konuşmalarda öğrencinin zorlanması muhtemeldir. C1 ve C2 düzeylerinde ise dil öğrenen bireyler, televizyon programlarını rahatlıkla izleyebilir. Günlük konuşma diliyle, argo ve mecaz anlam taşıyan ifadelerle örülü bir konuşmayla karşılaştığında bu konuşmayı anlamlandırmada zorlanmaz.

AOÖÇ’ de belirtilen bu maddeler gösteriyor ki dil öğrenen bireyler görsel ve işitsel argümanlarla desteklenmelidir. Ana dil kullanıcıları gibi metinleri algılayabilmeleri için haber, dizi, film, söyleşi programı izlemelidirler. Dil öğrenen bireyler televizyon programlarını rahatlıkla izleyebilmeli, ilgi alanlarına yönelik programları takip edebilmelidir. Bu şekilde öğrenciler, öğrenilen dili gerçek hayatta kullanabilecek ve iletişim kurarken zorluk yaşamayacaktır.

Televizyonla ilgili çalışmalar artarak devam etmektedir. Televizyonun her evde bulunması, televizyon izleme oranlarının yüksekliği nedeniyle televizyon, araştırmaların odak noktası konumundadır. Yabancılara Türkçe öğretiminde de araştırmalar devam etmektedir. Yördem ve Yördem (2015), “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Başarılarına Etki Eden Nedenler ve Bu Nedenler Arasında Teknolojinin Yeri” adlı çalışmasını, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi TÖMER ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi TÖMER dil kurslarında Türkçe öğrenen ve kendisini başarılı gören öğrencilerin başarılarına etki eden nedenleri ve özellikle teknolojinin bu nedenler arasındaki yerini araştırmak amacıyla yapmıştır. Çalışmada 15 yabancı uyruklu öğrenciyle 3 farklı grupta, grup görüşmesi yapılmış, başarılarına etki eden nedenler üzerinde konuşulmuştur. Daha sonra bu görüşmelerden elde edilen verilerle bir anket oluşturulmuş ve bu anket toplam 143 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanan anketler analiz edildiğinde katılımcıların başarılarını etkileyen faktörler olarak ilgi, gelecek planları, öğrenme stratejileri ve çaba gibi faktörler ön plana çıkmıştır. Uygulanan ankette yabancı uyruklu öğrencilere yöneltilen, “Türkçeyi öğrenmede kendinizi başarılı gördüğünüz durumlarda, başarınızı etkileyen faktörler nelerdir?” sorusuna “ Türkçe film ve dizi izledim.” cevabının ortalaması 3,87 olarak hesaplanmıştır. Başarıyı getiren adı geçen 11 faktör arasında teknoloji kullanımı (televizyon izleme, müzik dinleme ve sosyal medya kullanımı) son sırada yer almıştır. Fakat Gülnar ve Balcı (2010)’ nın, “Televizyon İzleme Motivasyonları ve Kültürleşme: Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmasında televizyonun sıklıkla takip edilen bir araç olduğu sonucu ortaya çıkmıştır: Katılımcıların Türk medyası içerisinde en çok kullandıkları ikinci araç televizyondur. Yabancı uyruklu üniversite öğrencilerinin yüzde 22,2’si her gün düzenli olarak Türk televizyon kanallarını seyrettiklerini açıklarken; yüzde 18,4’ü haftada 5-6 gün, yüzde 29,2’si haftada 3- 4 gün ve yüzde 30,2’si haftada 1-2 gün televizyon karşısına geçmektedirler.

Televizyon izleme sürelerine bakıldığında, katılımcıların en düşük 30 dakika, en fazla da 600 dakika televizyon izlediği görülmektedir. Buna göre televizyon izleme süresiyle ilgili soruyu yanıtlayan 286 kişinin ortalama günlük televizyon izleme süresi 116 (yaklaşık 2 saat) dakikadır. Günlük televizyon izleme süresinin standart sapması 75 dakika olarak bulunmuştur.

Televizyon dizilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımıyla ilgili araştırmalar ilgili başlıkta açıklanmıştır.

2.3.4 Yabancılara Türkçe Öğretiminde Türk Dizileri

Teknolojinin gelişmesiyle birden çok duyuya hitap edebilen araçlar bulunmakta ve öğretim araçları zenginleştirilmektedir. Bu araçlardan biri olan televizyonda birbirinden farklı içerikte programlar üretilmekte ve izlenme oranlarına göre programların yayında kalıp kalmayacağına karar verilmektedir. Gündüz kuşağı programları, yemek programları, sağlık programları gibi toplumun her kesimini ekranlara yönlendirecek formatlar televizyonda yer almaktadır. Televizyon programlarında farklı formatlar denenmesine rağmen, yapılan anketler sonucunda en çok tercih edilen programın diziler olduğu görülmüştür (RTÜK, 2013: 117). Diziler, uzun soluklu yapısıyla, bir yandan bireylerin karakterlerle özdeşleşme mekanizmalarını harekete geçirerek öğrenme düzeyini yüksek tutar, diğer yandan günlük yaşamın içine taşarak bireysel yaşam alanlarını bütünüyle sararlar (Taşkıran, 2007: 10). Dizilerde sunulan gerçeğe yakın yaşamlar özdeşim kurmayı kolaylaştırır. Dizilerde dilin yaşayan örnekleri yer alır. Eğer bir dizinin iyi seçilmiş temaları varsa ve bu temalar toplumun gerçek kültürünü yansıtıyorsa, dili uygunsuz, sahneler evrensel değerleri yansıtıyorsa ve etik açılarından ders veriyorsa yani eğitiyor ve kişiyi değiştiriyorsa toplumca beğenilmektedir (Erol, 2007: 236).

Televizyon dizileri yabancı dil öğrenenler ya da farklı bir kültürü tanımak isteyenler için artan bir ilgi ile giderek önem kazanan yeni bir dil ve kültür öğretimi aracı olarak karşımıza çıkmaktadır (İnan, 2012: 179). Türk dizileri de son yıllarda birçok ülkede izlenmekte ve fazlaca seyirci toplamaktadır. Bu dizilerin Türkçeye ve Türk kültürüne ilgi oluşturduğu gözlemlenmektedir. T.C. Başbakanlık Kamu Diplomasisi Koordinatörlüğünün yaptığı araştırma sonucunda; gösterildikleri ülkelerde en çok izlenen yapımlar arasına giren Türk dizilerinin, önemli bir yumuşak güç aracı olarak

Türkiye'nin imajına da büyük katkı sağladığı belirtilmiştir. Haziran 2014 verilerine göre, ihracatı her geçen gün artan dizi film sektöründe 70'in üzerinde dizi film 75 ülkeye ihraç edilmektedir (WEB5, 2018). Türk dizilerine yönelik bu ilgi araştırmalara da konu olmuş, dizilerin kültür aktarımındaki rolü ve dizilerin kelime öğretimine katkısı konulu çalışmalar yapılmıştır:

Dizilerin kültür aktarımındaki rolünü ortaya koyan çalışmalar şunlardır:

İşcan ve Aktürk (2014), “ Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği” adlı çalışmasında televizyon dizilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımını Seksenler dizisinden hareketle irdelemiştir. Araştırma konusu kapsamında Ürdün Üniversitesi Türkçe bölümünde okuyan 17 öğrenciye “Seksenler” dizisi üç bölüm hâlinde izlettirilmiş; daha sonra yapılan yazılı yoklamada öğrencilerden, dizide dikkatlerini çeken Türk kültürüne ait unsurları yazmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin Türk kültür unsurlarının farkına vardıkları, kültürü doğal ve eğlenceli biçimde yansıtan Türk dizilerinin yabancılara Türkçe öğretiminde etkili bir materyal olarak kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Arbatlı ve Kurar (2015), “Türk Dizilerinin Kazak-Türk Kültürel Etkileşimine ve Türkçenin Yaygınlaşmasına Etkisi” adlı çalışmasında Türk dizilerinin Türk-Kazak kültürü üzerindeki etkisinin ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada, Türk yapımı dizilerin Kazakistan ile Türkiye arasındaki kültürel etkileşime katkısı ölçülmektedir. Ayrıca, dizileri seyreden Kazakistan vatandaşlarının Türkiye, Türkçe ve Türk kültürüne bakışlarına; dizi seyircilerinin dili, dizi izleme sıklığı, Türk dizilerinin yaşam tarzına etkisi, izlenen dizi türü, dizilerin izlendiği araç türü ve dizilerin izlendiği dile ilişkin veriler ortaya koyulmaktadır. Anket çalışması ile Kazakistan'da Türk dizilerinin yoğun olarak seyredildiğini, herkes tarafından büyük ilgiyle takip edildiğini ortaya koymuştur. Türk dizilerinin Kazakistan'da Türkiye, Türk kültürü ve Türkiye Türkçesine olan ilgiyi artırdığı; insanları dil ve kültür bakımından etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kırbaş ve Doğanay (2015) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi/Öğreniminde Dizi ve Filmler” adlı çalışmasında Türk dizi ve filmlerinin kültür tanıtımına etkisini incelemiştir. Çalışma Ürdün Üniversitesi, Türkçe Bölümü'nde 4. Sınıfa giden Arap asıllı, yaş ortalaması 22 olan 12 kadın öğrenciyle yapılmıştır. Araştırmada yazılı

yoklama yapılmış; öğrencilerin takip ettikleri diziler veya izledikleri filmler, Türk kültürü ile Arap kültürü arasındaki farklar, izledikleri dizi ve filmlerdeki aile yapısı, olumlu ve olumsuz aktarımlar nelerdir, sorularına cevap aranmıştır. Verilen cevaplar gruplandırılarak frekansları belirlenmiş ve yüzdeleri verilerek tablo haline getirilmiştir. Araştırmayla yurtdışında Türkçe öğrenenlerin Türk kültürünü tanıyabileceği materyallerin rağbet gördüğü ve buna bağlı olarak görsel-işitsel materyallerden dizi ve filmlerin kültür aktarımında önemli bir yer tuttuğu sonucuna ulaşılmıştır. Alınan sonuçlarla, dizi ve filmlerin kültür aktarımında tam anlamıyla da kültürel öğeleri yansıtmadığı tespit edilmiştir. Türk kültürünü yansıtan dizilerin hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

Deniz (2010), “Gümüş Dizisinin Arap Kamuoyuna Etkileri Bir Sosyal Medya İncelemesi” adlı çalışmasında Arapçaya çevrilerek Ortadoğu’da yayınlanan Gümüş dizisi özelinde, Türk dizilerinin Arap toplumuna ne tür etkiler yaptığını irdelemiştir. Gümüş dizisinin Ortadoğu’ da geniş yankı uyandırdığı, dizi hakkında 2010 yılında bir belgeselin çıkartıldığı ve diziyi yayınlayanlar için idam fetvasının çıkarılmasını isteyenlerin varlığı bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Çalışmada Türk dizilerinin izlenme sebepleri ve dizilere gelen tepkiler sosyal medya üzerinden incelenmiştir. Sonuç bölümünde diziler sayesinde izleyenlerin Türk toplumuna karşı bir merak duyduğu ve Türk toplumuyla özdeşim kurduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karçiç ve Arslan (2015), “Türk Dizilerinin Boşnakça Anadil Taşıyıcılarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Etkisi” adlı çalışmasında Bosna Hersek’te ekranlarda olan Türk dizilerinin Türkçe öğrenimine etkisini araştırmıştır. Araştırmaya 112 kişi katılmış, uygulanan anketle Türkçe öğreniminde televizyonun etkisi olduğu sonucu çıkmıştır. Ayrıca mecaz ifadelerin ve deyimlerin öğrenilmesinde dizilerin etkili bir araç olduğu belirtilmiştir.

Dizilerin kelime öğretimine katkısını belirlemeyen çalışmalar şunlardır:

Yılmaz Atagül (2016), “ Yabancı Dil Olarak Türkçe Atasözü ve Deyim Öğretiminde Film ve Hikâye Tekniklerinin Etkililik Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması” adlı çalışmasında deyim ve atasözü kavramlarını irdeledikten sonra dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikleri anlatmıştır. Filmler ve hikayelerle öğretim başlıklarıyla ilgili deneysel çalışma yapmıştır. Çalışmasında B2 seviyesindeki 137

öğrenciyle sekiz hafta süren bir çalışma yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda filmler yoluyla atasözü ve deyim öğretiminde başarı sağlandığı görülmüştür.

Yılmaz ve Irşı (2017), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Tv Dizilerinin Kullanımı” adlı çalışmalarında yabancılara Türkçe öğretiminde dizi filmlerin kullanımının öğrencilerin Türkçe öğrenme düzeylerine etkisini incelemiştir. Araştırmada Ekmek Teknesi adlı televizyon dizisinden bölümler kullanarak öğrencilerin kalıplaşmış ifadeleri, atasözleri ve deyimleri günlük konuşma dili içerisinde, dört dil becerisinde kullanmalarını sağlamak hedeflenmiştir. B1 ve B2 seviyesindeki yabancı uyruklu Türkçe öğrenen öğrenci gruplarına 10 sorudan oluşan etkinlik yapılmıştır. Çalışmanın sonunda Türkçe öğretiminde ve kültür aktarımında kullanılabilecek dizi filmlerin listesinin oluşturulması ve derslerde bu filmlere yönelik etkinlik yapılması gerektiği belirtilmiştir.

2.4 DERLEM

2.4.1 Derlem Kavramı

Dilin yapı taşları olan kelimeler, yabancı dil öğretiminde her zaman önemli olmuştur. Kelime öğretiminde çeşitli kaynaklar kullanılmakla birlikte en sık başvurulan kaynaklar sözlüklerdir. Yabancılara Türkçeyi öğretmeyi amaçlayan ilk eser olan Divan-ı Lugat’it Türk adlı sözlük, kelime öğretiminin çok eski tarihlere dayandığını göstermektedir.

Geçmişten günümüze sözlük çalışmaları artarken sözlük oluşturma yöntemleri de değişmektedir. Teknolojinin gelişmesi ile bilgisayar, sözlük çalışmalarında da kullanılmaktadır. Sözlüklerde yer alması gereken kelimelerin seçiminde, bilgisayar destekli uygulamalar araştırmacıların daha nesnel sonuçlara ulaşmasını sağlamaktadır. Bugün *Doğal Dil İşleme* adıyla tanınan bilgisayarlı dilbilim, sözlük oluşturmada büyük metin kümelerinin kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Büyük metin kümelerinin oluşturduğu bu yapı, İngilizce literatürde corpus (Tahiroğlu, 2008: 4043) adı verilirken Türkçede derlem kavramıyla açıklanmaktadır. Güncel Türkçe Sözlük’te “Bir dilin türlü kullanım alanlarından derlenmiş örneklerinin dil bilgisi ve kuramsal dil bilimi araştırmalarında kullanılmak üzere bilgisayar tarafından okunabilecek biçimde bir araya getirilmiş kümesi” (WEB6, 2018) olarak tanımlanan derlem, Berke Vardar tarafından “Bütünce” terimiyle karşılanmıştır. Bir diğer derlem

tanımı ise, bir dili belirgin dilbilimsel ölçütlere göre örneklemek amaçlı olarak o dile ait yazılı ve sözlü metinlerden seçilerek belirli standartlara göre düzenlemiş metin parçalarının bütünü (McEnery, Xiao ve Tono, 2006) der.

Yazılı veya sözlü kaynaktan toplanan bilgilerle oluşturulan geniş kapsamlı derlemler, dili doğru yansıtabilir. Çalışkan (2014: 39) derlem sayesinde milyonlarca sözcükten oluşan veri tabanlarının dijital ortamda işlenmesi ile dilin betimlenmesinin, daha önceden tanımlanmamış dil yapılarının ortaya çıkarılmasının mümkün olduğunu belirtmiştir. Derlem tabanlı yapılacak sözlük çalışmaları ile yaşayan dilde kullanılan kelimeler belirlenecek, belirlenen bu kelimelerin öğretilmesi kolaylaşacak ve dil öğretiminin başarılı sonuçlanmasını da sağlayacaktır. Dilin tüm anlam özelliklerini içinde barındıran bir sözlük dil öğretimini de kolaylaştıracaktır.

Derlemler oluşturulma amaçlarına göre farklı isimler alırlar: Genel derlemler, özel alan derlemleri, yazılı derlemler, sözlü derlemler, eş süremliler, art süremliler, öğrenici derlemleri, izlem derlemleri (McEnery, vd. 2006). Çalışmamızda televizyon programlarının sunduğu deyimleri ele alarak özel alan derlemi oluşturulmak amaçlanmıştır.

2.4.2 Dünya’da ve Türkiye’de Başlıca Derlem Çalışmaları

1960’lardan sonra ortaya çıkan derlem dilbilimi (Karaoğlu, 2014: 182), günümüzde de çalışmalarını sürdürmektedir. Aşağıda belli başlı derlem çalışmaları listelenmiştir:

- Brown Corpus (WEB7, 2018)
- LOB (Lancaster- Oslo- Bergen) Corpus (WEB8, 2018)
- British National Corpus (BNC) (WEB9, 2018)
- Corpus of Contemporary American English (COCA) (WEB10, 2018)
- International Corpus of English (ICE) (WEB11, 2018)
- American National Corpus (ANC) (WEB12, 2018)

Türkçede öğretilmesi gereken kelimelerle ilgili çalışmalar eskiye dayanmaktadır (Ölken, 2011: 49; Yılmaz Atagül, 2015: 1025-1026). Yazılı Türkçe ve sözlü Türkçe örneklerini ortaya çıkarmak için çalışmalar yapılmıştır. Kelime listeleri oluşturulmuş, en sık kelimeler belirlenmiştir. Bu çalışmalar ana dil ve yabancı dil olarak farklı başlıklar altında olsa bile araştırmacılar yapılan çalışmanın dil öğrenen herkese faydası olacağını belirtmişlerdir. Bu çalışmaların hepsini sıralamak yerine bilgisayar

desteğiyle oluşturulan ve kullanılan derlemleri açıklamak konunun dağılmasını önleyecektir: Bilgisayar destekli derlem çalışmasının ilki Bilge Say başkanlığında gerçekleştirilen ODTÜ Türkçe Derlem olarak da bilinen “Bilgisayar Ortamında Bir Derlem Geliştirme alışması” dır (Say, Zeyrek, Oflazer ve Özge, 2002). 1990 yılından sonra basılan yazılı metinleri içeren derlem iki milyon sözcük içermektedir. Bir diğer derlem, 1990- 2009 yılları arasında yayınlanan yazılı ve sözlü örneklerden yola çıkarak oluşturulan Türkçe Ulusal Derlemi (TUD)’dir. 50 milyon sözcükten oluşan kapsamıyla Türkçenin temsil edildiği bir derlemdir. TUD- Tanıtım Sürümü ile derlem kullanıma açılmıştır (WEB13, 2018). Sözlü Türkçe Derlemi (STC) ise 1 milyon sözcüklük veritabanı ile günümüz Türkçesinin bilgisayar ortamında izlenmesi ve taranmasını sağlamaktadır. 2010 yılında ilk deneme ürünü olarak araştırmacıların kullanımına sunulmuştur. 2013 sonuna doğru ise konuşmaların yazıya çevrilmiş hali ile yaklaşık 400.000 sözcüklük kısmının kullanıma sunulması planlanmıştır (WEB14, 2018). Bülent Özkan’ın yürütücüsü ve danışmanlığını yaptığı derlem çalışmaları alanyazındaki boşluğu doldurmaktadır. Fiilimler, fiilimsiler, sıfatlar, eşdizimlilik, Türk ocuk yazını, yazın dili, Türkçenin tarihsel derlemi, çevrim içi çok dilli öğrenici sözlüğü, çevrim içi öğrenici sözlüğü, çevrim içi haber metinlerinde yeni sözlerin otomatik ıkarımı, Eski Türkçe ve Karahanlı Türkçesinin tarihsel derlemi başlıklarıyla yürütölen projelerle Türkçe için derlem çalışmaları devam etmektedir (WEB15, 2018).

2.4.3 Deyimlerle İlgili Derlem alışmaları

Boyacıoğlu (2012), “Fransızca Konuşulan Avrupa Birliği Ülkelerindeki Türk Gençlerinin Türkçe Deyim Bilgilerinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans çalışmasında bizim çalışmamızı da doğrudan etkileyen deyim kavramı üzerinde ayrıntılı olarak durmuştur. Çalışmanın alt problemi olarak deyim kavramını dilbilgisi ve dilbilim bakış açılarıyla incelemiş ve tüm tanımları kapsayan bir deyim tanımı yapmıştır. Çalışmanın derlem oluşturma kısmında; en çok baskı yapan 9 gazete belirlenmiş, bu gazetelerden 365 makale taranmış ve gazetelerde kullanılan deyimlerden bir liste oluşturulmuştur. Çalışmanın son aşamasında Fransa, İsviçre ve Belçika’da yaşayan Türk gençlerine 40 soruluk bir sınav yapılmıştır. Çalışmanın sonuç bölümünde Fransa’da yaşayan Türk çocuklarının deyim bilgisinin ana dil düzeyinin altında kaldığı belirtilmiştir.

Çevik (2006), “ Basın Dilinde Atasözleri ve Deyimler” adlı çalışmasında, atasözleri ve deyimlerin basın dilinde nasıl kullanıldığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada günlük yayımlanan beş gazete belirlenmiş, gazeteler dört ay süreyle taranmış; gazetede kullanılan atasözleri ve deyimler tespit edilmiştir. Çalışmanın sonunda gazetelerde atasözleri ve deyimlerin çokça kullanıldığı belirtilmiştir. Ekler bölümünde deyimlerin listesi alfabetik olarak sıralanmıştır.

Koçak (2012), “Türkçe ve Almandaki Deyimlerin Günlük İletişimdeki Yeri ve Yabancı Dil Öğretimine Yansımaları” adlı çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe ve Almanca ders kitaplarında deyimlere yer verilip verilmediğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmasında her iki dil için de üçer gazete ve dergi, çocukların okuması tavsiye edilen bir edebi eser belirleyip bu eserlerdeki deyimleri tespit etmiştir. Tespit edilen deyimler, çalışmada sıralanmış ve metin içerisindeki yüzdesi hesaplanmıştır. Çalışmanın diğer bölümünde yabancı dil olarak Türkçe ve Almanca öğretiminde kullanılan kitaplar deyim varlığı açısından incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda ders kitaplarında deyimlere yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Özsoy (2014), “Gazetelerin Spor Sayfalarında Dil Kullanımı” adlı çalışmasında gazetelerin spor sayfalarında haber ve yorumlarda kullanılan yabancı kelimeler, söz kalıpları ve dil yanlışlarını tespit etmiştir. Çalışmaya konu olan gazeteler, tirajı en yüksek olan günlük siyasi dergilerden üçü ve günlük spor dergilerinden biri olarak belirlenmiştir. Bu dört dergi yabancı kelime, söz kalıpları ve dil yanlışları başlıkları altında incelenmiştir. Çalışmada yabancı kelimelerin yoğun olarak kullanıldığı ve söz kalıplarının haber ve yorumlarda tekrarlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Deyimler ve söz kalıpları başlığı altında dört gazetede yer alan kavramlar sıralanmıştır.

Gündoğdu (2012), “Türk Çocuk Yazınında Söz Varlığı-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-” adlı çalışmasında 12 farklı türde çocuk kitabını sözcük türü, ikilemeler, atasözleri ve deyimler kapsamında değerlendirmiştir. Yapılan çalışmada toplam 3652 deyim rastlanmıştır. Bu deyimler çalışmanın sonunda frekans yüzdeleriyle sıralanmıştır. Deyimlere en çok biyografi, anı- izlenim ve deneme türünde sıkça rastlandığı belirtilmiştir.

Tüm ve Sarkmaz (2012), “ Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Öğelerin Yeri” adlı çalışmasında Yeni Hitit 1-2-3 adlı kitaplarında kültürel öğelere yer verilip

verilmediğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma kitaplarda yer alan okuma metinleriyle sınırlandırılmıştır Birinci kitapta 60 metin, ikinci kitapta 72 metin, üçüncü kitapta 45 metin incelenmiş, deyim ve atasözü varlığı açısından değerlendirilmiştir. Toplam 169 deyim çalışmada listelenmiştir. Ders kitaplarında kültürel öğelere yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yılmaz Atagül (2015), “ Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Atasözleri ve Deyimlerin Sıklık Analizi” adlı çalışmasında, sıklık kavramının tanımı ve dil öğretiminde sıklık çalışmalarının öneminden bahsettikten sonra atasözü ve deyim için sıklık çalışmalarının olmadığını belirtmiştir. Çalışmada, Türkiye’de ya da yurt dışında en az iki yıl görev yapmış alanında uzman öğretmenlerden oluşan 50 kişilik bir kurul oluşturmuş ve uzmanların görüşlerinden yola çıkarak öğretilmesi gereken en sık kullanılan 150 atasözü ve 150 deyim belirlenmiştir. Çalışmada belirlenen atasözleri ve deyimler sıralanmıştır. Seçilen atasözü ve deyimlerin ders kitabı hazırlayanlar için önemli bir kılavuz olacağı belirtilmiştir.

2.4.4 Derlem ve Sıklık İlişkisi

Dil öğretiminin temel ve genel ilkeleri, yapılacak olan eğitimin standart hale gelmesini sağlar. Dil becerilerinin tümüne yönelik eğitim verilmesi, görsel- işitsel araçlardan yararlanılması, basitten karmaşığa somuttan soyuta ilerlenmesi, öğrenci merkezli eğitimin yapılması, ölçme değerlendirmede birlik olması ve ders anında yeri geldikçe dönüt yapılması, dille kültürün bir arada verilmesi, kullanılan dilin öğretilmesi gibi... Yabancı dil öğretiminde yaşayan dilin örneklerine yer vermek gerekir. Yabancı dil öğrenen birey iletişim kurmak istediğinde, öğrendiklerini gerçek hayatta kullanacaktır. Eğer yaşayan dilin örnekleri öğretilmezse öğrenci iletişim kuramayacak ve bu durum onun motivasyonunu olumsuz yönde etkileyecektir.

Yazılı eserlerde kullanılan dil çoğu zaman günlük konuşma dilinden farklılık içermektedir. Dildeki vurgu, tonlama ve duraklar; beden hareketleri, jest ve mimikler anlamı etkileyen unsurlardır. Türkçenin çokanlamlı yapısı, mecazların varlığı anlamı bütünü değiştirme gücüne sahiptir. Bu yüzden iletişimin aksamaması için ana dili konuşanların tercih ettiği kelimeler, terimler, deyimler, atasözleri öğretilmelidir. Dil dışı unsurların (jest, mimik vb.) öğretiminde de televizyon dizileri etkili bir örnektir.

Sıklık, belli uzunlukta bir konuşma ya da yazıda aynı dilsel olgu ya da birimin gerçekleşme sayısı olarak tanımlanır (Vardar, 2002: 174-175). Vardar (2002: 175) yabancı dil öğretiminde sıklık kavramına dikkat çekerek dilde her kelimenin aynı sıklıkla kullanılmadığını, bazı kelimelerin diğerlerine oranla daha çok kullanıldığı için yabancı dil öğretiminde bu kelimelerin öğretilmesi gerektiğini söyler. Kelime öğretimi üzerine yapılan çalışmalarda sıklık çalışmalarının eksikliğinden bahsedilmiştir. Araştırmacılar en sık kullanılan kelimelerin belirlenmesinin önemini belirtmişlerdir. Yılmaz Atagül (2016: 115) atasözleri ve deyimlerin sıklık analizi için yapılmış müstakil çalışmalar bulunmamaktadır, diyerek alanyazındaki boşluğu işaret etmiştir. Yazılı ve sözlü ürünlerde kullanılan söz varlığının belirlenmesi ve oluşturulan kelime listelerine göre eğitim yapılması öğretimin niteliğini artıracaktır. Sıklık çalışmaları ile yaşayan dilin örnekleri öğretilmiş ve yabancı öğrencilerin dil öğrenme motivasyonları desteklenmiş olacaktır.

Sözlü dil ile yazılı dil birbirinden farklı özelliklere sahiptir. Yazılı dilin betimlenmesi ve sayısallaştırılması üzerine çalışmalar yapılmıştır. Yine yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin yazılı anlatımlarında yaptıkları hatalarla ilgili çalışmalar yapılmış ve bu hataların önüne geçmek için ne gibi çalışmalar yapılacağı araştırılmıştır. Yazılı dilde kelime ve kelime gruplarının sıklık çalışmaları yapılmasına rağmen sözlü dilde aynı yoğunlukta çalışma yapılmamıştır. Sözlü dil için de sıklık çalışmalarına yönelmek gerekmektedir. Çünkü sözlü dilde kullanılan bazı ifadeler yazılı dilde aynı sıklıkla kullanılmamaktadır (Aşık, 2007: 28). Sözlü dille ilgili yapılan çalışmalara bakılacak olursa Aşık (2007), Yıldız (2010) ve Tunçel (2011) konuşulan Türkçenin betimlenmesini amaçlamıştır. Aşık (2007) çalışmasında konuşma dilinde en sık kullanılan kelimeleri belirlemiştir. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin öğrenmesi gereken temel sözcükleri belirleyerek öğrencinin konuşma becerisini geliştirmeyi planlamıştır. Yıldız (2010) çalışmasında sözlü dilde yapım eki ve çekim eklerinin kullanılma sıklığını belirlemek için yirmi farklı konuşma ortamından ses kaydı alarak araştırmasını yapmıştır. Tunçel (2011) de üniversiteye gelen yabancı öğrencilerin en sık vakit geçirdiği mekanlardaki konuşmaları inceleyerek çalışmasını şekillendirmiştir. Sözlü dilin kurallarının belirlenmesi, bu kuralların ders kitaplarında yer alması önem taşımaktadır. Farklı dil ve kültürden gelmiş insanların yaşadıkları ortama uyum sağlaması için günlük dilde kullanılan söz varlığının öğretilmesi ilk adımdır.

Sıklık çalışmalarının doğru sonuçlar verip dilin evrenini iyi tasvir etmesi için derlem seçimi önem taşımaktadır. Derlemin kapsamlı olması, çalışma konusunu oluşturan türlerin iyi örneklerinin seçilmesi, bütünü yansıtacak bir bölümün çalışmaya alınması sıklık çalışmalarının gerçeği yansıtma oranını artıracaktır. Bu çalışmaların eksikliği kelime öğretimi, dolayısıyla da dil öğretimini olumsuz yönde etkileyecektir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi açıklanmıştır.

3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Deyimlerin sıklıklarının belirlenmesinde Türkçe öğrenen yabancıların izledikleri dizilerden yararlanılmıştır. Diziler, günlük dilin kullanım örneklerini içermesi açısından söz varlığını betimleyen bir araç niteliğindedir.

Çalışmada açıklayıcı desen kullanılmıştır. Açıklayıcı desende araştırmacılar öncelikle nicel verileri toplarlar ve analiz ederler ve ardından da bu verileri tamamlamak ve rafine edebilmek için nitel verileri toplarlar (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013: 247). Bu çalışmada Türkçe öğrenen yabancılara anket uygulanmış, anket sonuçlarına göre en çok izlenen diziler belirlenmiştir. Belirlenen dizilerin izlenmesiyle bir derlem oluşturulmuş, bu derlemede yer alan deyimler ve en sık kullanılan deyimler tek tek tespit edilmiştir.

3.2 EVREN VE ÖRNEKLEM

Çalışmanın birinci aşamasında Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere anket uygulanmıştır. Bu anket ile yabancı öğrencilerin en çok izledikleri dizileri belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmanın evrenini Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve

Araştırma Merkezi'nde, 2017- 2018 Eğitim- Öğretim döneminde öğrenim gören B1 düzeyindeki 179 öğrenci oluşturmaktadır.

Çalışmanın ikinci aşamasında en çok izlenen dizilerden oluşan derlemde deyim sıklığı araştırılmıştır. Dizilerin belirlenmesinde 2017- 2018 sezonu dikkate alınmış, dizilerin 04.03.2018 tarihine kadar yayınlanan bölümleriyle çalışma sınırlandırılmıştır.

3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Çalışmada veri toplamak amacıyla, nicel veri toplama aracı olan anket; nitel veri toplama aracı olarak doküman taraması olmak üzere iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Anket uygulaması sonucunda belirlenen dizilerin izlenmesiyle dizi derlemi oluşturulmuş ve deyimlerin taranması yoluyla veriler toplanmıştır.

3.4 VERİLERİN TOPLANMASI

Nicel verilerin toplanmasında anket uygulaması kullanılmıştır. Anket, Sakarya Üniversitesi Türk Dili Öğretimi ve Uygulama Merkezi çalışanlarının da yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Derse giren öğretmenler anketin doldurulma süresince yabancı öğrencilerin yanında bulunmuşlardır. Anketin ilk bölümünde öğrencilerin cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve ülkesi gibi kişisel bilgileri doldurması istenmiş; anketin ikinci bölümünde sıralanan dizileri izlenme sıklığına göre işaretlemesi beklenmiştir.

Nitel verilerin toplanmasında doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217). Dizi izlenmesiyle oluşan derlemde deyimlerin tespiti yapılmış, deyimlerin belirlenmesinde Türk Dil Kurumunun çevrimiçi Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü esas alınmıştır.

3.5 VERİLERİN ANALİZİ

Doküman incelemesi ile elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Nitel içerik analizi, metin içerisinde geçen terim ile ifadelerin taranarak bulunması ve bir sistem dâhilinde kategorilere ayrılarak analiz edilmesi şeklinde uygulanmaktadır. Analiz edilen içerik, metnin görünen içeriği ve metnin ardında yer alan anlam içeriği olabilmektedir (Demir, 2009: 310).

3.6 UYGULAMA AŞAMASI

Çalışmanın çıkış noktası olan Türk dizileri, 2017- 2018 sezonunda ekranda gösterilen diziler olarak sınırlandırılmış ve genel bir liste oluşturulmuştur. Dizilerin izlenme oranları, farklı internet kaynaklarından ve gazetelerin televizyon eklerinden kontrol edilerek uzman görüşü de alınarak 35 dizi olarak listede yer almıştır.

Anket üç bölümden oluşmuş; ilk bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde dizilerin izlenme sıklıkları ve üçüncü bölümde listede yer almayan fakat öğrenci tarafından izlenen dizi ve filmlerin yazılması şeklinde düzenlenmiştir. Öğrenciler anket boyunca araştırmacı gözetiminde olmuş ve gerekli açıklamalar anında yapılmıştır. Öğrencilerle yüz yüze olunan bu süreçte öğrencilerin diziler hakkında bilgi sahibi olduğuna ve çoğunlukla başrol oyuncularıyla diziyi anlatma yoluna gittiklerine şahit olunmuştur.

Yapılan ankete göre Söz, Diriliş Ertuğrul, Çukur, Bizim Hikaye ve Siyah Beyaz Aşk dizilerinin en çok izlenme frekansına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu dizilerin yapımcılarıyla iletişime geçilip 04.03.2018 tarihine kadar yayınlanmış bölümlerin senaryolarına ulaşılma istenmiştir. Senaryoların gizliliği, diyalogların mizansene göre çekimde ve kurguya göre postta değişmesi sebeplerinden ötürü senaryolara ulaşılammıştır.

Çalışma, senaryoların son halini aldığı bölümler izlenerek yapılmıştır. İzlenen bölümlerdeki deyimler tespit edilmiş, TDK Atasözleri ve Deyimler Sözlüğünden kontrol edilmiştir. Deyimler bilgisayara aktarılıp sıralanmış, her dizi için ayrı bir

deyim sayfası oluşturulmuş, sonrasında genel bir listede tüm deyimler birleştirilip en sık kullanılan deyimlerin listesi oluşturulmuştur.

Deyimlerin tespitinde geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması için her diziden iki bölüm rastgele yöntemle seçilmiş, toplam on bölüm tekrar izlenmiştir. Tekrardan izlenen on bölümde 170 deyim gözden kaçırıldığı ve listeye eklenmediği belirlenmiştir. Bu oranın genel listeye yansıtıldığında, 10789 deyim içinde, yaklaşık 1658 deyim gözden kaçırıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Hazırlanan bu çalışmada deyimlerin tespitinde ve sıklıklarının belirlenmesinde % 13,32 hata payı olduğu kabul edilmektedir. Bu oran yüksek gözükmeyle birlikte konuşma dilinin yoğun bir şekilde deyimlerle örülü olduğu gerçeğini de ortaya çıkarmaktadır. Bu sonucun alınmasında çevrim içi kullanılan sözlüğün arama seçeneklerinin de etkili olduğu düşünülmektedir. “işe yaramak” deyiminin kontrolünde iki kelimenin aranması sonucunda bu ifadenin deyim olmadığı belirtilmiş fakat “yaramak” kelimesi tek başına arandığında “işe yaramak” ifadesi deyim kabul edilmiştir. Bu şekilde arama motorunda aranan fakat deyim kabul edilmeyen sonrasında kelime bazında aratıldığında deyim olduğu onaylanan deyimler, ikinci izlemede kaydedilmiştir. Yine konuşma dilinde sıklıkla kullandığımız “ hoşça kal, Allah’a emanet, sağ ol, afiyet olsun, Allah’a ismarladık, gözün aydın” gibi ifadeler ilk izlemede gözden kaçmış, ikinci izlemede kayıt altına alınmıştır. İkinci izlemede farklı bir deyime rastlanmamış, daha önce tespit edilen deyimlerin sayısında artış olmuştur.

Yapılan çalışma sonucunda ulaşılan deyimler ve sıklıkları bulgular kısmında sıralanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, yapılan anketin sonuçları ve anket sonuçlarından hareketle en çok izlenen beş dizide yer alan deyimlerin taranmasıyla toplanan veriler, tablolar hâlinde gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

4.1 ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1.1 Katılımcıların Özellikleri

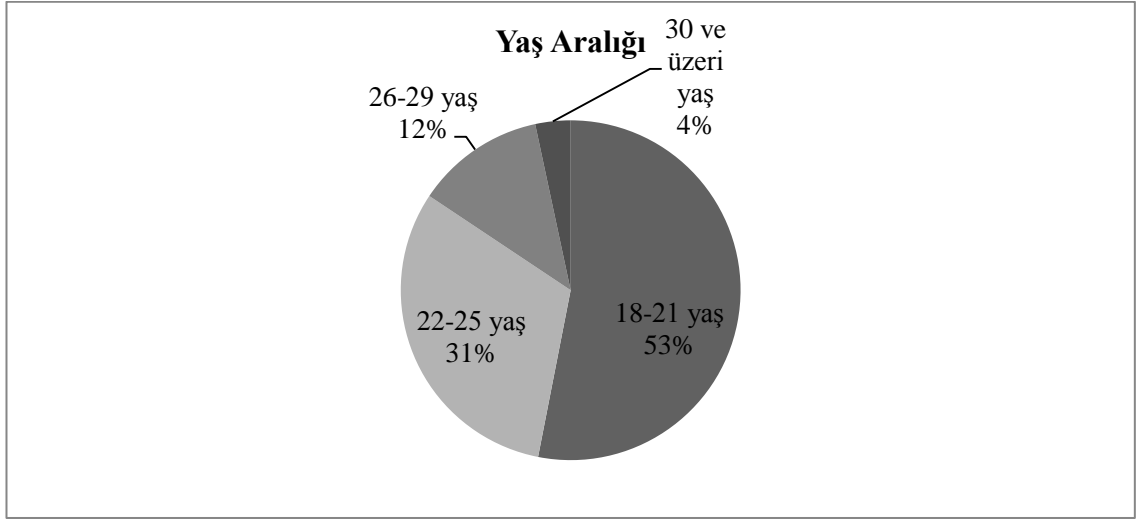
Ankete katılan öğrencilere ait demografik bulgular şu şekildedir:



Grafik 1. Ankete Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

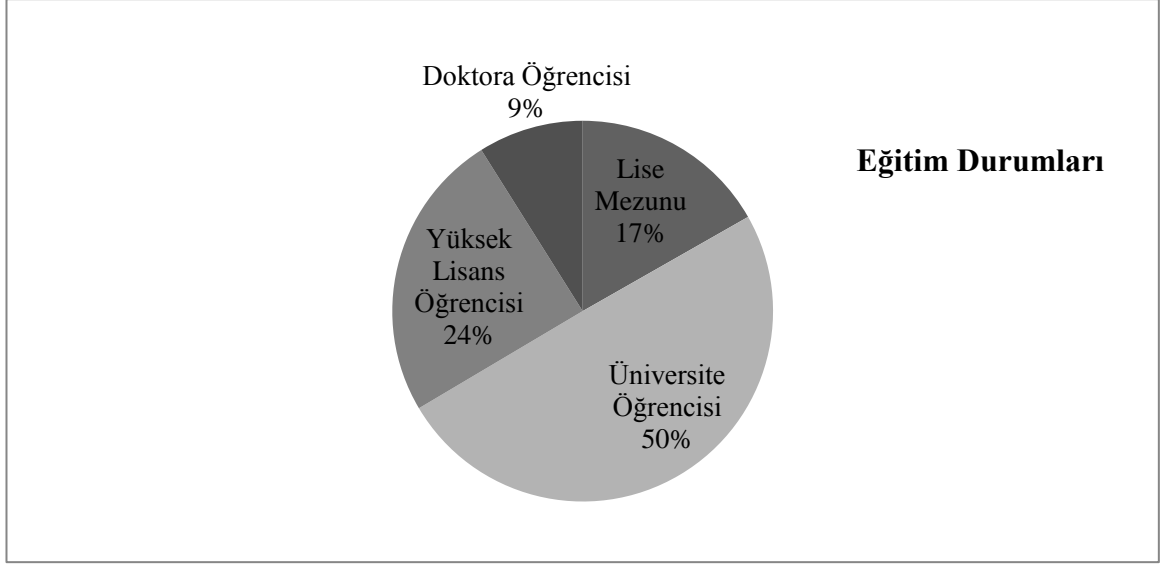
Grafik 1’de ankete katılan 78 kadın öğrencinin toplam öğrenci sayısının %44’ünü, 101 erkek öğrencinin ise toplam öğrenci sayısının % 56’sını oluşturduğu

görülmektedir. Askerlik ve tarih temalı dizilerin sıklıkla izlenmesinde erkek katılımcıların sayıca üstünlüğü etkili olabilir.



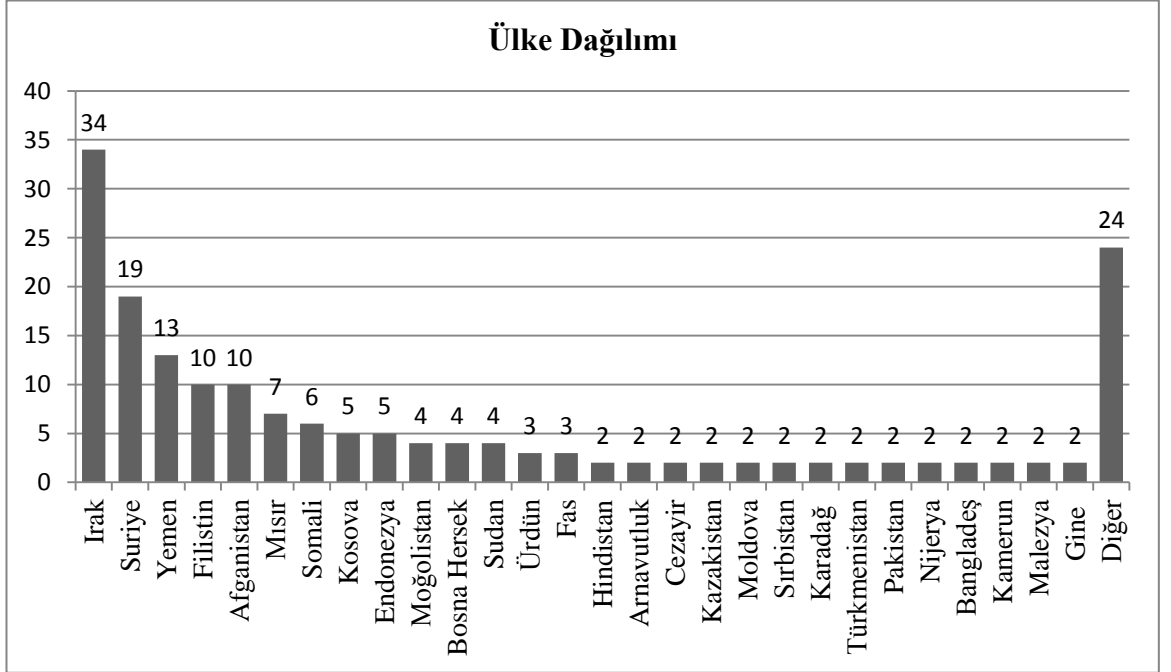
Grafik 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Dağılımı

Grafik 2’de ankete katılan öğrencilerden; 18-21 yaş aralığındaki 95 öğrencinin %53 oranla en büyük paya sahip olduğu görülürken, 22-25 yaş aralığındaki 56 öğrenci toplam öğrenci sayısının %31’ini, 26- 29 yaş aralığındaki 22 öğrenci toplam öğrenci sayısının % 12’sini, 30 yaş ve üzeri yaş aralığındaki 6 öğrenci de toplam öğrenci sayısının %4’ünü karşılamaktadır. 18-21 yaş grubunun ankette baskın yaş grubu olması, dizilerin karakterle özdeşim kurma özelliğine sahip olmasıyla ilişkili olduğu düşünülebilir.



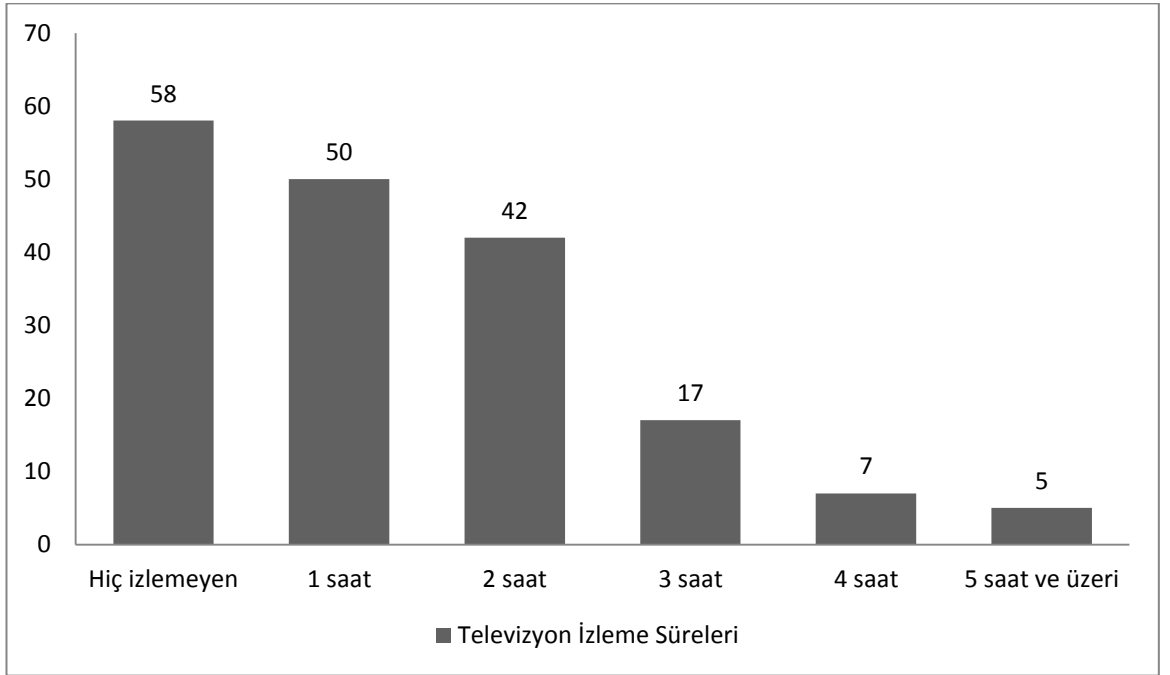
Grafik 3. Ankete katılan öğrencilerin eğitim durumları

Grafik 3'te ankete katılan öğrencilerin eğitim durumları hakkında bilgi verilmiştir. Üniversitede okuyan 89 öğrencinin toplam öğrenci sayısının % 50'sine sahip olduğu görülmektedir. Üniversite öğrencilerinin diğer gruplara oranla daha çok dizi izlediği sonucu çıkarılabilir.



Grafik 4. Ankete Katılan Öğrencilerin Ülke Dağılımı

Grafik 4'te belirtildiği üzere; 53 farklı ülkeden gelen 179 öğrencinin %19'u Irak,%11'i Suriye, %7'si Yemen, %6'sı Filistin, %6'sı Afganistan, %4'ü Mısır, %4'ü Somali, % 3'ü Kosova, % 3'ü Endonezya, %2'si Moğolistan, %2'si Bosna Hersek, %2'si Sudan, %2'si Ürdün, %2'si Fas, %1'i Hindistan, %1'i Arnavutluk, %1'i Cezayir, %1'i Kazakistan, %1'i Moldova, %1'i Sırbistan, %1'i Karadağ, %1'i Türkmenistan, %1'i Pakistan, %1'i Nijerya, %1'i Bangladeş, %1'i Kamerun, %1'i Malezya, %1'i Gine'den geldiğini belirtmiştir. Diğer başlığı altındaki Bulgaristan, Kongo Cumhuriyeti, Kırgızistan, Moritanya, Etiyopya, İran, Tunus, Zimbabve, Doğu Türkistan, Togo, Tanzanya, Nijer, Senegal, Zambiya, Tacikistan, Cibuti, Libya, Abhazya, Uganda, Makedonya, Bolivya, Çin, Lübnan, Suudi Arabistan'dan gelen birer öğrenci de toplam katılımcının % 14'ünü temsil etmektedir. Bu sonuçlar incelendiğinde % 30 orana sahip olan sınır komşusu ülkelerden gelen öğrencilerin, aynı coğrafyayı paylaşmaktan doğan bir yakınlıkla dizi izledikleri sonucuna ulaşılabilir.



Grafik 5. Ankete Katılan Öğrencilerin Televizyon İzleme Süreleri

Grafik 5'te ankete katılan öğrencilerin %28'i günde bir saat, %23'ü günde iki saat, %10'u günde üç saat, %4'ü günde dört saat, %3'ü günde beş saat ve üzeri televizyon izlediğini belirtmiştir. Toplam öğrenci sayısının %32'sini oluşturan 58 öğrenci "hiç"

televizyon izlemediğini belirtmiş olmasına rağmen öğrencilerden 36'sı haftada en az bir diziyi takip etmektedir.

Yapılan ankette 179 öğrenciden 11'i televizyon izlediğini belirtmesine rağmen ankette herhangi bir dizi veya filmi izlediğine dair bir bilgi vermemiştir. Toplamda 33 öğrencinin güncel dizi listesinden herhangi bir diziyi izlemediği belirlenmiştir. 179 öğrenciyle yürütülen bu çalışmada sadece 33 öğrencinin hiçbir diziyi izlememiş olması yabancı öğrencilerin % 81'inin Türk dizi ve sinema filmlerini izlediği sonucunu ortaya koymaktadır.

4.1.2 Takip Edilen Dizilerin Listesi, Takip Edilme Sıklığı

2017- 2018 sezonunda ekranlarda yayınlanan otuz beş dizi ankette sıralanmıştır. Ankete katılan öğrencilerden hangi dizileri izledikleri ve izledikleri dizileri hangi sıklıkla takip ettiği sorusuna cevap vermeleri istenmiştir. Listede yer almayan ve öğrencinin izlediği dizi ve sinema filmlerini de anketin sonuna eklemesi öğrenciden beklenmiştir. Anket soruları EK-2'de gösterilmiştir.

Anket sonuçları Tablo 2'de belirtilmiştir:

Tablo 2. Dizilerin İzlenme Sıklıkları

DİZİ ADLARI	Her Zaman	Sık Sık	Nadiren	Hiçbir Zaman	Toplam Kişi Sayısı
1 Söz (Star TV)	20	16	27	116	63
2 Diriliş "Ertuğrul" (TRT 1)	21	9	21	128	51
3 Çukur (Show TV)	15	13	11	140	39
4 Bizim Hikaye (FOX TV)	10	16	15	138	41
5 Siyah Beyaz Aşk (Kanal D)	15	10	14	140	39
6 Sen Anlat Karadeniz (ATV)	11	6	12	150	29
7 İstanbullu Gelin(Star TV)	6	5	15	153	26
8 Fazilet Hanım ve Kızları (Star TV)	6	6	12	155	24
9 Meryem (Kanal D)	10	2	9	158	21
10 Savaşçı (FOX TV)	3	11	9	156	23
11 Payitaht "Abdülhamid" (TRT 1)	7	7	5	160	19
12 Kırgın Çiçekler (ATV)	6	6	7	160	19
13 Dolunay (Star TV)	6	6	7	160	19
14 Aslan Ailem (TRT 1)	9	1	6	163	16
15 Aşk ve Mavi(ATV)	3	8	6	162	17
16 Adı: Zehra (FOX TV)	4	5	8	162	17
17 Vatanım Sensin (Kanal D)	3	7	7	162	17

18	Arka Sokaklar (Kanal D)	6	2	8	163	16
19	Yeni Gelin (Show TV)	3	6	5	165	14
20	Kızlarım İçin (Kanal D)	2	5	8	164	15
21	Kadın (FOX TV)	4	3	6	166	13
22	Mehmetçik Kutulamare (TRT 1)	5	3	4	167	12
23	Cennetin Gözyaşları (ATV)	3	3	5	168	11
24	Eşkuya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV)	3	1	6	169	10
25	Alija (TRT 1)	3	4	1	171	8
26	Şevkat Yerimdar (FOX TV)	-	5	4	170	9
27	Çocuklar Duymasın (Kanal D)	1	2	6	170	9
28	Kalbimdeki Deniz (FOX TV)	1	3	4	171	8
29	Yuvamdaki Düşman (Show TV)	2	4	-	173	6
30	Bahtiyar Ölmez (ATV)	1	2	3	173	6
31	Kanatsız Kuşlar (ATV)	2	-	4	173	6
32	Kalk Gidelim (TRT 1)	3	-	1	175	4
33	Ufak Tefek Cinayetler (Star TV)	-	1	4	174	5
34	Gülizar (Kanal D)	1	1	1	176	3
35	Jet Sosyete (Star TV)	-	1	3	175	4

Tablo 2'ye göre ankete katılan öğrencilerin % 12'si Diriliş Ertuğrul dizisini, % 20'si Söz dizisini, % 8'i Çukur dizisini, % 8'i Siyah Beyaz Aşk dizisini, %5'i de Bizim Hikaye dizisini *her zaman* takip ettiğini belirtmiştir. Meryem dizisini her zaman izleyen öğrenci oranı % 5 olmasına rağmen 179 öğrenci içinden toplam 21 öğrenci diziyi izlediği için Meryem dizisi çalışmaya alınmamıştır. Her zaman izlenen diziler listesinde Diriliş Ertuğrul ilk sırayı alırken Söz ikinci, Çukur ve Siyah Beyaz Aşk dizileri üçüncü olmuştur. *Sık sık* izlenen dizilerde Söz ve Bizim Hikaye ilk sırada yer alırken Çukur ikinci, Savaşçı üçüncü, Siyah Beyaz Aşk dördüncü sırada yer almıştır. *Nadiren* izlenen dizilerde Söz ilk sırada, Diriliş Ertuğrul ikinci sırada, Bizim Hikaye ve İstanbullu Gelin üçüncü sırada, Siyah Beyaz Aşk dördüncü sırada, Sen Anlat Karadeniz, Fazilet Hanım ve Kızları dizileri beşinci sırada yer almıştır. En çok izlenen dizilerin tespit edilmesinde diziyi izleyen toplam kişi sayısı dikkate alınmış, ankete katılan öğrencilerin %35'inin izlediği Söz dizisi en çok izlenen dizi olmuştur. Söz dizisini Diriliş Ertuğrul dizisi izlerken Çukur, Bizim Hikaye ve Siyah Beyaz Aşk dizileri de ilk beş dizi içerisinde yer almıştır.

Anket listesinde yer almayan fakat öğrenciler tarafından izlenmiş veya izlenmekte olan diziler Tablo 3'de belirtilmiştir:

Tablo 3. Anket Listesinde Yer Almayan Fakat Öğrenciler Tarafından En Sık İzlenen Beş Dizi

Dizi	İzleyen Öğrenci Sayısı
Kara Sevda	18
İçerde	17
Kurtlar Vadisi (Pusu)	17
Ezel	13
Kalp Atışı	12

Tablo 3'e göre, Kara Sevda ilk sırada yer alırken İçerde, Kurtlar Vadisi, Ezel ve Kalp Atışı ilk beşte yer almıştır. Ankete katılan öğrencilerin belirttiği diziler listelenmiş; 70 farklı dizi ismi, toplamda 196 kere ankette belirtilmiştir. Bu sonuçlara göre her öğrencinin en az bir diziyi izlediği sonucuna ulaşılmıştır. Dizi isimleri ve sıklıkları EK-3'te listelenmiştir.

4.2 DİZİLERDEKİ DEYİM VARLIĞININ TESPİTİ

Anket sonucunda beş dizinin sıklıkla izlendiği tespit edilmiştir. Dizilere ait bilgiler ve deyimler tablolar halinde sıralanmıştır:

4.2.1 “Söz” Dizisi

4.2.1.1 Dizinin Künyesi

Yapımını TİMŞ&B şirketinin, yapımcılığını Timur Savcı ve Burak Sağyaşar'ın üstlendiği Söz dizisi 3 Nisan 2017 tarihinde ilk bölümüyle ekranlara gelmiştir. 2.sezonun ilk bölümü 18 Eylül 2017 tarihinde gösterilmiştir. STAR TV'de yayınlanan dizinin senaryosunu Ethem Özışık yazarken, yönetmenliğini Yağız Alp Akaydın yapmıştır. Özel Kuvvet Timi'nin başından geçenlerin anlatıldığı dizinin başrol oyuncu kadrosu şöyledir:

Kıdemli Üsteğmen Yavuz Karasu: Tolga Sarıtaş

Çolak: Serhat Kılıç

Agah: Mehmet Özgür

Bahar Kutlu: Aybüke Pusat

Derman: Timur Acar

Çalışmada izlenen bölümler, dizilerin yayınlanma tarihi ve süreleri Tablo 4’te sunulmuştur:

Tablo 4. Söz Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi

İzlenen Bölümler	Yayınlanma Tarihi	Süresi
13. Bölüm	18 Eylül 2017	2:24:43
14. Bölüm	25 Eylül 2017	2:10:35
15. Bölüm	2 Ekim 2017	2:12:58
16. Bölüm	9 Ekim 2017	2:11:41
17. Bölüm	16 Ekim 2017	2:10:05
18. Bölüm	23 Ekim 2017	2:10:25
19. Bölüm	30 Ekim 2017	2:10:53
20. Bölüm	6 Kasım 2017	2:09:58
21. Bölüm	13 Kasım 2017	2:25:16
22. Bölüm	20 Kasım 2017	2:17:34
23. Bölüm	27 Kasım 2017	2:11:05
24. Bölüm	4 Aralık 2017	2:28:44
25. Bölüm	11 Aralık 2017	2:21:44
26. Bölüm	18 Aralık 2017	2:31:53
27. Bölüm	25 Aralık 2017	2:22:19
28. Bölüm	8 Ocak 2018	2:34:40
29. Bölüm	15 Ocak 2018	2:20:00
30. Bölüm	22 Ocak 2018	2:20:14
31. Bölüm	29 Ocak 2018	2:28:07
32. Bölüm	5 Şubat 2018	2:21:20
33. Bölüm	12 Şubat 2018	2:13:39
34. Bölüm	19 Şubat 2018	2:25:15
35. Bölüm	26 Şubat 2018	2:21:33
Toplam Süre		53:24:41 (53 sa. 24 dk. 41 Sn.)

4.2.1.2 Dizide Geçen Deyimler

18 Eylül 2017- 26 Şubat 2018 tarihleri arasında yayınlanmış yirmi üç bölümün izlenmesiyle 2808 deyime ulaşılmıştır. 941 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 5’te belirtilmiştir:

Tablo 5.Söz Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
sağ ol	91	müsaade etmek	15
haber vermek	66	pes etmek	15
kusura bakmamak	56	tuzak kurmak	15
şehit olmak	44	canı yanmak	14
özür dilemek	40	geri dönmek	14
kendine gelmek	35	haberi olmak	14
elinden geleni yapmak	29	işe yaramak	14
geçmiş olsun	26	başına (...) gelmek	13
kafayı yemek	23	canını sıkmak	13
tehdit etmek	23	destek olmak	13
fark etmek	21	göze almak	13
oyun oynamak	21	hak etmek	13
yola çıkmak	21	helal olsun	13
emin olmak	20	zarar vermek	13
şaka yapmak	20	iyi ki	12
geri çekilmek	19	kurşun yemek	12
Allah Allah!	18	nefes almak	12
gurur duymak	18	ortaya çıkmak	12
hoşuna gitmek	18	peşine düşmek	12
zarar gelmek	17	yanında olmak	12
eline geçmek	16	afiyet olsun	11
harekete geçmek	16	hesap vermek	11
karar vermek	16	yolunu bulmak	11
dalga geçmek	15	adım atmak	10
ele geçirmek	15	asker gibi	10

Tablo 5’e bakıldığında “sağ ol, haber vermek, kusura bakmamak, şehit olmak, özür dilemek, kendine gelmek, elinden geleni yapmak, geçmiş olsun, kafayı yemek ve tehdit etmek” deyimlerinin her bölümde en az bir kere geçtiği görülmektedir. İzlenen yirmi üç bölüm içerisindeki 2808 deyim EK-4’te alfabetik sıraya göre listelenmiştir. Asker selamı olan “Sağ ol” ifadesi yirmi dört geçmiş, deyim listesine eklenmemiştir.

4.2.2 “Diriliş Ertuğrul” Dizisi

4.2.2.1 Dizinin Künyesi

Yapımını TEKDEN Film şirketinin, yapımcılığını Mehmet Bozdağ'ın üstlendiği Diriliş ‘Ertuğrul’ dizisi 10 Aralık 2014 tarihinde ilk bölümüyle ekranlara gelmiştir. 4.sezonun ilk bölümü 25 Ekim 2017 tarihinde gösterilmiştir. TRT 1 ekranlarında yayınlanan dizinin senaristliğini Mehmet Bozdağ, Atilla Engin ve Aslı Zeynep Peker Bozdağ, yönetmenliğini Metin Günay yapmıştır. Kayı Boyu beyi Ertuğrul Gazi'nin başından geçenlerin anlatıldığı dizinin başrol oyuncu kadrosu şöyledir:

Ertuğrul Bey: Engin Altan Düzyatan

Halime Hatun: Esra Bilgiç

Hayme Ana: Hülya Darcan

Turgut Alp: Cengiz Coşkun

Bamsı Beyrek: Nurettin Sönmez

Artuk Bey: Ayberk Pekcan

Çalışmada izlenen bölümler, dizilerin yayınlanma tarihi ve süreleri Tablo 6’da belirtilmiştir:

Tablo 6. Diriliş Ertuğrul Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi

İzlenen Bölümler	Yayınlanma Tarihi	Süresi
92.Bölüm	25 Ekim 2017	02:20:52
93.Bölüm	1 Kasım 2017	01:55:42
94.Bölüm	8 Kasım 2017	01:56:04
95.Bölüm	15 Kasım 2017	01:50:18
96.Bölüm	22 Kasım 2017	02:02:34
97.Bölüm	29 Kasım 2017	02:00:05
98.Bölüm	6 Aralık 2017	01:55:29
99.Bölüm	20 Aralık 2017	02:00:35
100.Bölüm	27 Aralık 2017	02:01:27
101.Bölüm	10 Ocak 2018	02:16:43
102.Bölüm	17 Ocak 2018	01:59:55
103.Bölüm	24 Ocak 2018	01:57:27
104.Bölüm	31 Ocak 2018	02:06:41
105.Bölüm	7 Şubat 2018	01:55:44
106.Bölüm	14 Şubat 2018	01:53:11

107.Bölüm	21 Şubat 2018	02:19:48
108.Bölüm	28 Şubat 2018	02:43:27
Toplam Süre		35:16:02
		(35 sa. 16 dk. 2 Sn.)

4.2.2.2 Dizide Geçen Deyimler

25 Ekim 2017- 28 Şubat 2018 tarihleri arasında yayınlanmış on yedi bölümün izlenmesiyle 1654 deyim ulaşılmıştır. 694 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 7’de belirtilmiştir:

Tablo 7.Diriliş Ertuğrul Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
tuzak kurmak	47	belasını bulmak	8
tuzığa düşmek	23	canına kıymak	8
razı olmak	21	haddini aşmak	8
işini bitirmek	19	hakkından gelmek	8
hüküm vermek	18	hesabını görmek	8
müsaade etmek	18	kendine gelmek	8
intikam almak	17	sözünde durmak	8
elinden geleni yapmak	15	yerine getirmek	8
kan dökmek	15	elini uzatmak	7
hesap sormak	13	emin olmak	7
sahip çıkmak	13	gaflete düşmek	7
Allah’a emanet	12	gözü dönmek	7
canını almak	12	gözünü ayırmamak	7
peşine düşmek	12	münasip görmek	7
sağ ol	11	oyun etmek	7
yolun açık olsun	11	pusu kurmak	7
baskın yapmak	10	boyun eğmek	6
ceza kesmek	10	elden bırakmamak	6
başına yıkmak	9	ele geçirmek	6
canına kastetmek	9	gözünü dört açmak	6
eksik etmemek	9	haddini bilmek	6
hak etmek	9	hakkını helal etmek	6
kurbanı olmak	9	hazır olmak	6
oyun oynamak	9	hesabını vermek	6
tedbir almak	9	hizmet etmek	6

Tablo 7 incelendiğinde “tuzak kurmak, tuzağa düşmek, razı olmak, işini bitirmek, hüküm vermek, müsaade etmek, intikam almak” deyimlerinin her bölümde en az bir kere söylendiği görülmektedir. İzlenen on yedi bölüm içerisinde tespit edilen 1654 deyim EK 5’te alfabetik sıraya göre listelenmiştir.

4.2.3 “Çukur” Dizisi

4.2.3.1 Dizinin Künyesi

Yapımcılığını Ay Yapım’ın, yönetmenliğini Sinan Öztürk’ün, senaristliğini Gökhan Horzum’ un üstlendiği Çukur dizisi SHOW TV ekranlarında 23 Ekim 2017 tarihinde ilk bölümüyle izleyici karşısına çıkmıştır. Koçova Mahallesi (Çukur)’ nde yaşanan olayların anlatıldığı dizinin başrol oyuncu kadrosu şöyledir:

Yamaç Koçovalı: Aras Bulut İynemli

Sena Koçovalı: Dilan Çiçek Deniz

İdris Koçovalı: Ercan Kesal

Sultan Koçovalı: Perihan Savaş

Selim Koçovalı: Öner Erkan

Vartolu: Erkan Kolçak Köstendil

Çalışmada izlenen bölümler, dizilerin yayınlanma tarihi ve süreleri Tablo 8’de belirtilmiştir:

Tablo 8. Çukur Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi

İzlenen Bölümler	Yayınlanma Tarihi	Süresi
1. Bölüm	23 Ekim 2017	02:17:08
2. Bölüm	30 Ekim 2017	02:19:19
3. Bölüm	6 Kasım 2017	02:11:12
4. Bölüm	13 Kasım 2017	02:15:53
5. Bölüm	20 Kasım 2017	02:26:30
6. Bölüm	27 Kasım 2017	02:23:44
7. Bölüm	4 Aralık 2017	02:14:47
8. Bölüm	11 Aralık 2017	02:22:57
9. Bölüm	18 Aralık 2017	02:27:33
10. Bölüm	25 Aralık 2017	02:24:39
11. Bölüm	8 Ocak 2018	02:18:51

12. Bölüm	15 Ocak 2018	02:14:12
13. Bölüm	22 Ocak 2018	02:20:44
14. Bölüm	29 Ocak 2018	02:19:25
15. Bölüm	5 Şubat 2018	02:19:02
16. Bölüm	12 Şubat 2018	02:19:10
17. Bölüm	19 Şubat 2018	02:15:06
18. Bölüm	26 Şubat 2018	02:20:16
Toplam Süre		41:50:28 (41 sa. 50 dk. 28 Sn.)

4.2.3.2 Dizide Geçen Deyimler

23 Ekim 2017- 26 Şubat 2018 tarihleri arasında yayınlanmış on sekiz bölümün izlenmesiyle 1662 deyime ulaşılmıştır. 689 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 9’da belirtilmiştir:

Tablo 9. Çukur Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
sağ ol	81	Allah Allah!	8
kusura bakmamak	50	dalga geçmek	8
geçmiş olsun	41	elinden geleni yapmak	8
haber vermek	39	var olmak	8
özür dilemek	39	başına (...) gelmek	7
bok yemek	24	fark etmek	7
afiyet olsun	19	gözaltına almak	7
haberi olmak	18	gözü önünde	7
helal olsun	18	hak etmek	7
müsaade etmek	15	halt etmek	7
gözünü seveyim	12	selam söylemek	7
karar vermek	12	yok etmek	7
kendine gelmek	12	aklına gelmek	6
tetiği çekmek	12	aklından geçmek	6
geri dönmek	11	ele geçirmek	6
sen bilirsin	11	fırsat bulmak	6
intikam almak	10	geri vermek	6
tehdit etmek	10	haber uçurmak	6
haber almak	9	kafayı yemek	6
hesap sormak	9	nefes almak	6
rahat durmak	9	şaka yapmak	6
umurumda değil	9	şeref vermek	6

yazıklar olsun	6	altında kalmak	5
zarar vermek	6	canını almak	5
adam gibi	5	ceza kesmek	5

Tablo 9'a göre "sağ ol, kusura bakmamak, geçmiş olsun, haber vermek, özür dilemek, bok yemek, afiyet olsun, haberi olmak, helal olsun" deyimleri her bölümde en az bir kere söylenmiştir. İzlenen on sekiz bölüm içerisinde tespit edilen 1662 deyim EK-6'da alfabetik sıraya göre listelenmiştir.

4.2.4 "Bizim Hikaye" Dizisi

4.2.4.1 Dizinin Künyesi

Yapımını MED YAPIM şirketinin, uygulayıcı yapımcılığını Direnç Aksoy'un üstlendiği Bizim Hikaye dizisi 14 Eylül 2017 tarihinde ilk bölümüyle ekranlara gelmiştir. FOX TV ekranlarında yayınlanan dizinin senaristliğini Banu Kiremitçi Bozkurt, Ebru Kocaoğlu ve Verda Pars, yönetmenliğini Serdar Gözelekli yapmıştır. Elibol ailesinin yaşamının anlatıldığı dizinin oyuncu kadrosu şöyledir:

Filiz: Hazal Kaya

Barış: Burak Deniz

Fikri: Reha Özcan

Rahmet: Yağız Can Konyalı

Hikmet: Nejat Uygur

Çalışmada izlenen bölümler, dizinin yayınlanma tarihi ve süreleri Tablo 10'da belirtilmiştir:

Tablo 10. Bizim Hikaye Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi

İzlenen Bölümler	Yayınlanma Tarihi	Süresi
1. Bölüm	14 Eylül 2017	01:45:00
2. Bölüm	21 Eylül 2017	01:46:10

3. Bölüm	28 Eylül 2017	01:48:47
4. Bölüm	5 Ekim 2017	01:42:25
5. Bölüm	12 Ekim 2017	01:46:19
6. Bölüm	19 Ekim 2017	02:01:28
7. Bölüm	26 Ekim 2017	02:02:27
8. Bölüm	2 Kasım 2017	02:00:54
9. Bölüm	9 Kasım 2017	02:08:49
10. Bölüm	16 Kasım 2017	02:08:21
11. Bölüm	23 Kasım 2017	02:04:07
12. Bölüm	30 Kasım 2017	02:03:48
13. Bölüm	7 Aralık 2017	02:01:47
14. Bölüm	14 Aralık 2017	02:12:03
15. Bölüm	21 Aralık 2017	02:14:49
16. Bölüm	28 Aralık 2017	02:00:28
17. Bölüm	11 Ocak 2018	02:20:48
18. Bölüm	18 Ocak 2018	02:15:52
19. Bölüm	25 Ocak 2018	02:03:47
20. Bölüm	1 Şubat 2018	02:18:12
21. Bölüm	8 Şubat 2018	02:14:45
22. Bölüm	15 Şubat 2018	02:05:53
23. Bölüm	22 Şubat 2018	02:14:17
Toplam Süre		47:21:16
		(47 sa. 21 dk. 16 Sn.)

4.2.4.2 Dizide Geçen Deyimler

14 Eylül 2017- 22 Şubat 2018 tarihleri arasında yayınlanmış yirmi üç bölümün izlenmesiyle 2597 deyim ulaşılmıştır. 818 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 11’de belirtilmiştir:

Tablo 11. Bizim Hikaye Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
sağ ol	212	karar vermek	27
özür dilemek	94	kendine gelmek	26
haber vermek	91	hava almak	24
kusura bakmamak	78	aklına gelmek	21
afiyet olsun	50	eline sağlık	19
Allah Allah!	46	haberi olmak	19
geçmiş olsun	46	idare etmek	19
başına (...) gelmek	28	helal olsun	18
dalga geçmek	27	aklı kalmak	17

Deyim	-f-	Deyim	-f-
elinden geleni yapmak	17	ders vermek	10
başına gelmek	15	hesap vermek	10
uzak durmak	15	işe yaramak	10
zarar vermek	15	iyi gelmek	10
rezil olmak	14	keyfine bakmak	10
sahip çıkmak	14	rezil etmek	10
şaka yapmak	14	sen bilirsin	10
yazıklar olsun	13	abuk sabuk konuşmak	9
hak etmek	12	emin olmak	9
rahat bırakmak	12	haberin olsun!	9
üstüne gelmek	12	iyi ki	9
gözünü seveyim	11	izin almak	9
hesap sormak	11	mis gibi	9
nefes almak	11	nikah kıymak	9
aklı çıkmak	10	rahat etmek	9
canını sıkmak	10	sokakta kalmak	9

Tablo 11'e göre "sağ ol, özür dilemek, haber vermek, kusura bakmamak, afiyet olsun, Allah Allah, geçmiş olsun, başına (...) gelmek, dalga geçmek, karar vermek, kendine gelmek, hava almak" ifadeleri her bölümde en az bir kere söylenmiştir. İzlenen yirmi üç bölüm içerisinde tespit edilen 2597 deyim EK-7'de alfabetik sıraya göre listelenmiştir.

4.2.5 "Siyah Beyaz Aşk" Dizisi

4.2.5.1 Dizinin Künyesi

Yapımını D Yapım şirketinin, yapımcılığını Lale Eren ve Ayşe E. Durmaz'ın üstlendiği Siyah Beyaz Aşk dizisi 16 Ekim 2017 tarihinde ilk bölümüyle ekranlara gelmiştir. Kanal D ekranlarında yayınlanan dizinin senaristliğini Duygu Nişancı, Pelin Taran Cura ve Banu Tekcan, yönetmenliğini Orkun Çatak yapmıştır. Dizinin oyuncu kadrosu şöyledir:

Ferhat: İbrahim Çelikkol

Aslı: Birce Akalay

Namık: Muhammet Uzuner

Yeter: Arzu Gamze Kılınç

İdil: Ece Dizdar

Çalışmada izlenen bölümler, dizinin yayınlanma tarihi ve süreleri Tablo 12’de belirtilmiştir:

Tablo 12. Siyah Beyaz Aşk Dizisine Ait İzlenen Bölümler, Yayınlanma Tarihi- Süre Bilgisi

İzlenen Bölümler	Yayınlanma Tarihi	Süresi
1. Bölüm	16 Ekim 2017	02:23:57
2. Bölüm	23 Ekim 2017	02:20:19
3. Bölüm	30 Ekim 2017	02:28:30
4. Bölüm	6 Kasım 2017	02:17:04
5. Bölüm	13 Kasım 2017	02:19:39
6. Bölüm	20 Kasım 2017	02:19:38
7. Bölüm	27 Kasım 2017	02:12:48
8. Bölüm	4 Aralık 2017	02:30:13
9. Bölüm	11 Aralık 2017	02:14:06
10. Bölüm	18 Aralık 2017	02:22:52
11. Bölüm	25 Aralık 2017	02:27:17
12. Bölüm	8 Ocak 2018	02:26:23
13. Bölüm	15 Ocak 2018	02:20:50
14. Bölüm	22 Ocak 2018	02:24:27
15. Bölüm	29 Ocak 2018	02:21:10
16. Bölüm	5 Şubat 2018	02:19:52
17. Bölüm	13 Şubat 2018	02:24:20
18. Bölüm	19 Şubat 2018	02:19:50
19. Bölüm	26 Şubat 2018	02:16:18
Toplam Süre		44:40:33 (44 sa. 40 dk. 33 Sn.)

4.2.5.2 Dizide Geçen Deyimler

16 Ekim 2017- 26 Şubat 2018 tarihleri arasında yayınlanmış on dokuz bölümün izlenmesiyle 2068 deyme ulaşılmıştır. 968 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 13’te belirtilmiştir:

Tablo 13.Siyah Beyaz Aşk Dizisine Ait En Sık Kullanılan Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
sağ ol	74	sahip çıkmak	9
geçmiş olsun	40	emin olmak	8
kusura bakmamak	33	farkında olmak	8
afiyet olsun	23	hava almak	8
haber vermek	19	yazıklar olsun	8
canını sıkamak	18	canı sıkılmak	7
helal olsun	16	ceza kesmek	7
hesap sormak	14	gurur duymak	7
sırtını dönmek	14	haberi olmak	7
canını almak	13	ihtiyaç duymak	7
intikam almak	13	peşine düşmek	7
karar vermek	13	sesini kesmek	7
ortaya çıkarmak	13	tehdit etmek	7
müsaade etmek	12	yanında olmak	7
özür dilemek	12	aklına gelmek	6
içeriye tıkmak	11	Allah Allah!	6
hesap vermek	10	cezasını çekmek	6
bağrına basmak	9	çenesini kapatmak	6
elinden geleni yapmak	9	gözü görmemek	6
emanet etmek	9	hayal kurmak	6
gözün aydın!	9	içine çekmek	6
hak etmek	9	işe karışmak	6
ipini çekmek	9	kendine gelmek	6
kıyamet kopmak	9	sorguya çekmek	6
nikah kıymak	9	tepesine çıkmak	6

Tablo 13'e göre "sağ ol, geçmiş olsun, kusura bakmamak, afiyet olsun, haber vermek" ifadeleri her bölümde en az bir kere söylenmiştir. İzlenen on dokuz bölüm içerisinde tespit edilen 2068 deyim EK-8'de alfabetik sıraya göre listelenmiştir.

4.3 TÜRK DİZİLERİNDE YER ALAN DEYİMLER VE SIKLIKLARI

2017- 2018 Eğitim- Öğretim yılında öğrenim gören 179 öğrenciye yapılan ankette beş dizinin sıklıkla izlendiği sonucuna ulaşılmıştır. 04.03.2018 tarihine kadar yayınlanmış, beş diziye ait toplam yüz bölüm izlenmiş ve en sık kullanılan deyimler

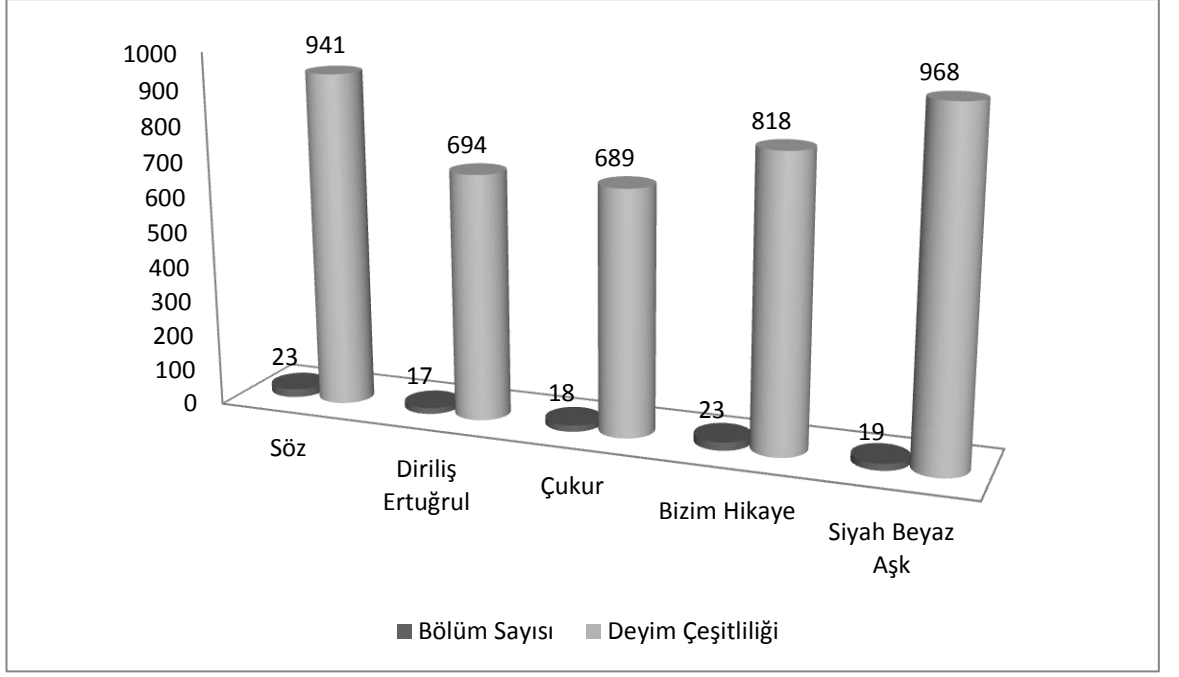
listelenmiştir. Tablo 14’te izlenen yüz bölüme ait süre ve deyim bilgisine yer verilmiştir.

Tablo 14. En Sık İzlenen Beş Diziye Ait Bölüm Bilgisi, Toplam Süre Bilgisi ve Toplam Deyim Sayısı

Dizi Adı	İzlenen Bölüm Sayısı	İzlenen Süre	Toplam Deyim Sayısı
Söz	23 Bölüm	53 sa.24 dk. 41 Sn.	2808
Diriliş ‘Ertuğrul’	17 Bölüm	35 sa.16 dk. 02 Sn.	1654
Çukur	18 Bölüm	41 sa.50 dk. 28 Sn.	1662
Bizim Hikaye	23 Bölüm	47 sa.21 dk. 16 Sn.	2597
Siyah Beyaz Aşk	19 Bölüm	44 sa.40 dk. 33 Sn.	2068
TOPLAM	100 BÖLÜM	222 saat 33 dakika	10789

Tablo 14 incelendiğinde bölüm başına düşen deyim sayısında, Söz dizisi 122 deyimle ilk sırada yer alırken Bizim Hikaye dizisi 112 deyim, Siyah Beyaz Aşk dizisi 108 deyim, Diriliş Ertuğrul dizisi 97 deyim ve Çukur dizisi 92 deyimle sırayı takip etmiştir. İncelenen yüz bölüm içerisinde bölüm başına düşen ortalama deyim sayısı 107 olarak belirlenmiştir. Ortalama deyim sayısına göre Söz, Bizim Hikaye ve Siyah Beyaz Aşk dizileri deyim zenginliği açısından ortalamanın üstünde yer almıştır.

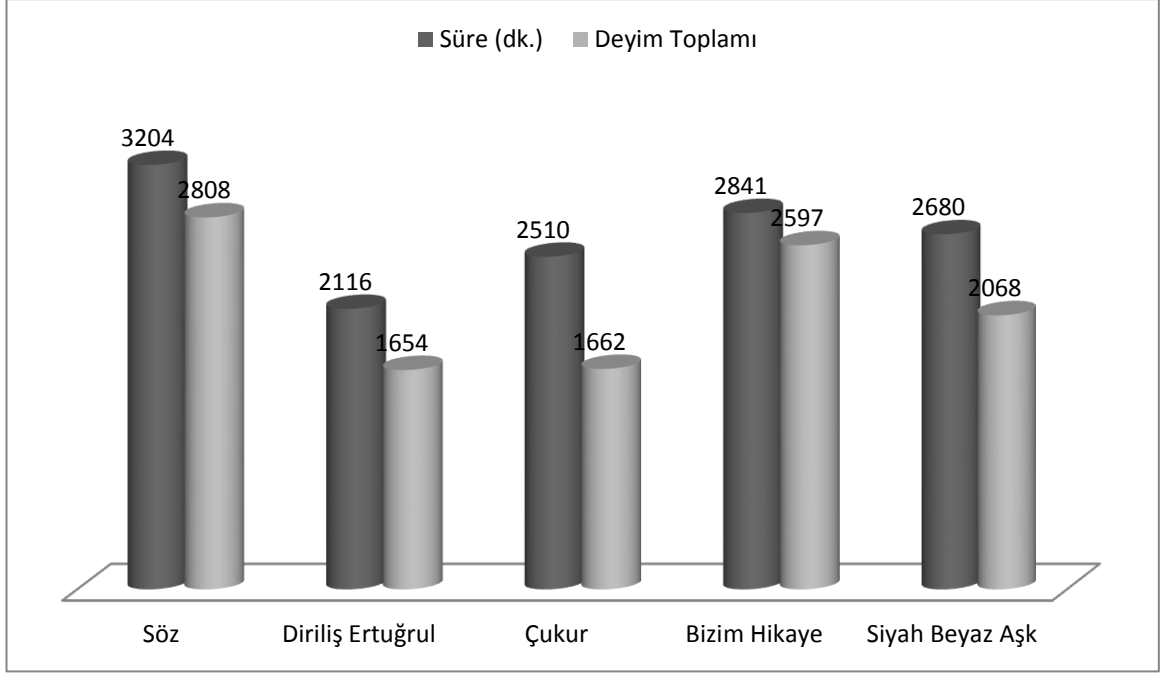
Çalışmada incelenen beş dizide, izlenen 100 bölümde 2341 farklı deyim kullanılmıştır. Grafik 6’da dizilerin bölüm sayıları ve deyim çeşitliliğine yer verilmiştir.



Grafik 6. Dizilerin Bölüm Sayıları ve Deyim Çeşitliliği

Grafik 6 incelendiğinde bölüm başına düşen deyim çeşitliliği; Siyah Beyaz Aşk dizisi 51 deyimle birinci sırada yer almıştır. Siyah Beyaz Aşk dizisini 41 deyimle Söz ve Diriliş Ertuğrul dizileri takip etmiş, Çukur dizisi 38 deyimle, Bizim Hikaye dizisi 35 deyimle ilk beşi oluşturmuştur. Deyim çeşitliliği açısından en zengin dizi Siyah Beyaz Aşk dizisi olmuştur.

Çalışmada incelenen beş dizinin yayınlanma süreleri ve toplam deyim sayıları Grafik 7'de gösterilmiştir.



Grafik 7. İzlenme Süresi ve Toplam Deyim Sayısı

Grafik 7'ye göre, 5 dakikalık sürede geçen deyim sayısı Söz dizisinde 4,38 deyim, Diriliş Ertuğrul dizisinde 3,90 deyim, Çukur dizisinde 3,31 deyim, Bizim Hikaye dizisinde 4,57 deyim ve Siyah Beyaz Aşk dizisinde 3,85 deyim olarak tespit edilmiştir. İzlenen 100 bölüm 13353 dakika sürmüş, beş dakikada ortalama 4 deyim geçtiği belirlenmiştir. Bu sonuçtan hareketle konuşma dilinde Türk insanların her beş dakikada ortalama 4 deyim kullandığı sonucuna ulaşılabılır..

İzlenen yüz bölümde on bin yedi yüz seksen dokuz (10789) deyime rastlanmıştır. 2341 farklı deyim kullanıldığı dizide en sık kullanılan elli deyim sıklık sayılarıyla birlikte Tablo 15'te belirtilmiştir:

Tablo 15. En Sık İzlenen Beş Dizide En Sık Kullanılan İlk Elli Deyim

Deyim	-f-	Deyim	-f-
sağ ol	469	afiyet olsun	104
haber vermek	218	kendine gelmek	87
kusura bakmamak	218	Allah Allah!	78
özür dilemek	185	elinden geleni yapmak	78
geçmiş olsun	154	karar vermek	72

Deyim	-f-	Deyim	-f-
helal olsun	69	fark etmek	38
tuzak kurmak	64	peşine düşmek	38
müsaade etmek	62	zarar vermek	38
haberi olmak	59	canını almak	36
hesap sormak	57	gözünü seveyim	36
başına (...) gelmek	55	hesap vermek	35
dalga geçmek	55	idare etmek	35
tehdit etmek	53	işe yaramak	33
intikam almak	51	nefes almak	33
hak etmek	50	gurur duymak	32
şehit olmak	50	geri dönmek	31
canını sıkmak	47	tuzığa düşmek	31
sahip çıkmak	47	yanında olmak	31
emin olmak	46	yazıklar olsun	31
eline (elinize) sağlık	45	haber almak	30
hava almak	45	bok yemek	29
şaka yapmak	41	ele geçirmek	29
aklına gelmek	40	geri çekilmek	28
kafayı yemek	40	hoşuna gitmek	28
oyun oynamak	39	razı olmak	28

Tablo 15 incelendiğinde “sağ ol, haber vermek, kusura bakmamak, özür dilemek, geçmiş olsun, , afiyet olsun” deyimlerinin her bölümde en az bir kere söylendiği görülmektedir. İzlenen yüz bölüm içerisinde tespit edilen 10789 deyim EK-9’da alfabetik sıraya göre listelenmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan çalışma sonucunda Türk dizilerinde yer alan deyimler tespit edilmiş ve deyimlerin sıklıkları belirlenmiştir. Çalışma verilerinde hareketle sonuç ve öneriler bu bölümde açıklanmıştır.

5.1 SONUÇ

Yabancılara Türkçe öğretimi her geçen gün önemini artırmaktadır. Türkçe öğrenmek isteyen yabancıların sayısında artış olmaktadır. Gerek yurt içinde gerekse yurt dışında Türkçe öğretimi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmaların başlamasına vesile olan unsurlardan biri olan televizyon öğretim sürecinde de kullanılabilir. Yaptığımız çalışmada yabancı dil öğretimi, deyim ve televizyon ana başlıkları kültürle ilişkilendirilerek kısaca anlatılmış; Türk dizilerinin oluşturduğu derlemden yola çıkılarak deyimler tespit edilmiştir. B1 düzeyindeki 179 öğrencinin katıldığı anket uygulamasında yabancı öğrencilerin Türk dizilerini hangi sıklıkla izlediği sorusuna cevap aranmıştır. Anket uygulamasında yer alan dizileri, izleme sıklığına göre derecelendirmesi öğrencilerden beklenilmiştir. 179 öğrenciyle yürütülen bu çalışmada sadece 33 öğrencinin hiçbir diziyi izlememiş olması yabancı öğrencilerin % 81'inin Türk dizi ve sinema filmlerini izlediği sonucunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada konuşma dilinin betimlenmesi amaçlanmıştır. Konuşma dilinin örneklerini içermesi bakımında televizyon dizilerinin incelenmesine karar verilmiş, dizilerin senaryolara ulaşamaması nedeniyle diziler tek tek izlenerek deyim taraması yapılmıştır. Belirlenen beş dizinin yüz bölümü incelenmiş, 10789 deyim tespit edilmiştir. İnceleme esnasında dinleyiciden kaynaklı sorunların olması kaçınılmazdır. Günlük dilde farkına varmadan kullanılan deyimlerin tespit

edilmesinde bazı güçlükler yaşanmıştır. Seslenme ve şaşkınlık bildiren ünlemlerin de deyim olarak kabul edilmesi deyimlerin tespiti aşamasında zorluklara sebebiyet vermiştir. Allah Allah, hele şükür, ha gayret gibi ifadelerin deyimler sözlüğünde yer alması kafa karışıklığına sebep olmuş, bu gibi ifadelerin farkına varılmaması deyim sayılarına etki etmiştir. Benzetme amacıyla kullanılan mis gibi, aslan gibi, pırlanta gibi ifadeler; umurumda değil, olan oldu, fena değil, hoşça kal gibi günlük dilde sıkça kullanılan ifadeler bazı bölümlerde farkına varılmamış ve kayıt altına alınamamıştır. Bu tür aksaklıklar dışında elde edilen sonuçlara göre 469 defa kullanılan sağ ol, 218'er defa kullanılan haber vermek ve kusura bakmamak, 185 defa kullanılan özür dilemek, 154 defa kullanılan geçmiş olsun, 104 defa kullanılan afiyet olsun deyimleri konuşma dilinde en sık kullanılan deyimlerdir. Bu deyimler her bölümde en az bir kere geçmiştir.

Bu çalışma ile konuşma dilinde en sık kullanılan deyimler listelenmiştir. Çalışmanın alanyazında var olan "Hangi deyimler öğretilmeli" sorusuna cevap vererek deyim öğretimine bir ivme kazandıracağı öngörülmektedir.

5.2 ÖNERİLER

5.2.1 Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

- ✓ Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler televizyon izlemektedirler. İzlenen televizyon dizileri ders materyali olarak eğitim- öğretim sürecinde kullanılmalıdır. Günlük hayatın örneklerinin bir mizansen eşliğinde sunulması kelime öğretimini destekleyecektir.
- ✓ Dizi karakterleriyle ilgili ders materyali hazırlanmalıdır. Dizi karakterleriyle özdeşleşmiş kelimeler, kelime grupları ve karakterin en sık kullandığı deyimler eşleştirme yoluyla çalışma kağıdında yer almalıdır.
- ✓ Diziler aracılığıyla tespit edilen, konuşma dilinde en sık kullanılan deyimler dönem başında öğrenciye liste halinde verilmelidir.
- ✓ Deyimlerin görselleştirilme çalışmalarında dizi karakterleri kullanılmalıdır.
- ✓ Bir dilde en sık kullanılan ifadelerin bilinmesi dile hakimiyeti arttırır. Bu nedenle sıklık çalışmalarına önem vermek gerekmektedir. Sıklık çalışmaları hem yazı dilinde hem de konuşma dilinde belli aralıklarla yinelenmeli, dilin geçirdiği süreçler kayıt altına alınmalıdır. Kelime ve kelime gruplarının

hangilerinin en sık kullanıldığı, hangi kelimelerin kullanılmadığı, hangi kelimelerin türediği gibi sorular sıklık çalışmalarıyla cevap bulmalıdır.

- ✓ Bu çalışma ile yazı dilinde ve konuşma dilinde yapılmış olan sıklık çalışmaları karşılaştırılmalı ve aktif sözcük dağarcığı hakkında genel bir fikir edinilmelidir.

5.2.2 İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

- ✓ İleride yapılacak araştırmalarda farklı araştırma desenleri kullanılarak konuya farklı bakış açıları getirilebilir.
- ✓ Çalışmaya katılan öğrenci sayısı artırılarak dizi yelpazesi genişletilebilir. Demografik özellikler ve yaşanılan şehirlerde çeşitliliğe gidildiği takdirde yabancı öğrencilerin izledikleri dizilerin belirlenmesi ve güncel dilin betimlenmesinin genele yayılması mümkün olacaktır.
- ✓ Çalışmamızda 2017- 2018 sezonunda yayınlanan diziler incelenmiştir. İleride yapılan çalışmalarda dizi tarih aralığı daha geniş tutulabilir. Her dönem izleyici toplayan diziler belirlenip bu çalışma o diziler üzerinden değerlendirilebilir. Bu şekilde konuşma dilinin betimlenmesi sağlanabilir.
- ✓ Dizilerin günlük dili örneklemesi sayesinde dizilerde kullanılan konuşma kalıpları, ünlemler, sözcük türleri belirlenebilir. Bu çalışma ile konuşma dilinde en sık kullanılan isimler, sıfatlar, zarflar ve diğer sözcük türleri; söz varlığı öğeleri derlenebilir.
- ✓ Dizi karakterleri ders kitaplarında kullanılabilir. Konunun daha iyi anlaşılması ve işlenecek metnin ön bilgisini içermesi açısından diziler etkili olabilir. Diyaloglar dizilerde geçen şekliyle kitaplarda yer alabilir.
- ✓ Türk dizilerinin temel metin olarak kullanıldığı konuşma dersleri, yaratıcı drama dersleri tasarlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve Atasözlerinin Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanımı Üzerine Bir Araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akpınar, M., Açık, F. (16-18 Aralık 2010). Avrupa Dil Gelişim Dosyası Bağlamında, Yabancılara Türkçe Öğretiminde Deyim ve Atasözlerinin Öğrenme - Öğretme Sürecine Aktarımı. *III. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildiri Kitabı*. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin Sözcük Varlığı*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2002). *Anadilimizin Söz Denzinde*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2000). *Her Yönü İle Dil Ana Çizgileri ile Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksoy, Ö. A. (1988). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Arbatlı, M.S., Kurar, İ. (2015). Türk Dizilerinin Kazak-Türk Kültürel Etkileşimine ve Türkçenin Yaygınlaşmasına Etkisi. *Turkish Studies*, 10 (2), 31-48. DOI: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7951>
- Arslan, M., Adem E. (2010). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Görsel ve İşitsel Araçların Etkin Kullanımı. *Dil Dergisi*, 147, 63-86.
- Asutay, H. (2003). "Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Kavramı ve Öteki Dil". *Tömer Dil Dergisi*, 118, 26- 29.
- Aşık, U. (2007). *Yabancılar için Temel Türkçe Söz Varlığının Oluşturulması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Balaban, A. (2014). Arnavutluk'ta Türkçe Öğretimi ve Arnavutların Türkçe Öğrenme Sebepleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (33), 625-634.
- Barın, E. (22- 23 Kasım 2007). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kısa Filmlerin Yeri. *Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi, Kongre Bildiriler Kitabı*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara.

- Bayramlı, E. (2008). *2001- 2006 Yılları Arası Türkiye’de Yayınlanmış Kitap Televizyon Dizisi ve Filim Temalarının, Yazılı ve Sözlü Kültür Bağlamında Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boylu, E, Çangal, Ö. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dil İhtiyaç Analizi: İran Örneği. *International Journal of Language Academy*, 2 (4), 127- 151.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (15.Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çalışkan, N. (2014). Çok Sözcüklü Birimler: Yazılı Türkçede Sözcüksel Setler veya “N” Sayıdaki Ardışık Sözcük Dizilerinin Yapı Özellikleri. *Türkçe Üzerine Derlem Dilbilim Uygulamaları*. B.Özkan, B.T.Tahiroğlu ve A.E. Özkan(Editörler). (Birinci Baskı), s. 39-56. Adana: Karahan Kitabevi.
- Çalışkan, N. (2010). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz Varlığını Geliştirme: Kavramsal Anahtarlar Aracılığıyla Deyim Öğretimi. *Turkish Studies*, 5(4), 258-275.
- Çangal, Ö. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türkülerimiz. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 2 (2), 9-20.
- Çevik, M. (2006). *Basın Dilinde Atasözleri ve Deyimler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demir, A, Açık, F. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Temel Özellikler. *TÜBAR XXX*, 51- 72.
- Demir, O. Ö. (2009). “Nitel Araştırma Yöntemleri”, *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Kaan Böke (Editör). s. 286- 316. İstanbul: Alfa Basım Yayım.
- Demirci, Ö. (1999). *Televizyonun Kültür Üzerindeki Etkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2007). *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme Öğretme Sanatı*. (12. Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık

- Deniz, Ç. (2010). Gümüş Dizisinin Arap Kamuoyuna Etkileri Bir Sosyal Medya İncelemesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 50-67.
- Duru, H. (2009). *Atasözleri ve Deyimlerin Yabancılara Öğretilmesinde Yöntem ve Teknikler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erol, G. (2007). *Medya Üzerine Çalışmalar*. (1.Baskı). İstanbul: Beta Basım-Yayın.
- Göçen, G. (2011). *Televizyonun Konuşma Eğitime Etkileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güleç, İ., İnce, B. (2013). Türkçe Öğrenen Yabancıların Günlük Yaşama İlişkin Kültürel Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 3 (3), 95- 106.
- Gülner, B., Balcı, Ş. (2010). Televizyon İzleme Motivasyonları ve Kültürleşme: Yabancı Uyruklu Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 28, 447- 483.
- Gülseven, Ü. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Önemi ve Kullanımı.3. *Uluslararası Dil ve Edebiyat Konferansı Bildiri Kitabı II (Avrupa'da Türkçe)*. A. Balaban, B. Çağlayan ve Ü. Gülseven (Editörler). (Birinci Baskı), s. 437-445.
- Gün, M.(2013).İletişimsel Yöntem. *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur (Editörler).(Birinci Baskı), s. 111-114. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Gündoğdu, A.E. (2012). *Türk Çocuk Yazınında Söz Varlığı-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güneş, S. (2009). Yabancı Dil Öğretiminde Deyim Öğretimi: Yöntemler, Teknikler ve Uygulamalar. *Dilbilim Dergisi*, 2 (2), 59-78.
- Güzel, A. Barın, E. (2013).*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*. (1.Baskı).Ankara: Akçağ Yayınları.
- İnan, K.(2012). Yabancı Dil Öğretimi ve Diziler Bağlamında Güney Kore Televizyon Dizilerinin Türkiye'de Kore Dili Ve Kültürünün Tanıtımına

- Katkısı. *The Journal of The Institute of The Middle East Studies*, 31 (2), 177-204.
- İnce, B. (2013). Yabancı Dil Öğretiminin Temel ve Genel İlkeleri. *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur (Editörler).(Birinci Baskı), s. 143-156. Ankara: Grafiker Yayınları.
- İnce, B. (2012). Yurt Dışındaki Türk Öğrenciler için Hazırlanmış Türkçe Ders Kitaplarındaki Atasözleri Varlığının Nitel ve Nicel Açısından İncelenmesi. *Akademik Araştırmalar Dergisi*, 14 (54), 83-104.
- İşcan, A. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (4), 29- 36.
- İşcan, A. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi. *Turkish Studies*, 6 (3), 939-948.
- İşcan, A., Aktürk, Y. (2014). Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği. *International Journal of Language Academy*, 2 (4), 234-246.
- Karadağ, Ö. (2013). *Kelime Öğretimi*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Karaoğlu, S. (2014).Türkçe Çevirimiçi Derlemler Üzerine. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16, 181-188.
- Karçiç, S., Arslan, M.(2015). Türk Dizilerinin Boşnakça Anadil Taşıyıcılarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi- Journal of Research in Education and Teaching*, 4 (2), 179- 187.
- Kırbaş, G., Doğanay,H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi/Öğreniminde Dizi ve Filmler. *International Journal of Languages' Education and Teaching UDES 2015*, 1052-1061.
- Koçak, M. (2012). *Türkçe ve Almancadaki Deyimlerin Günlük İletişimdeki Yeri ve Yabancı Dil Öğretimine Yansımaları*. Yayımlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Koçer, Ö. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Hedef Kültürle Bütünleştirilmiş Dersler Sonrasında Görüşlerinin İncelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3 (2), 25- 35.
- Köşker, G. (2015). Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı: Fransız Dili Örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 409- 421.
- McEnergy, T. Xiao, R. Tono, Y. (2006). *Corpus-based Language Studies: An Advanced Resource Book*. New York: Routledge
- Osmanbegoviç, B. S., Arslan, M. (2013). Bosna Hersek'te Türkçe Öğretimi ve Öğrenciler Açısından Problemleri. *Dede Korkut Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 100-112.
- Ökten, C. E., Kavanoz, S. (2014). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimini Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı. *Turkish Studies*, 9 (3). 845-862.
- Ölker, G. (2011). Sözlük Türleri ve Kelime Sıklığı Sözlüğü Üzerine. *Dil Araştırmaları*, 9, 45-60.
- Özkan, M. (2009). *İnsan İletişim ve Dil*. (1.Baskı). İstanbul: Akademik Kitaplar.
- Özsoy, S. (2014). Gazetelerin Spor Sayfalarında Dil Kullanımı. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (1), 295-307. DOI: <http://dx.doi.org/10.11616/AbantSbe>
- RTÜK. (2013). Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması-2012. Ankara: Kamuoyu, Yayın Araştırmaları ve Ölçme Dairesi Başkanlığı.
- Saraç, H. (2012). Yabancı Dil Öğretimi Sürecinde Sanatsal Filmler. *İdil Dergisi*, 1(4), 27-42.
- Say, B., Zeyrek, D., Oflazer, K., Özge, U. (2002). Bilgisayar Ortamında Bir Derlem Geliştirme Çalışması. <http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/derlem.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Sinan, A.T. (2015). *Türkçenin Deyim Varlığı*. (1. Baskı) İstanbul: Kesit Yayınları.
- Şahin, K. (2011). Kültürel Yozlaşmaya Neden Olan Bir Unsur Olarak Televizyon. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 243- 277.

- Şalvarlı, B. (2010). *Türkçe Deyim Öğretimi İçin Metin Hazırlama*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şenyiğit, Y. İnce, B. (2015). YTO “Yeni Hitit” Kitabındaki Sözcük Öğretimine Bağlam Temelli Bir Bakış. *International Journal of Human Sciences*, 12 (2), 965-979.
- Tahiroğlu, B.T. (20- 25 Ekim 2008). Derlem Dilbilimi ve Güncel Gelişmeler. *Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildirileri*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tasouji, C. D. (2015). *Türkiye’de Televizyonun İlk Yıllarına İlişkin Sosyo-Kültürel Bir İnceleme*. Yayımlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taşkıran, N. Ö. (2007). *Zihinlerimize Düşen Bir Kadın İmgesi Aliye Bir Televizyon Dizisi Çözümü*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Basım – Yayım – Dağıtım.
- Telc Gmb H. (2013). Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Öğrenim, Öğretim ve Değerlendirme. https://www.telc.net/fileadmin/user_upload/Publikationen/Diller_iain_Avrupa_Ortak_oneriler_AEeraevesi.pdf adresinden 17.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Tsintsabadze, K. (2016). *Türkçede “Üst” ve “Ön” Sözcükleriyle Kullanılan Deyimlerin Yabancılara Öğretimi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tunçel, H. (2016). Yunan Üniversite Öğrencilerinin Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Algıları ve Türkçe Öğrenme Sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20 (1), 107- 128.
- Tunçel, H. (2011). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözlü Türkçenin Kelime Sıklığı ve Yaygınlığını Belirleme Çalışması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tüm, G. (2010). Atasözlerinin Değişik Kültür ve Dilleri Anlamadaki Rolü. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5 (4), 663- 678.

Tüm, G., Sarkmaz, Ö. (2012). Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Öğelerin Yeri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education)*, 43, 448-459.

Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe Sözlük* (10. Baskı). Ankara: TDK

Uzdu Yıldız, F. (2013). Sözcük ve Sözcük Öğretimi. *Yabancılarla Türkçe Öğretimi El Kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur (Editörler). (Birinci Baskı). Ankara: Grafiker Yayınları.

Ünlüler Arabacı, P. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yararlanılan Kısa ve Uzun Metrajlı Filmlerin Kırgızistan Bağlamında Değerlendirilmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 4 (2), 83-97.

Vardar, B. (2002). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları.

WEB1, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a7ef67056f744.90112151 adresinden 10.02.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB2, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b001ff25eb454.07550268 19.05.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB3, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a6353da0eaf92.24758267 adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB4, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a635459a5cb23.43286213 adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB5, <https://kdk.gov.tr/haber/turkiyenin-dizi-film-ihracati-200-milyon-dolar-ulafti/362> adresinden 07.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB6, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a63860995d560.00673931 adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB7, <http://clu.uni.no/icame/brown/bcm.html> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

WEB8, <http://clu.uni.no/icame/manuals/LOBMAN/LOB1.HTM> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.

- WEB9, <http://www.natcorp.ox.ac.uk/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB10, <http://corpus.byu.edu/coca/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB11, <http://ice-corpora.net/ice/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB12, <http://www.anc.org/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB13, <http://www.tnc.org.tr/index.php/tr/anasayfa> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB14, <https://std.metu.edu.tr/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- WEB15, <http://turkcederlem.mersin.edu.tr/> adresinden 20.01.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Yağmur, K. (2013). Dil Öğretiminde Anadili, İkinci Dil ve Yabancı Dil Kavramları. *Yabancılar Türkçe Öğretimi El Kitabı*. M. Durmuş ve A. Okur (Editörler).(Birinci Baskı). s. 181-200. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (Dokuzuncu Basım) Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, İ. (2010). *Sözlü Dildeki Bağımlı Ardılların Kullanım Sıklığı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz Atagül, Y. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Atasözleri ve Deyimlerin Sıklık Analizi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (7), 1021-1036. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8213>
- Yılmaz Atagül, Y. (2016). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Atasözü ve Deyim Öğretiminde Film ve Hikâye Tekniklerinin Etkililik Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması*. Yayımlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, F. ve Ertürk Şenden, Y. (2015). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kalıp Sözler: “Babam ve Oğlum” Film Örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 32, 187-202.
- Yılmaz, F., Diril, A. (2015). Filmlerle Yabancılar Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 10, 223-240.

- Yılmaz, F.,Irşi, A. (2017). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Tv Dizilerinin Kullanımı. *International Journal Of Languages' Education And Teaching*. 5(2), 144-157. DOI: 10.18298/İjlet.1788
- Yılmaz, İ. (2014). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Tamamlayıcı Ölçme Ve Değerlendirme Yöntemlerinin Deyim Öğretiminde Kullanılmasına Yönelik Bir İnceleme*. Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yördem, A., Yördem, A. (2015). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Başarılarına Etki Eden Nedenler ve Bu Nedenler Arasında Teknolojinin Yeri. *International Journal of Languages' Education and Teaching UDES 2015*, 1-9.
- Zorlu, Y. (2016). Türkiye’de Bir Popüler Kültür Aracı Olarak Televizyon. *Erciyes İletişim Dergisi “akademia”*, 4 (3), 84-98.

EKLER

EK- 1: Anket İzin Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 15/02/2018-E.2420



T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

Sayı : 61923333/050.05/
Konu : 79/10 Kübra KAYA

Kübra KAYA

İlgi : Kübra KAYA 30/01/2018 tarihli ve 0 sayılı yazı

Üniversitemiz Etik Kurulu Başkanlığının 14.02.2018 tarihli ve 79 sayılı toplantısında alınan "10" nolu karar örneği ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Haluk SELVİ
Etik Kurulu Başkanı

10- Kübra KAYA'nın Türkçe Öğrenen Yabancıların İzledikleri Filimlerde Deyimlerin Kullanılma Sıklığı" başlıklı çalışması görüşmeye açıldı.
Yapılan görüşmeler sonunda; Kübra KAYA'nın "Türkçe Öğrenen Yabancıların İzledikleri Filimlerde Deyimlerin Kullanılma Sıklığı" başlıklı çalışmasının Etik açıdan uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

15.02.2018

Evrakı Doğrulamak İçin : <http://193.140.253.232/envision.Sorgula/BelgeDogrulama.aspx?V=BE8A467FK>

Etik Kurulu Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan SAKARYA / KEP Adresi:
sakaryauniversitesi@hs01.kep.tr
Tel:0264 295 50 00 Faks:0264 295 50 31
E-Posta :ozelkalem@sakarya.edu.tr Elektronik Ağ :www.sakarya.edu.tr



Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK- 2: Anket Soruları

TÜRKÇE ÖĞRENEN YABANCILARIN İZLEDİKLERİ FİLMLERİN BELİRLENMESİ ANKETİ

Aşağıda boş bırakılan kısımlarda size uygun olan yerlere çarpı (x) işareti koyunuz.

1. BÖLÜM

Kişisel Bilgiler:

1. Cinsiyetiniz:

Kadın () Erkek ()

2. Yaşınız:

18-21 () 22-25 () 26-29 () 30 ve üzeri ()

3. Eğitim Durumunuz:

Lise mezunu () Üniversite öğrencisi ()

Yüksek Lisans öğrencisi () Doktora öğrencisi ()

4. Ülkeniz:

.....

❖ Her gün kaç saat Türk televizyon programlarını izliyorsunuz? İşaretleyiniz.

Hiç () 1 saat () 2 saat () 3 saat () 4 saat () 5 saat ve üstü ()

2. BÖLÜM

Açıklama: Sizlerin tercih ettiği televizyon programlarını öğrenmek için bu liste hazırlanmıştır. Sizin için uygun olan yerlere çarpı (x) işareti koyunuz.

PROGRAMLAR	Her Zaman	Sık Sık	Nadiren	Hiçbir Zaman
Aşk ve Mavi(ATV)				
Bahtiyar Ölmez (ATV)				
Cennetin Gözyaşları (ATV)				
Eşkiya Dünyaya Hükümdar Olmaz (ATV)				

PROGRAMLAR	Her Zaman	Sık Sık	Nadiren	Hiçbir Zaman
Kanatsız Kuşlar (ATV)				
Kırgın Çiçekler (ATV)				
Sen Anlat Karadeniz (ATV)				
Adı: Zehra (FOX TV)				
Bizim Hikaye (FOX TV)				
Kadın (FOX TV)				
Kalbimdeki Deniz (FOX TV)				
Savaşçı (FOX TV)				
Şevkat Yerimdar (FOX TV)				
Arka Sokaklar (Kanal D)				
Çocuklar Duymasın (Kanal D)				
Gülizar (Kanal D)				
Kızlarım İçin (Kanal D)				
Meryem (Kanal D)				
Siyah Beyaz Aşk (Kanal D)				
Vatanım Sensin (Kanal D)				
Çukur (Show TV)				
Yeni Gelin (Show TV)				
Yuvamdaki Düşman (Show TV)				
Dolunay (Star TV)				
Fazilet Hanım ve Kızları (Star TV)				
İstanbul Gelin(Star TV)				
Jet Sosyete (Star TV)				
Söz (Star TV)				
Ufak Tefek Cinayetler (Star TV)				
Alija (TRT 1)				
Aslan Ailem (TRT 1)				
Diriliş “Ertuğrul” (TRT 1)				
Kalk Gidelim (TRT 1)				
Mehmetçik Kutulamare (TRT 1)				
Payitaht “Abdülhamid” (TRT 1)				

Her zaman izlediğiniz ancak yukarıda belirtilmeyen Türk televizyon programlarından üç tanesini yazınız.

1.
2.
3.

3. BÖLÜM

Aşağıda boş bırakılan yere izlediğiniz Türk sinema filmlerinin adlarını yazınız. İzlediğiniz sinema filmi yoksa boş bırakınız.

İzlediğim sinema filmlerinin adları:

1.
2.
3.

EK- 3: Anket Listesinde Yer Almayan Fakat Öğrencilerin İzledikleri Dizilerin Listesi

Acil Aşk Aranıyor	1
Adını Feriha Koydum	1
Akasya Durağı	1
Anne	2
Asi	1
Aşk Hikayesi	1
Aşk Laftan Anlamaz	3
Aşk Yeniden	1
Aşk Memnu	4
Aşk Roman	1
Ateş Böceği	1
Baba Candır	3
Ben Bilmem Eşim Bilir	1
Beyaz Show	4
Bir Aşk Hikayesi	1
Can Ve Ailesi	1
Cesur Ve Güzel	2
Çalığı	2
Çilek Kokusu	3
Dayan Yüreğim	1
Elif	1
Ezel	13
Fatih Harbiye	1
Fatmagülün Suçu Ne	1
Fi	1
Gecenin Kraliçesi	1
Güldür Güldür Show	3
Gümüş	1
Güneşi Beklerken	1
Güneşin Kızları	2
Hababam Sınıfı	1
Haber Programları	4
Hatırla Sevgili	1
Hayat Şarkısı	1
Ihlamlar Altında	3
İbo Show	1

İçerde	17
İnadına Aşk	1
İstanbul Sokakları	1
Kaçakçı	1
Kalp Atışı	12
Kara Çiçek	1
Kara Para Aşk	7
Kara Sevda	18
Kertenkele	1
Kıralık Aşk	6
Kiraz Mevsimi	1
Kurtlar Vadisi (Pusu)	17
Lale Devri	1
Medcezir	4
Muhteşem Yüzyıl	3
Muhteşem Yüzyıl Kösem	2
Nasreddin Hoca	1
O Hayat Benim	1
O Ses Türkiye	6
Ölene Kadar	1
Paramparça	3
Poyraz Karayel	4
Rüzgarın Kalbi	1
Spor Haberleri	1
Survivor	4
Suskunlar	1
Şehrazat	1
Türkçe Dublajlı Hint Dizileri	1
Üç Adam	1
Yaprak Dökümü	2
Yemekteyiz	1
Yirmi Dakika	1
Yüksek Sosyete	1
Zengin Kız Fakir Oğlan	1

EK- 4: Söz Dizisinin Deyim Listesi

... haline gelmek	1
... pahasına	1
acıasını çıkarmak	2
açığa çıkmak	3
açlıktan ölmek	1
ad koymak	1
adak adamak	2
adam etmek	1
adam gibi	5
adım atmak	10
adını ağzına almamak	1
adını koymak	5
adres vermek	1
afiyet olsun	11
ağırdan almak	1
ağzına bir parmak bal çalmak	1
ağzına sağlık	5
ağzına sıçmak	3
ağzına yakışmamak	1
ağzından baklayı çıkarmak	1
ağzından çıkanı kulağı duymamak	3
ağzından çıkmak	1
ağzından girip burnundan çıkmak	1
ağzından kaçırmak	1
ağzından laf almak	2
ağzını açmak	1
ağzını bıçak açmamak	1
ağzını burnunu kırmak	1
ağzını hayra aç!	2
ağzını toplamak	1
ağzının kokusunu çekmek	1
ah almak	1
akan sular durmak	1
akıl etmek	1
akıl vermek	3
akıllı olmak	5
akla kararı seçmek	1
aklı almamak	3

aklı başına gelmek	4
aklı çıkmak	2
aklı kalmak	3
aklı yatmak	2
aklına bir şey gelmek	2
aklına gelmek	7
aklından çıkmak	4
aklından geçirmek	1
aklından geçmek	3
aklımı kaçırmak	1
alaşağı etmek	1
alet olmak	1
alışverişe çıkmak	2
Allah Allah!	18
Allah'a emanet	3
Allahını seversen	1
alınının akıyla	1
alt etmek	2
ameliyata almak	1
an meselesi	1
anası ağlamak	1
anasını ağlatmak	1
anlam vermek	1
anlamına gelmek	2
ant içmek	1
arada kalmak	1
aradan çekilmek	1
araya girmek	4
arkada bırakmak	1
arkasına almak	1
asker gibi	10
at koşturmak	1
ateş açmak	4
ateş kesmek	1
ateşe vermek	2
ateşi düşmek	1
ateşle oynamak	2
avucunu yalamak	2
ayağa kalkmak	1
ayağına gelmek	3
ayağına kapanmak	1
ayağının altına almak	2

ayak basmamak	1
ayak uydurmak	1
ayaklarına kapanmak	2
ayakta kalmak	1
ayakta tutmak	1
ayrısı gayrısı olmamak	1
ayvayı yemek	1
az kaldı	1
az kalsın	3
bardağı taşırmak	1
baskın yapmak	1
baş başa kalmak	3
baş edememek	1
baş etmek	1
baş üstünde yeri var	1
başa çıkmak	2
başa gelmek	1
başı ağrımak	2
başı belaya girmek	2
başı dönmek	2
başı sıkışmak	2
başına (...) gelmek	13
başına bela almak	1
başına bela olmak	1
başına çıkmak	2
başına dert açmak	1
başına geçirmek	1
başına geçmek	7
başına iş açmak	2
başına kakmak	1
başına yıkmak	8
başında beklemek	1
başından almak	3
başını belaya sokmak	5
başını çıkarmak	1
başının çaresine bakmak	6
başının etini yemek	1
bela aramak	1
belasını bulmak	2
belini kırmak	1
beti benzi atmak	1

beyin yıkamak	3
beynini dağıtmak	1
bıçak çekmek	1
bir araya gelmek	1
bir dediğini iki etmemek	1
bir deri bir kemik kalmak	1
bir hal almak	1
bir yolunu bulmak	1
birbirine düşmek	1
birbirine girmek	2
birbirini yemek	2
birlik olmak	6
bok yemek	3
bok yoluna gitmek	2
bomba gibi	1
boşa gitmek	4
boy göstermek	1
boyu devrilsin	1
boyun eğmek	1
burnu bile kanamamak	2
burnunda tütme	5
burnunu sokmak	4
burun buruna gelmek	1
buyur etmek	1
bülbül gibi şakılamak	1
can atmak	1
can çekişmek	1
can sıkılmak	8
can vermek	3
can yakmak	8
canavar gibi	1
canı acıtmak	1
canı çekmek	1
canı istemek	4
canı sıkılmak	5
canı yanmak	14
canına kastetmek	1
canına kıymak	2
canına tak etmek	1
canından bezmek	1
canını acıtmak	2
canını almak	5
canını dişine takmak	1

canını sıkılmak	13
canını vermek	5
canını yakmak	1
caz yapmak	1
cehenneme çevirmek	2
cehennemi boylamak	1
ceremesini çekmek	1
cesaret göstermek	1
cesaretini toplamak	1
ceza almak	1
ceza çekmek	4
ceza kesmek	1
ceza vermek	3
cezasını bulmak	2
cezasını çekmek	1
ciddiye almak	4
cirit atmak	2
çaresine bakmak	1
çekip gitmek	6
çekip vurmak	3
çenesini kapatmak	3
çıtını çıkarmamak	1
çocuk gibi	1
çocuk olmak	1
çomak sokmak	3
çorbada tuzu bulunmak	1
dağ gibi	1
daha neler!	1
dalgı geçmek	15
damarı tutmak	1
darbe almak	4
darbe vurmak	5
darısı başına	1
darmaduman etmek	1
dava açmak	1
davet etmek	6
dayak yemek	2
değer vermek	1
deli etmek	2
deli gibi	1
deli olmak	1
delik deşik etmek	2
delik deşik olmak	9
deliye dönmek	1

denk gelmek	2
derdine derman olmak	1
derisini yüzmek	1
ders almak	7
ders olmak	1
ders vermek	7
dert anlatmak	1
dert etmek	1
destek görmek	1
destek olmak	13
devre dışı bırakmak	1
devreye girmek	3
dibine kadar	1
dikilip kalmak	1
dikiş atmak	3
dikkat çekmek	2
dikkate almak	1
dikkatini çekmek	1
dil uzatmak	1
dilden düşürmemek	1
dilini kesmek	1
dimdik durmak	1
direksiyona geçmek	1
dişini sıkılmak	7
diz çökmek	3
doğru çıkmak	1
dokuz doğurmak	1
dört elle sarılmak	1
dua almak	1
dul kalmak	1
dünya gözüyle görmek	2
dünya varmış	1
düşman olmak	2
düzen kurmak	1
eğitim almak	2
eğitim vermek	1
ekmeğini yemek	1
eksik etmemek	2
eksik olmamak	1
el atmak	2
el ayak çekilmek	1
el ele vermek	3
el koymak	1
el uzatmak	1

elde etmek	2
elden bırakmamak	3
elden kaçmak	2
ele geçirmek	15
ele geçmek	1
eli ayağı titremek	2
eli kolu bağlı durmak	1
eli silah tutmak	1
elinde geçmek	1
elinde kalmak	2
elinde olmak	2
elinde patlamak	1
elinde tutmak	1
elinden almak	3
elinden bir kaza çıkmak	2
elinden geleni ardına koymamak	1
elinden geleni yapmak	29
elinden gelmek	7
elinden kurtulmak	1
eline düşmek	2
eline geçmek	16
eline sağlık	9
eline yüzüne bulaştırmak	1
elini çabuk tutmak	8
elini uzatmak	1
eliyle koymuş gibi	1
elleri dert görmesin	1
emanet etmek	4
emek vermek	1
emin olmak	20
enseyi karartmak	1
eser kalmamak	1
esir almak	5
etekleri tutuşmak	1
etrafını sarmak	2
ev tutmak	1
eziyet etmek	5
faaliyet göstermek	1
fark etmek	21
farkında olmak	1
fatiha okumak	1
faydası dokunmak	1
faydası olmak	1

fazla olmak	2
feda etmek	7
feda olmak	1
felç olmak	1
fena değil	1
fena etmek	1
fena yapmak	1
ferah tutmak	1
fırsat bulmak	5
fırsat vermek	3
film çekmek	1
film çevirmek	2
fişini çekmek	2
fotoğraf çekmek	3
gam yememek	1
garanti altına almak	1
gaza basmak	5
gaza gelmek	3
geberip gitmek	5
geçmiş olsun	26
geri almak	9
geri çekilmek	19
geri dönmek	14
geri durmak	1
geri kalmak	1
geri vermek	1
gizli tutmak	1
göbeğini kesmek	1
gönlünü almak	2
gönül koymak	2
görev almak	2
göreyim seni	1
görmezden gelmek	2
göz göre göre	4
göz göze gelmek	2
göz kara çıkmak	1
göz kırpmamak	1
göz kulak olmak	1
gözdağı vermek	1
gözden çıkarmak	2
gözden geçirmek	1
gözden kaçırmak	1
göze almak	13
gözetim altında tutmak	1

gözleri açılmak	1
gözleri dönmek	1
gözleri yaşarmak	1
gözlerini açmak	6
gözlerini kırpmadan	1
gözü açık olmak	1
gözü arkada kalmak	6
gözü değmek	1
gözü dönmek	2
gözü görmemek	3
gözü kalmak	1
gözü kararmak	1
gözü önünde	2
gözü tutmak	3
gözü yollarda kalmak	1
gözün aydın !	2
gözünden kaçmak	1
gözüne girmek	1
gözüne uyku girmemek	3
gözünü açmak	1
gözünü ayırmamak	2
gözünü dikmek	1
gözünü dört açmak	3
gözünü karartmak	1
gözünü kırpmadan	2
gözünü korkutmak	2
gözünü seveyim	8
gözünü üstünden ayırmamak	1
gözünün içine baka baka	1
gözünün içine bakmak	1
gözünün önünde	1
gözünün önünde olmak	1
gözünün önünden gitmemek	2
gözünün yaşına bakmamak	1
gurur duymak	18
gücü yetmek	4
gün yüzü görmemek	2
günah işlemek	1
günaha sokmak	1
günahı boynuna	1
günahını almak	1

gündeme almak	1
gününü göstermek	1
güven kazanmak	2
güveni olmak	1
ha gayret	2
haber almak	8
haber göndermek	1
haber salmak	1
haber vermek	66
haberi olmak	14
haberinin olsun	2
haddini aşmak	1
haddini bildirmek	2
hafif gelmek	1
hafife almak	2
hak etmek	13
hak vermek	1
hakkı ödenmemek	1
hakkından gelmek	1
hakkını helal etmek	8
halden anlamak	2
halel getirmek	1
hali vakti yerinde	1
halt etmek	1
halt karıştırmak	2
hamle yapmak	3
harekete geçmek	16
hasret gidermek	1
hasret kalmak	4
hata etmek	1
hava almak	10
hava atmak	2
havada kalmak	1
havaya girmek	1
havaya uçmak	3
hayal kırıklığına uğramak	1
hayata bağlamak	1
hayır gelmemek	4
hayran olmak	1
hayvan gibi	2
hazır etmek	1
hazır olmak	9
hazırlık yapmak	7
hazırlıklı olmak	3

hedef almak	4
hedef olmak	1
helal olsun	13
hesaba katmak	1
hesabını vermek	7
hesap etmek	1
hesap sormak	10
hesap vermek	11
heykelini dikmek	1
hıncını çıkarmak	1
hiçe saymak	1
hizmet etmek	7
hoşuna gitmek	18
huzurunu kaçırmak	1
ırzına geçmek	1
ısrar etmek	6
ibret almak	1
icabına bakmak	1
içeri girmek	2
içeriye dalmak	3
içi içini yemek	3
içi rahat etmek	3
içi sıkılmak	2
içinden gelmek	3
içine çekmek	2
içine doğmak	1
içine etmek	4
içine kurt düşmek	1
içini ısıtmak	1
içini karartmak	1
içini kemirmek	1
idare etmek	8
ifade vermek	7
ifadesini almak	1
iftira atmak	3
iğne vurmak	1
iğne yapmak	2
iki eli kanda olsa	1
iki paralık etmek	1
iki paralık olmak	1
ileri geri konuşmak	1
ileri gitmek	2
ilgi çekmek	4
imza atmak	4
in cin top oynamak	1

infilak etmek	1
insafa gelmek	1
insan gibi	1
insan içine çıkmak	1
intikam almak	9
ipini çekmek	1
ipiyle kuyuya inilmez	1
ipleri birinin elinde olmak	1
irtibat kurmak	1
ismini vermek	2
iş çevirmek	5
iş görmek	1
iş karıştırmak	2
işaret vermek	2
işe karışmak	3
işe yaramak	14
işi rast gitmek	1
işi sağlama almak	1
işinden olmak	1
işine bak!	1
işine gelmek	1
işine koyulmak	1
işini bitirmek	4
işini görmek	2
iştahı kesilmek	1
iyi etmek	2
iyi ki	12
iz bırakmak	2
iz sürmek	1
izin almak	3
izini kaybetmek	2
jilet gibi	2
kabahat işlemek	1
kabak gibi	2
kabus görmek	3
kaçacak delik aramak	1
kafa atmak	4
kafa dinlemek	4
kafa göz yarmak	1
kafa şişirmek	1
kafası çalışmak	2
kafası karışmak	1
kafasına girmemek	1
kafasına göre	4

kafasını kırmak	1
kafasını kullanmak	1
kafasını toplamak	1
kafayı yemek	23
kalbi dayanmamak	1
kalbini açmak	1
kalp kırmak	3
kan akmak	1
kan dökmek	2
kan gövdeyi götürmek	1
kan istemek	1
kan kaybetmek	5
kan kusup kızılıcık şerbeti içtim demek	1
kan tutmak	1
kan vermek	2
kana bulamak	4
kanı kaynamak	1
kanı kurumak	2
kanına girmek	1
kapana girmek	1
kapı açmak	2
kapıya dayanmak	5
karakolluk olmak	1
karar almak	3
karar vermek	16
karın doyurmak	2
karşı çıkmak	1
karşı gelmek	2
karşı karşıya gelmek	1
karşı koymak	1
karşı olmak	1
karşılık vermek	2
karşısına geçmek	1
kaya gibi	2
kaza geçirmek	1
kazık atmak	1
kazık yemek	2
kefeni yırtmak	1
keklik gibi	1
kendine gelmek	35
kendini ateşe atmak	1
kendini bırakmak	2
kendini göstermek	1
kendini kaybetmek	2

kendini toplamak	3
kendini tutamamak	1
keyfine bakmak	1
kılını kıpırdatmamak	2
kırıp dökmek	1
kısa kesmek	2
kıyak geçmek	1
kıyak yapmak	1
kıyamet kopmak	2
kıymetini bilmek	3
kız kaçırmak	10
kilo almak	2
kilo vermek	1
kocaya kaçmak	1
koku almak	4
kokusu çıkmak	1
kokusunu almak	5
kol kanat germek	1
konsantre olmak	2
kontrol altına almak	1
korku salmak	2
koynunda yılan beslemek	2
kökünden halletmek	1
kökünü kazımak	1
kökünü kurutmak	2
köpek gibi	1
köşeyi dönmek	1
kötü olmak	4
kötülük yapmak	2
kramp girmek	1
kriz geçirmek	3
kucak açmak	1
kuğu gibi	1
kulağına gitmek	1
kulak kabartmak	1
kurban olayım	9
kurban olmak	8
kurşun atmak	2
kurşun sıkmak	5
kurşun yemek	12
kurşuna dizmek	1
kusura bakmamak	56
kusura kalmamak	2
küçük görmek	1

kül olmak	3
külahıma anlat!	1
küt diye	1
laf anlatmak	1
laf dinlemek	1
laf olmak	1
lafı mı olur	1
lafı uzatmak	2
laftan anlamak	1
lanet etmek	1
layığı bulmak	1
layık görmek	1
leke sürmek	2
mağdur olmak	1
mal etmek	1
mal olmak	1
masal anlatmak	1
masaya oturmak	4
maşası olmak	1
mecbur bırakmak	1
mecbur kalmak	3
meraktan çatlamak	1
meraktan ölmek	4
mesaj bırakmak	2
mevzuya girmek	1
mışıl mışıl uyumak	1
minnet duymak	2
mis gibi	2
mumla aramak	1
muradına ermek	1
musallat olmak	3
mücadele vermek	5
müsaade etmek	15
nabızı durmak	1
namazı kılınmak	2
namusunu temizlemek	1
nazar değmek	1
ne biçim	2
ne gözle bakmak	1
ne olur ne olmaz	1
ne olursa olsun	3
ne pahasına olursa olsun	2
ne var ne yok	1
neden olmak	1

nefes almak	12
nevri dönmek	1
neyin nesi, kimin fesi	1
nezarete almak	1
nikah kıymak	2
nişan almak	1
not almak	2
not etmek	1
numara yapmak	1
ocağına incir dikmek	1
okulu asmak	2
olan oldu	2
olay çıkarmak	1
oltaya gelmek	1
onur duymak	1
ortadan kaybolmak	1
ortalık karışmak	4
ortaya çıkarmak	3
ortaya çıkmak	12
ortaya koymak	6
oyun bozmak	6
oyun kurmak	3
oyun oynamak	21
oyuna gelmek	1
ödünü koparmak	1
öküzün altında buzağı aramak	1
ölüp ölüp dirilmek	1
önde gelmek	1
önüne çıkmak	1
önüne geçmek	1
önünü kesmek	3
örneğini almak	1
örnek almak	1
özür dilemek	40
paha biçilmez	1
paniğe kapılmak	2
papaz olmak	1
para etmek	1
para etmemek	1
para koparmak	1
para yatırmak	1
para yemek	1
parmak basmak	1
parmakla gösterilmek	1

parti vermek	1
pat diye	1
payına düşmek	1
pes etmek	15
peşinde olmak	4
peşinden sürüklemek	2
peşine düşmek	12
peşine takılmak	1
peşine takmak	2
peşini bırakmamak	4
peşkeş çekmek	1
pırlanta gibi	2
posta koymak	1
postu deldirmek	1
pot kırmak	1
pusuya düşmek	3
rağbet görmek	1
rahat bırakmak	3
rahat bırakmamak	1
rahat durmak	4
rahat etmek	3
rahat olmak	8
rahatsızlık vermek	1
randevu almak	2
randevu vermek	1
rapor etmek	5
razı gelmek	1
razı olmak	1
rehin almak	10
renk vermek	1
resmiyete dökmek	1
rezil etmek	2
rezil olmak	2
risk almak	7
riske girmek	3
rol yapmak	2
rüşvet yemek	1
rüyalarına girmek	1
sabah ola hayrola	1
sabrı taşmak	1
sadık kalmak	2
saf tutmak	1
sağ kalmak	2
sağ ol	91
sağı solu olmamak	3

sağlama almak	1
sahip çıkmak	7
sakata gelmek	2
sakız gibi	1
sala okumak	1
saldırıya uğramak	9
saman gibi	1
sapına kadar	1
saygı duymak	1
selam etmek	2
selam söylemek	2
sen bilirsin	5
serbest bırakmak	1
ses çıkarmamak	3
ses etmek	1
ses etmemek	1
ses kesilmek	1
ses seda çıkmamak	1
sesi çıkmamak	1
sesini kesmek	9
sesini yükseltmek	5
sevk etmek	9
seyirci kalmak	1
sıcak bakmak	1
sıkı durmak	1
sıkı tutmak	1
sınavdan geçmek	1
sınıfta kalmak	2
sınır çizmek	2
sınır dışı etmek	1
sır vermek	1
sırası gelmek	2
sırtı yere gelmemek	2
sırtından çıkarmak	1
silah çekmek	7
silip atmak	1
sinirlerini bozmak	1
siper almak	1
siper olmak	1
sokağa atmak	1
sona ermek	1
sorguya çekmek	1
sorumlu tutmak	1
söz geçmek	2
sözünde durmak	1

sözünü tutmak	2
sözünün eri	1
suratı sirke satmak	1
suratını dağıtmak	1
suyu ısınmak	1
sürpriz yapmak	7
sürüm sürüm sürünmek	1
sürüsüne bereket	1
şaka yapmak	20
şans tanımak	1
şansı yaver gitmek	2
şart olmak	1
şehadet şerbetini içmek	1
şehit düşmek	1
şehit olmak	44
şeytan diyor ki	1
şüphe etmek	5
ta kendisi	5
taban tabana zıt	1
tabi tutmak	1
tadı kaçmak	1
tadı tuzu kalmamak	1
tadından yenmemek	1
tadını çıkarmak	1
tadını kaçırmak	1
tansiyonu yükselmek	1
tarafını tutmak	1
tarihe geçmek	2
tası tarağı toplamak	1
taşlar yerine oturmak	1
tat almak	1
tatmin etmek	1
tayini çıkmak	4
tedavi olmak	4
tedbir almak	2
tehdit etmek	23
tek vücut olmak	1
tekme tokat girişmek	1
telef etmek	1
telefon etmek	2
temasa geçmek	1
tepesine binmek	1
ter atmak	2

teslim almak	3
tetiğe basmak	7
tetiğe dokunmak	1
tetiği çekmek	1
tetikte olmak	1
tokat atmak	2
toprağa vermek	1
toz kondurmamak	1
turp gibi	1
tuzağa düşmek	6
tuzak kurmak	15
tuzu olmak	1
tüyleri diken diken olmak	2
uçup gitmek	2
umudunu kesmek	1
umurumda değil	7
uslu durmak	1
utanç duymak	2
uygun görmek	1
uykusu kaçmak	1
uyuz olmak	1
uzak tutmak	2
ümidini kesmek	1
ümit kesmek	1
üst üste gelmek	1
üstesinden gelmek	5
üstüne alınmak	1
üstüne atmak	2
üstüne çekmek	1
üstüne gelmek	3
üstüne gitmek	2
üstüne titremek	2
üzerinde durmak	1
vakit geçirmek	2
vakit kazanmak	1
vakti gelmek	3
vaktini almak	1
var olmak	2
vartayı atlatmak	1
veda etmek	6
yakasına yapışmak	1
yakayı ele vermek	1
yakıp yıkmak	2
yan çizmek	1

yan gözle bakmak	1
yanağına kan gelmek	1
yanına bırakmamak	4
yanına kar kalmak	2
yanında olmak	12
yanıp tutuşmak	1
yanıt vermek	1
yara almak	2
yarı yolda bırakmak	9
yatırım yapmak	1
yazık etmek	2
yazık olmak	2
yem olmak	1
yemin vermek	2
yenik düşmek	1
yer açmak	1
yer almak	3
yer yerinden oynamak	1
yere batmak	1
yere sermek	1
yerin dibine girmek	2
yerinden oynamak	1
yerine geçmek	2
yerine gelmek	2
yerine getirmek	3
yerini almak	6
yerini bulmak	3
yerle bir etmek	3
yitip gitmek	1
yok etmek	9
yoksun bırakmak	1
yol bulmak	2
yol göstermek	1
yol kesmek	3
yola çıkmak	21
yola düşmek	1
yola gelmek	1
yola gitmek	1
yola koyulmak	1
yolları ayrılmak	1
yolu açık olmak	2
yolun açık olsun	2
yoluna çıkmak	2
yoluna girmek	2
yolunda gitmek	2

yolunu bulmak	11
yolunu kesmek	2
yumruk atmak	3
yuva kurmak	1
yüreği kaldırmamak	2
yüz yüze gelmek	3
yüzü düşmek	1
yüzük takmak	1
yüzüne bakmamak	1
yüzüne vurmak	1

yüzünü görmemek	1
yüzünü güldürmek	1
yüzüp yüzüp kuyruğuna gelmek	1
zaman almak	2
zaman kazanmak	1
zarar gelmek	17
zarar görmek	6
zarar vermek	13
zararı dokunmak	1
zayıat vermek	1

zehir gibi	1
zeval vermemek	2
zevk almak	1
zeytinyağı gibi üste çıkılmak	1
zindan etmek	1
ziyaret etmek	3
zokayı yutmak	1
zoruna gitmek	1
zorunda kalmak	1
zorunda olmak	1

EK- 5: Diriliş Ertuğrul Dizisinin Deyim Listesi

... pahasına	2
aceleye getirmek	1
aciz kalmak	1
açığa çıkarmak	3
açığa çıkmak	1
açık olmak	1
ad koymak	1
adam etmek	2
adım atmak	4
afiyet olsun	1
ağır gelmek	2
ağzından çıkanı kulağı duymamak	1
ağzından çıkmak	1
ağzını hayra aç!	2
ağzını yoklamak	2
ahkam kesmek	2
akıl almak	1
akıl yürütmek	1
akılsızlık etmek	1
aklı almamak	2
aklı başına gelmek	1
aklı başından gitmek	1
aklı ermek	1
aklı kalmak	3
aklından çıkarmamak	1
aklından çıkmak	1
aklından geçmek	2
aklını başına almak	1
aklını kaçırmak	1
akrep gibi	1
alkış tutmak	1
Allah esirgesin	1
Allah'a emanet	12
Allah'a ismarladık	3
alınının akiyla	1
altında kalmak	2
altından kalkmamak	5
altını üstüne getirmek	1
aman vermek	1
aman vermemek	3

an meselesi	1
anlam vermek	1
ant içmek	1
araya girmek	1
arka çıkmak	1
arka olmak	2
arkası kesilmek	1
arkasına almak	1
aslan gibi	1
at koşturmak	1
ateş yağdırmak	1
ateşe vermek	1
ateşle oynamak	1
avucunun içine almak	2
ay gibi	1
ayağına dolanmak	2
ayağına gelmek	2
ayağına gitmek	3
ayağını denk almak	1
ayak bağı olmak	3
ayak diremek	2
ayaklar altına almak	1
ayaklarına kapanmak	1
ayakta kalmak	1
ayakta tutmak	3
ayrı düşmek	3
ayrı tutmak	1
ayrısı gayrısı olmamak	2
ayyuka çıkmak	2
az kaldı	2
bağrına basmak	1
baskın vermek	1
baskın yapmak	10
baskına uğramak	1
baş başa kalmak	1
baş edememek	3
baş eğmek	1
baş etmek	3
baş gelmek	3
baş koymak	2

baş olmak	1
baş üstünde yeri var	1
başı ağrımak	1
başı dik olmak	1
başı üstünde yeri olmak	1
başıboş bırakmak	1
başıboş kalmak	1
başına (...) gelmek	2
başına bela açmak	5
başına bir hal gelmek	2
başına dert açmak	2
başına geçirmek	2
başına geçmek	4
başına gelmek	3
başına iş açmak	1
başına yıkmak	9
başında beklemek	1
başında durmak	1
başında olmak	4
başını belaya sokmak	1
başını ezmek	4
başının çaresine bakmak	3
bayram etmek	2
bela getirmek	1
belasını bulmak	8
belini bükmek	1
belini doğrultmak	1
belini kırmak	1
benden günah gitti	1
berhudar ol!	1
bıçak gibi kesilmek	1
bıçak kemiğe dayanmak	1
bildiğini okumak	1
bir tutmak	1
bir yastıkta kocamak	1
bir yolunu bulmak	2
birbirine düşmek	4
birlik olmak	4
borçlu olmak	3

boşa çıkmak	1
boyunu kıldan ince olmak	3
boynunu vurmak	1
boyu devrilsin	1
boyun eğmek	6
boyunu aşmak	2
boyunun ölçüsünü almak	3
burnunda tütme	1
burnunun dikine gitmek	1
burnunun direği sızlamak	1
can çekişmek	1
can vermek	1
can yakmak	1
canavar gibi	1
canı cehenneme	3
canı sıkılmak	2
canı yanmak	1
canına kastetmek	9
canına kıymak	8
canına okumak	1
canını almak	12
canını bağışlamak	4
canını cehenneme yollamak	1
canını sıkmak	4
canını vermek	4
canını yakmak	1
cesaret bulmak	1
ceza kesmek	10
cezasını bulmak	2
cezasını çekmek	4
ciğeri yanmak	1
çaba göstermek	2
çekidüzen vermek	1
çelme takmak	1
çenesini kapatmak	2
çıkart gözetmek	1
çılığına dönmek	1
çile çekmek	1
dağ taş aramak	1
damarlarına işlemek	1
dananın kuyruğu kopmak	1

dar gelmek	1
dara düşmek	2
darbe almak	1
darbe vurmak	3
darbeyi yemek	1
davasını gütmek	2
davet etmek	5
davete icabet etmek	2
defter açmak	1
defteri dürülmek	1
defteri kapamak	2
dehşete kapılmak	1
delik deşik etmek	1
deliye dönmek	1
derde düşmek	1
derdest etmek	1
derdine derman olmak	1
derdine düşmek	1
dereyi görmeden paçaları sıvamak	1
derisini yüzmek	1
ders almak	1
dert edinmek	1
dert etmek	1
destek olmak	3
dibinden ayrılmamak	1
dil dökmek	1
dili çözülmek	1
dili uzamak	1
dili varmak	1
dilini bağlamak	1
dilinin altında bir şey olmak	2
dillere destan olmak	1
diz çökmek	4
doğduğuna pişman etmek	4
doludizgin gitmek	1
dört dönmek	1
dört gözle beklemek	1
dünya gözü ile görmek	1
düşünüp taşınmak	1
düzen kurmak	1
düzmece olmak	1

eceli gelmek	1
eksik etmemek	9
eksik olmamak	3
el almak	1
el değiştirmek	1
el sürmemek	2
elde avuçta	1
elde etmek	1
elden bırakmamak	6
elden gitmek	1
ele geçirmek	6
ele geçmek	1
eli değmek	1
eli kolu bağlı durmak	3
eli kolu bağlı olmak	3
elinden kurtulmak	1
elinde olmak	3
elinden almak	2
elinden bir şey gelmemek	1
elinden geleni ardına koymamak	3
elinden geleni yapmak	15
elinden gelmek	2
elinden kurtulmak	4
eline almak	1
eline düşmek	3
eline sağlık	5
elini çabuk tutmak	3
elini kana bulamak	4
elini kolunu bağlamak	1
elini taşın altına koymak	1
elini uzatmak	7
emanet etmek	3
emek vermek	2
emin olmak	7
emrine vermek	2
esir almak	3
esir düşmek	1
esir etmek	1
etek öpmek	1
etrafını sarmak	1
ettiği yanına kalmak	2

ettiğini bulmak	2
eziyet çekmek	1
farz olmak	1
feda etmek	1
feda olmak	3
fedakarlık yapmak	2
fenalık etmek	1
feragat etmek	1
ferah tutmak	4
fırsat bilmek	1
fırsat vermek	1
gafil avlamak	3
gaflet uykusundan uyandırmak	1
gaflete düşmek	7
galip gelmek	1
gark olmak	1
gayret göstermek	1
gayret vermek	1
geçmiş olsun	1
gedik açmak	1
gelip çatmak	1
gem vurmak	2
geri almak	2
geri çekilmek	5
geri çevirmek	2
geri dönmek	2
geri kalmak	1
gibi olmak	1
göğsü kabarmak	1
gölge etmek	1
gölgesine sığınmak	1
gönül kırmak	2
gönül koymak	1
göz açtırmamak	1
göz dikmek	1
göz göre göre	1
göz kamaştırmak	1
göz kulak olmak	4
göz önünde olmak	1
gözdağı vermek	1
gözden çıkarmak	1
gözden geçirmek	2
gözden irak tutmak	1
göze almak	1

gözlerini hırs bürümek	1
gözlerini kan bürümek	1
gözü açık olmak	2
gözü açılmak	2
gözü arkada kalmak	3
gözü dönmek	7
gözü görmemek	1
gözü hiçbir şey görmemek	1
gözü üzerinde olmak	1
gözü yolda kalmak	1
gözünden düşmek	1
gözüne uyku girmemek	3
gözünü açmak	2
gözünü ayırmamak	7
gözünü çıkarmak	1
gözünü dikmek	4
gözünü dört açmak	6
gözünü kıpmadan	2
gözünü üstünden ayırmamak	3
gözünün yaşına bakmamak	2
gurur duymak	1
gücü yetmek	3
gün ağarmak	1
günahını almak	1
güven kazanmak	2
haber almak	3
haber göndermek	3
haber salmak	3
haber uçurmak	4
haber vermek	3
haberi olmak	1
haddini aşmak	8
haddini bildirmek	5
haddini bilmek	6
hafife almak	2
hak etmek	9
hak vermek	1
hakir görmek	1
hakkı olmak	2
Hakk'ın rahmetine kavuşmak	2

hakkından gelmek	8
hakkını helal etmek	6
haklı çıkmak	2
halel getirmek	3
hali vakti yerinde	1
hamle yapmak	1
haram olmak	2
harekete geçmek	2
hasret gidermek	1
hayat geçirmek	1
hayat memat meselesi	1
hayır dua almak	1
hayra alamet değil	5
hayretler içinde kalmak	2
hazır bulunmak	1
hazır etmek	2
hazır olmak	6
hazırlıklı olmak	1
helal olsun	4
hesabını görmek	8
hesabını vermek	6
hesap kesmek	2
hesap sormak	13
hiçe saymak	3
hidayete ermek	1
hizmet etmek	6
huzur bulmak	5
huzur vermek	1
hükmü geçmek	1
hükmü olmamak	4
hüküm sürmek	2
hüküm vermek	18
ıska geçmek	1
ısrar etmek	1
ıssız kalmak	3
içi içine sığmamak	1
içi içini yemek	1
içi rahat etmek	1
içini dökmek	2
içini kemirmek	3
içini kurt kemirmek	1
idare etmek	2
idrak etmek	6

ihanete uğramak	2
ihtilafa düşmek	1
ihtimal vermemek	1
iki eli kanda olsa	1
iki eli yakasında olmak	3
iki paralık olmak	1
ilişki kurmak	1
imdadına yetişmek	1
inim inim inlemek	2
intikam almak	17
inzivaya çekilmek	1
iş bitirmek	1
iş çevirmek	3
iş düşmek	3
iş tutmak	1
işbirliği yapmak	1
işe karışmak	1
işe yaramak	3
işi aksi gitmek	1
işi bitmek	1
işini bitirmek	19
ithamda bulunmak	1
iyi etmek	1
iz bırakmak	2
iz sürmek	5
kabına sığmamak	1
kafa tutmak	1
kafasını ezmek	1
kafasını karıştırmak	1
kan akmak	4
kan dökmek	15
kana susamak	1
kanaat getirmek	1
kanayan yara olmak	1
kanına girmek	4
kanını emmek	1
kanıyla ödemek	1
kapı açmak	6
kapı aralamak	2
kapılar yüzüne kapanmak	1
kapıya dayanmak	1
kar getirmek	1
karalar bağlamak	2

karar almak	2
karar vermek	4
karşı durmak	3
karşı gelmek	2
karşı koymak	3
kemikleri sızlamak	2
kendi ayağı ile gelmek	1
kendimi bildim bileli	1
kendinden geçmek	1
kendine gelmek	8
kendini adamak	3
kendini kaybetmek	1
kendini yiyip bitirmek	1
kılıç çekmek	2
kılıçtan geçirmek	5
kılığına girmek	3
kırkı çıkmak	1
kıyamet gibi	1
kıymetini bilmek	3
kisveye bürünmek	1
kol gezmek	1
kolaçan etmek	2
kolu kanadı kırılmak	1
konuk etmek	1
kor gibi	2
kök salmak	2
kök sökmek	2
kötülük etmek	2
kulağına fısıldamak	1
kulağına gelmek	1
kulağına gitmek	1
kulağını açmak	1
kurban olayım!	1
kurbanı olmak	9
kursağında kalmak	1
kusur etmek	1
kusura bakmamak	1
kuvvet vermek	1
kuyruğunu kısmak	1
kuyruğunu kıstırmak	1
kuyruk sallamak	1
kuyusunu kazmak	1
kuzu kesilmek	1

kül etmek	2
kül olmak	3
küplere binmek	1
laf etmek	1
lafı ağzında gevelemek	1
mahzur görmek	1
maruz kalmak	1
maşası olmak	1
meclis kurmak	1
mesul tutmak	2
meşru sayılmak	1
metanet göstermek	1
meydan kalmamak	1
meydan okumak	1
meydanı boş bulmak	3
mezarını kazmak	1
muradına ermek	3
musallat olmak	4
mühür basmak	2
müjde vermek	1
münasip bulmak	1
münasip görmek	7
müsaade etmek	18
nam kazanmak	1
nam salmak	1
nasibini almak	2
nasihatte bulunmak	1
ne hacet	1
ne haddine!	1
ne pahasına olursa olsun	2
nefes aldırılmamak	2
nefes tüketmek	1
nifak sokmak	2
nikah kıymak	2
nöbet tutmak	2
nutku tutulmak	1
ocağı sönmek	2
ocağı tütme	1
ok yaydan çıkmak	2
olan oldu	1
omuz vermek	3
onur duymak	2
ortadan kalkmak	1

ortadan kaybolmak	1
ortak olmak	1
ortaya çıkmak	1
ortaya koymak	3
oyun bozmak	3
oyun etmek	7
oyun kurmak	1
oyun oynamak	9
öfkeye kapılmak	1
ölçüp biçmek	1
ömrü vefa etmemek	1
ömür çürütmek	1
önüne çıkmak	1
önüne geçmek	1
pabuç bırakmamak	1
pahalıya patlamak	1
parmağı olmak	3
payına düşmek	1
payidar kalmak	2
payidar olmak	2
pençesine düşmek	1
perde inmek	2
pes etmek	3
peşinde koşmak	1
peşinde olmak	3
peşine düşmek	12
peşini bırakmamak	3
peşkeş çekmek	1
pusu kurmak	7
pusuya yatmak	3
rahat durmak	1
rahat etmek	1
rahat olmak	2
razı etmek	1
razı gelmek	5
razı olmak	21
rehin almak	1
reva görmek	1
revan olmak	1
rezil etmek	4
rızası olmak	3
ruhu duymamak	2
ruhun şad olsun!	1
ruhunu şad etmek	2
sadakat göstermek	2

saf değiştirmek	1
sağ ol	11
sahip çıkmak	13
savaş açmak	1
sebat etmek	1
sel gibi akmak	1
selamete çıkmak	1
serbest bırakmak	2
sevk etmek	1
sırası gelmek	4
sırtı yere gelmek	3
sırtını dayamak	2
sırtını dönmek	2
siper etmek	1
son bulmak	1
son nefesini vermek	2
son vermek	1
sona ermek	3
sorguya çekmek	2
sorun çıkarmak	2
sözü tartmak	1
sözü uzatmak	1
sözünde durmak	8
sözünü tutmak	4
suyunu çekmek	1
sürgüne göndermek	2
şansa bırakmak	2
şahadet getirmek	1
şahadet şerbetini içmek	1
şehit düşmek	1
şehit olmak	6
şeref vermek	1
şeytanın bacağına kırmak	1
şifa bulmak	4
şifa vermek	2
şifayı bulmak	3
şüphe etmek	6
şüphem yok	1
şüpheye kapılmak	1
takat getirmek	5
takati kalmamak	3
talim etmek	3
talimat vermek	2

taviz vermek	2
tedbir almak	9
tehdit etmek	4
tehlikeye düşürmek	1
telef etmek	1
tepesine binmek	1
ters düşmek	1
teselli etmek	1
teslim almak	1
teşvik etmek	2
teveccüh göstermek	1
toprağa vermek	1
toz olmak	1
töreye karşı gelmek	1
tuzığa düşmek	23
tuzak kurmak	47
tüylere diken diken olmak	1
uçup gitmek	1
umudunu kesmek	1
umurunda değil	1
uslu durmak	1
uzak tutmak	4
ümit kesmek	2
üstesinden gelmek	1
üstün gelmek	2
üstün olmak	2
üstüne çekmek	1
üstüne gelmek	1
üstüne gitmek	1
üstüne yıkılmak	1
üzerinden atmak	2
üzerine çekmek	2
üzerine çökmek	1
üzerine düşmek	3
vaatte bulunmak	1
vacip olmak	1
vakit kazanmak	1
vakti gelmek	3
var olmak	1
vebali boynuna	1
yabana atmak	1
yaka paça götürmek	1
yakasına yapışmak	1
yakıp yıkmak	2

yakışık almamak	1
yanına bırakmamak	1
yanında olmak	5
yanıp tutuşmak	5
yar olmak	2
yarasını deşmek	1
yarım kalmak	1
yas tutmak	2
yay gibi	1
yazıklar olsun	4
yeise kapılmak	2
yem olmak	2
yerde kalmak	5
yere çalmak	1
yerin dibine girmek	2
yerinde duramamak	1
yerinde olmak	2
yerinden oynamak	1
yerine getirmek	8
yerini bulmak	2
yerini doldurmak	1
yıldırım gibi	1

yiyip bitirmek	2
yok etmek	5
yok olmak	2
yol açmak	4
yol almak	1
yol aramak	1
yol bulmak	1
yola çıkmak	4
yola düşmek	2
yola gelmek	1
yola koyulmak	6
yola revan olmak	5
yoldan çıkmak	1
yolları tutmak	1
yolu açık olmak	1
yolu açmak	2
yolun açık olsun	11
yoluna girmek	2
yolunu beklemek	1
yolunu bulmak	1
yolunu gözlemek	4
yolunu kesmek	2

yolunu şaşırarak	1
yumruk indirmek	1
yurt edinmek	1
yurt tutmak	2
yuva yapmak	1
yüreği ağzına gelmek	1
yüreği kabarmak	1
yüreği kaldırmamak	1
yüreği sızlamak	1
yüreği yanmak	2
yüreğini dağlamak	1
zaafa uğramak	2
zarar gelmek	1
zarar vermek	2
zararı dokunmak	1
zararı olmamak	1
zayıf düşmek	2
zerre kadar	1
zeval vermemek	6
zor gelmek	2

EK- 6: Çukur Dizisinin Deyim Listesi

abdest almak	1
acından ölmek	2
acısını almak	1
acısını çıkarmak	1
aç kalmak	2
açığa çıkarmak	2
açık olmak	1
açıklığa kavuşturmak	1
adam etmek	1
adam gibi	5
adam yerine koymak	2
adaylığını koymak	1
adım atmak	1
adımını atmamak	1
afiyet olsun	19
ağırlığı olmak	1
ağzına almak	1
ağzına sıçmak	4
ağzından çıkan kulağı duymamak	2
ağzından çıkmak	1
ağzından laf almak	1
ağzını bozmak	1
ağzının kokusunu çekmek	2
ağzının payını vermek	1
ahını almak	1
akan sular durmak	1
akarsu gibi	1
akıl almak	1
akıl etmek	1
akıl vermek	2
aklı çıkmak	4
aklı durmak	1
aklı ermek	1
aklı gitmek	3
aklı kalmak	2
aklı kesmek	1
aklına düşmek	1
aklına gelmek	6
aklına yatmak	1
aklında kalmak	4
aklından çıkarmamak	1

aklından geçirmek	1
aklından geçmek	6
aklını karıştırmak	2
aklının köşesinden geçmemek	1
al benden de o kadar	2
alet olmak	1
Allah a emanet	1
Allah Allah	8
Allah bilir	3
Allah'a emanet	1
altında kalmak	5
altından girip üstünden çıkmak	1
aman derim!	1
ameliyata almak	3
anasından emdiği sütü burnundan getirmek	2
anasını bellemek	1
aportta beklemek	1
aradan çıkarmak	1
araya girmek	2
arkadan vurmak	1
asayiş berkemal	3
aslan gibi	2
aşka düşmek	2
ateşle oynamak	2
atıp tutmak	3
ayağına gelmek	1
ayağına getirmek	2
ayağına sıkmak	1
ayakta kalmak	1
az kaldı	4
bahtı açık olmak	1
bal gibi	1
bana bak	4
basıp gitmek	1
baş etmek	1
baş vermek	1
başa gelmek	1
başı belaya girmek	4
başı dönmek	1
başı sıkışmak	3

başına (...) gelmek	7
başına bela açmak	1
başına bela almak	2
başına bir hal gelmek	1
başına geçmek	1
başına gelmek	2
başına iş açmak	1
başında beklemek	2
başında durmak	3
başını alıp gitmek	2
başını belaya sokmak	4
başını döndürmek	1
başını ezmek	1
başının çaresine bakmak	3
bela çıkarmak	3
belini kırmak	3
benden söylemesi	1
bir araya gelmek	1
bir boka yaramamak	2
bir deri bir kemik kalmak	1
bir hâl olmak	2
bir içim su	1
bir kaşık suda boğmak	1
bir yastıkta kocamak	1
birlik olmak	1
boca etmek	1
boğazını sıkmak	1
bok atmak	1
bok yemek	24
bok yoluna gitmek	1
boku çıkmak	1
bokunu çıkarmak	2
borç almak	2
boşa çıkarmak	1
boşa gitmek	2
boy atmak	1
boyunu kıldan ince olmak	1
boyun eğmek	3
burnu bile kanamamak	1
buz gibi	1
büyüklik göstermek	1
can sıkmak	2

can yakmak	3
canı acılamak	4
canı çekmek	3
canı çıkmak	1
canı istemek	3
canı pahasına	1
canı sıkılmak	2
canı yanmak	1
canına kıymak	4
canına minnet	1
canına okumak	4
canına susamak	1
canını almak	5
canını bağışlamak	1
canını çıkarmak	2
canını sıkmak	2
canını sokakta bulmak	1
canını vermek	1
canını yakmak	1
cebinden çıkarmak	1
cenazeyi kaldırmak	3
ceza çekmek	2
ceza kesmek	5
ceza vermek	3
ciddiye almak	3
çamur atmak	2
çaresine bakmak	1
çarkı döndürmek	1
çekidüzen vermek	3
çekip almak	1
çekip gitmek	4
çekip vurmak	1
çenesi açılmak	1
çenesi düşmek	1
çeyiz düzmek	1
dağ gibi	2
dalga geçmek	8
damarına basmak	1
davet etmek	1
dayak atmak	1
dayak yemek	3
dayayıp döşemek	1
dediği çıkmak	1
defteri kapatmak	1
değer vermek	1

deli gibi	1
delik deşik etmek	2
delik deşik olmak	1
denk gelmek	1
derdine düşmek	1
dert anlatmak	1
dert etmek	1
deve gibi	1
devre dışı kalmak	1
devreye girmek	1
dikkat çekmek	2
dile getirmek	1
dili sürçmek	1
dili varmak	1
dilinden anlamak	1
dilini kesmek	1
dilini tutmak	1
dişini sıkmak	4
diz çökmek	1
dünyalara değişmemek	2
eceline susamak	2
ekmeğinden etmek	1
ekmeğini taştan çıkarmak	1
el atmak	1
el basmak	1
el etek çekmek	1
el kaldırmak	1
el koymak	1
el sıkışmak	2
ele avuca sığmamak	1
ele geçirmek	6
elektriği kesmek	1
eli ayağı titremek	1
eli silah tutmak	2
elinde büyüme	1
elinde kalmak	2
elinden almak	5
elinden gelmek	1
elinden geleni ardına koymamak	4
elinden geleni yapmak	8
elinden kurtulmak	1
elinden tutmak	1
eline düşmek	1

eline geçmek	1
eline sağlık	5
eline tutuşturmak	1
elini çabuk tutmak	1
eliyle koymuş gibi	1
elleri dert görmesin	1
emin olmak	2
esir etmek	1
eskisi gibi	2
eşeğini sağlam kazığa bağlamak	1
eteğindeki taşı dökmek	1
eteğindeki taşı dökmek	1
etliye sütlüye karışmamak	1
eve çıkmak	1
eziyet etmek	1
fal bakmak	1
fark etmek	7
farkına varmak	1
farkında olmak	5
faydası dokunmak	1
faydası olmak	1
feda etmek	2
felekten bir gece çalmak	1
fena olmak	1
fena yapmak	1
fırça yemek	1
fırsat bulmak	6
fırsat kollamak	1
fırsat vermek	1
firtına kopmak	1
fos çıkmak	1
garanti etmek	1
gaza basmak	2
geçmiş olsun	41
gelin gitmek	1
gelip geçmek	1
gerdeğe girmek	1
geri çekilmek	4
geri dönmek	11
geri durmak	1
geri gitmek	1
geri vermek	6
gıcık olmak	1

gık dememek	1
gıkı çıkmamak	3
gol yemek	1
gönlünden kopmak	1
gönül almak	1
görmezden gelmek	1
göz göre göre	1
göz kulak olmak	2
gözaltına almak	7
gözdağı vermek	2
gözleri açılmak	1
gözünü arkada kalmak	1
gözünü dönmek	1
gözünü dünyayı görmemek	2
gözünü görmemek	3
gözünü hiçbir şey görmemek	1
gözünü kararmak	2
gözünü olmamak	1
gözünü önünde	7
gözünü aydın	1
gözünü girmek	2
gözünü sokmak	1
gözünü dört açmak	2
gözünü kapamak	1
gözünü kırpmadan	3
gözünü seveyim	12
gözünü üstünden ayırmamak	1
gözünün içine bakmak	3
gözünün önünde olmak	1
gözünün önüne gelmek	2
gözünün yaşına bakmamak	1
gurur duymak	1
gücü gücü yetene	2
gücü yetmek	2
günaha girmek	1
günahını almak	1
haber almak	9
haber göndermek	1
haber uçurmak	6
haber vermek	39
haberi olmak	18
haberinin olsun!	3

haddi hesabı yok	1
hadi oradan	1
hafakanlar basmak	1
hafife almak	1
hak etmek	7
hakir görmek	1
hakkı olmak	3
hakkını helal etmek	5
haklı çıkmak	1
halay çekmek	3
halden anlamak	1
halini hatırını sormak	1
halt etmek	7
hamamcı olmak	2
hapis yatmak	2
haram olmak	1
hata etmek	1
hatırı kalmak	1
hava almak	3
hava kararmak	1
havalara uçmak	1
havaya uçmak	1
hayal kurmak	1
hayat memmat meselesi	1
hayata bağlamak	1
hayranlık duymak	1
hazır etmek	2
hazır olmak	1
hazırlıklı olmak	2
hedef olmak	1
helal olsun	18
hele şükür	1
hesap açmak	3
hesap kesmek	2
hesap sormak	9
hesap tutmak	1
hesap vermek	4
hevesini almak	2
hıncını almak	1
ıslık çalmak	1
ısrar etmek	2
icabına bakmak	1
icat çıkarmak	1
iç etmek	1
içeriye almak	1

içi içini yemek	1
içi rahat etmek	1
içinden geçmek	1
içinden gelmek	1
içine atmak	4
içine çekmek	1
içine doğmak	1
içine sinmek	1
idare etmek	2
iddiaya girmek	1
iğne yapmak	1
ihraç etmek	2
iki ayağını bir pabuca sokmak	1
iki ucu boklu değnek	1
ilgi çekmek	2
imza atmak	3
insanlıktan çıkmak	1
intikam almak	10
ipi koparmak	1
ipini çekmek	2
ismini vermek	1
iş yapmak	5
işe karışmak	5
işe yaramak	5
işi başından aşkın olmak	1
işi gücü bırakmak	1
işi yolunda gitmek	1
işin içinde iş var	1
İşine bak!	2
işine gelmek	2
işini bilmek	1
iyi ki	2
iz bırakmak	1
izin almak	4
izin vermek	1
izne çıkmak	1
kabuk bağlamak	1
kafa atmak	1
kafa dinlemek	1
kafa kafaya vermek	1
kafa karıştırmak	5
kafa şişirmek	3
kafadan atmak	1
kafası karışmak	2

kafasına dank etmek	1
kafayı bulmak	1
kafayı çekmek	1
kafayı yemek	6
kale gibi	2
kalp kırmak	3
kan istemek	1
kan kaybetmek	2
kanına girmek	1
kapısını çalmak	1
kar getirmek	1
kara kara düşünmek	1
karakolluk olmak	1
karar vermek	12
karşı çıkmak	2
karşı karşıya gelmek	1
karşılık vermek	1
kastı olmak	1
kavga çıkarmak	2
kavga çıkmak	2
kaymağını yemek	1
kaza geçirmek	1
kazık yemek	1
kemik atmak	2
kendine gelmek	12
kendine yedirememek	1
kendini atmak	1
kendini sokağa atmak	1
kendini tutamamak	3
kendini tutmak	3
keyfi yerinde olmak	2
keyfine bakmak	1
kıçını yırtmak	1
kılına dokunmamak	1
kırıp dökmek	2
kırkı çıkmak	1
kıymetini bilmek	1
kilo almak	1
kokusu çıkmak	1
kokusunu almak	2
kolu kanadı kırılmak	2
kontakt kapamak	1
kontrol altında tutmak	1
korktuğu başına gelmek	1
koynuna girmek	1

kökünden kazımak	1
kökünü kurutmak	1
kötü olmak	2
kötülük etmek	1
kötülük yapmak	1
kredi çekmek	1
kriz geçirmek	5
kulağını çekmek	1
kumar oynamak	1
kurban gitmek	1
kurban olayım	2
kurşun sıkmak	1
kurşun yemek	3
kurt gibi	1
kusura bakmamak	50
kusura kalmamak	1
kuzu gibi	1
küçük düşürmek	1
küçük görmek	1
külahıma anlat!	1
laf çakmak	1
laf dinlemek	1
laf etmek	2
lafı geçmek	1
lafı uzatmak	1
lafını etmek	1
lafını kesmek	1
lazım olmak	1
masal okumak	1
masaya oturmak	2
mecbur kalmak	1
melek gibi	2
meraktan çatlama	1
meraktan ölmek	1
moral vermek	1
moralini bozulmak	1
musallat olmak	1
mutabık kalmak	1
müsaade etmek	15
nara atmak	1
nasır tutmak	1
ne biçim	3
ne hali varsa görsün	1
ne olacak!	1
ne olur ne olmaz	3

ne olursa olsun	4
ne olursun	1
nefes almak	6
numara yapmak	1
nur içinde yatsın	3
nüfuz etmek	1
olan oldu	2
olay çıkarmak	1
olmayacak duaya amin demek	2
ortadan kaybolmak	4
ortalık karışmak	3
oy vermek	1
oyun bozmak	1
oyun kurmak	1
oyun oynamak	3
ödünü koparmak	1
ödünü patlatmak	1
ölüm kalım savaşı	1
ölümü göze almak	1
ömür geçirmek	3
öne sürmek	1
önüne geçmek	1
örnek vermek	1
öyle veya böyle	1
özür dilemek	39
paçayı kurtarmak	1
para koparmak	1
para saçmak	1
para yatırmak	1
paraya kıymak	1
parmaklarını yemek	2
pay vermek	3
peşine düşmek	2
peşine takılmak	1
peşine takmak	1
peşini bırakmamak	2
posta koymak	3
racon kesmek	2
rahat bırakmak	4
rahat durmak	9
rahat etmek	2
rahatına bakmak	2
rahmetli olmak	1
rapor vermek	1

rekor kırmak	1
rezil etmek	1
rol yapmak	1
ruh gibi	1
sadede gelmek	1
sağ kalmak	2
sağ ol	81
sağ olsun	3
sağı solu olmamak	1
sahip çıkmak	4
sahneye çıkmak	2
sakın ha	1
saygı duymak	1
saygı göstermek	1
selam almak	1
selam söylemek	7
selam vermek	4
selamı sabahı kesmek	1
sen bilirsin	11
serbest bırakmak	3
sert çıkmak	1
ses çıkarmamak	2
ses etmek	2
ses etmemek	1
ses kesilmek	1
sesini çıkarmamak	2
sesini kısmak	1
sesini yükseltmek	2
sevap işlemek	1
sınavdan geçmek	3
sınıfta kalmak	2
sınırını zorlamak	2
sır saklamak	2
sırta kadem basmak	2
sırtı yere gelmek	1
sırtını dönmek	1
sırtını sıvazlamak	1
sızıp kalmak	1
silah çekmek	2
silah patlamak	1
silip süpürmek	1
sinirleri gergin olmak	1
sinirlerini bozmak	1
siper almak	1
siper olmak	1

siz bilirsiniz	1
sizlere ömür	3
sokağa atmak	2
sokağa çıkmak	2
son nefesini vermek	1
son yolculuğa uğurlamak	1
sorumluluk almak	2
söz dinlemek	1
sözü ağızından almak	1
sözü geçmek	1
sözü uzatmak	1
sözünü kesmek	1
sözünü tutmak	1
sözünün eri	1
sünnet etmek	4
sünnet olmak	2
sürme çekmek	1
sürpriz yapmak	1
şaka yapmak	6
şansa bırakmak	1
şehadet getirmek	3
şeref vermek	6
şeytan diyor ki	1
şeytana uymak	3
şeytanın bacağına kırmak	1
ta kendisi	1
tadı kaçmak	1
tadına bakmak	1
tadını almak	1
tadını çıkarmak	1
talimat vermek	1
taşı toprağı altın olmak	1
tavır takınmak	1
tayini çıkmak	1
tedavi olmak	1
tedbir almak	1
tehdit etmek	10
tekme atmak	2
tekme vurmak	4
telefon açmak	2
tepesine çıkmak	1
ter atmak	2
tespih çekmek	2

tetiği çekmek	12
tetikte olmak	5
tezgah açmak	1
tezgahı kurmak	1
toprağa vermek	2
tuz buz olmak	1
tuzağa düşmek	2
tuzak kurmak	2
türkü söylemek	3
ucundan tutmak	3
uğur ola	1
umurumda değil	9
uslu durmak	5
uyku tutmamak	2
uzak durmak	5
uzak kalmak	1
uzak tutmak	1
uzaktan bakmak	2
üstünden (şu kadar zaman) geçmek	1
üstüne basmak	1
üstüne gelmek	4
üstüne gitmek	3
üstüne kalmak	1
üstüne varmak	1
üstüne yürümek	1
üzerine yürümek	3
vadesi gelmek	2
vaktini almak	1
vakti gelmek	1
var olmak	8
vay anasını	3
voltasını almak	1
vur patlasın, çal oynasın	1
yanına almak	5
yanında olmak	3
yarım kalmak	1
yas tutmak	1
yasını tutmak	4
yatıp kalkmak	1
yazık etmek	1
yazıklar olsun	6
yer değiştirmek	4
yerin kulağı var	1
yerine geçmek	1

yerini almak	1
yerli yerinde oturmak	1
yiyip bitirmek	1
yok canım	1
yok etmek	7
yok olmak	2
yol açmak	1
yol göstermek	1
yol vermek	2
yola çıkmak	1
yola koyulmak	1
yolu açık olmak	1
yolu açılmak	3

yolu açmak	1
yolu düşmek	1
yoluna girmek	3
yolunu beklemek	1
yolunu bulmak	4
yolunu gözlemek	1
yolunu kesmek	2
yuva kurmak	1
yüzü gülmek	2
yüzünden okumak	1
yüzüne bakmamak	1
yüzüne gözüne bulaştırmak	1

yüzünü gören cennetlik	1
yüzünü görmemek	1
yüzünü kara çıkarmak	3
zahmet çekmek	1
zahmet olmak	1
zaman almak	1
zarar gelmek	4
zarar görmek	1
zarar vermek	6
zararlı çıkmak	1
zırnık koklatmamak	1
ziyan olmak	1
ziyaret etmek	2

EK- 7: Bizim Hikaye Dizisinin Deyim Listesi

abdest almak	1
abuk sabuk konuşmak	9
aceleye gelmek	1
acıdan ölmek	3
acısını çıkarmak	1
aç kalmak	3
açık olmak	2
açlıktan ölmek	2
adam etmek	2
adam gibi	3
adam yerine koymak	1
adım atmak	1
adını vermek	1
afiyet olsun	50
ağaç olmak	1
ağzına geleni söylemek	2
ağzına sağlık	1
ağzına sürmemek	1
ağzında gevelemek	1
ağzından baklayı çıkarmak	1
ağzından kaçırmak	2
ağzından laf almak	2
ağzını açmak	3
ağzını bıçak açmamak	2
ağzını burnunu dağıtmak	3
ağzını burnunu kırmak	4
ağzını toplamak	3
ah etmek	2
ahı gitmek vahı kalmak	1
akıl danışmak	1
akıl etmek	3
akıl vermek	3
akıllı olmak	2
akıllılık etmek	1
aklı almamak	3
aklı başına gelmek	1
aklı çıkmak	10
aklı dağılmak	2

aklı gitmek	1
aklı kalmak	17
aklı karışmak	1
aklına bir şey gelmek	3
aklına esmek	1
aklına gelmek	21
aklına getirmek	2
aklında kalmak	1
aklında tutmak	2
aklından çıkmak	1
aklından geçmek	2
aklını başına almak	1
aklını başına toplamak	2
aklını başından almak	1
aklını karıştırmak	1
al birini vur ötekine	1
alet etmek	1
Allah Allah!	46
altına imza atmak	1
altına kaçırmak	1
altında kalmak	1
altını üstüne getirmek	1
alttan almak	1
ar damarı çatlamış	1
aradan çıkarmak	2
aradan çıkmak	3
arası bozulmak	2
araya girmek	3
arazi olmak	1
arkasına bakmadan kaçmak	1
arkasından konuşmak	1
aslan gibi	1
ateşi çıkmak	4
ateşi düşmek	2
atıp tutmak	1
atsan atılmaz satsan satılmaz	1
avucunun içine almak	1

ayağa kaldırmak	2
ayağına geçirmek	1
ayağına gelmek	2
ayağını denk almak	2
ayağını kesmek	1
ayağını sürümek	1
ayağının altına almak	1
ayak basmak	1
ayak basmamak	1
ayakta uyumak	1
ayvayı yemek	1
bacak kadar	1
bacakları kopmak	1
bal gibi	2
basıp gitmek	3
baş başa bırakmak	2
baş başa kalmak	2
baş başa vermek	1
baş edememek	1
baş etmek	3
baş üstünde yeri var	1
başa çıkmak	6
başı ağrımak	2
başı belaya girmek	4
başı çatlamak	2
başı derde girmek	2
başı dönmek	3
başıboş bırakmak	1
başıboş kalmak	1
başına (...) gelmek	28
başına bela olmak	1
başına çalmak	1
başına dikilmek	1
başına gelmek	15
başına iş açmak	2
başına oturmak	1
başına sarmak	2
başında durmak	2
başından almak	1
başından savmak	1
başını ağrıtmak	1
başını beladan	1

kurtarmak	
başını belaya sokmak	3
başını derde sokmak	1
başını sokmak	2
başını yakmak	1
başının çaresine bakmak	7
belasını bulmak	1
berabere kalmak	1
bereket versin	1
beti benzi atmak	1
bıçak çekmek	1
bıçak gibi kesilmek	1
bilmece gibi konuşmak	1
bir araya gelmek	1
birbirine girmek	1
birbirine katmak	1
boca etmek	1
boğa gibi	1
boğazı kurumak	2
bok yemek	2
bok yoluna gitmek	1
bomba gibi	1
borca girmek	1
borcunu kapatmak	1
boşa çıkarmak	1
boşta kalmak	1
boyu devrilsin	1
burnunda tütme	1
burnundan getirmek	1
burnunu sokmak	1
buz gibi	3
can atmak	1
can çekişmek	2
can vermek	2
canı acımak	3
canı çekmek	3
canı çıkmak	2
canı istemek	2
canı sıkılmak	2
canına minnet	1
canına okumak	2
canına susamak	1
canına tak etmek	1

canını almak	1
canını dişine takmak	1
canını sıkmak	10
cenazeyi kaldırmak	1
ceza almak	1
ceza yemek	1
cezasını çekmek	1
ciddiye almak	1
ciğeri yanmak	1
cinleri tepesine çıkmak	1
çanak tutmak	2
çaresine bakmak	2
çat kapı	1
çekidüzen vermek	2
çekip çevirmek	1
çekip gitmek	7
çekip vurmak	1
çenesini kapatmak	1
çıkış vermek	1
çile çekmek	1
çocuk gibi	1
çorap sökücü gibi gelmek	1
dağ gibi	1
dalga geçmek	27
dalıp gitmek	1
darısı başına	3
dava açmak	4
dava etmek	1
dava görmek	1
davet etmek	2
dayak yemek	6
değer vermek	1
deli gibi	4
deliye dönmek	1
denk gelmek	2
derde düşmek	1
derdine yanmak	1
derdini dökmek	1
ders almak	2
ders olmak	2
ders vermek	10
dert anlatmak	1
dert etmek	4

dert olmak	1
destek olmak	6
dikilip durmak	1
dikiş atmak	4
dikkat çekmek	4
dikkatini çekmek	1
dile getirmek	2
dili varmak	1
diline düşmek	1
dişini sıkmak	8
dolanıp durmak	1
dört ayak üstüne düşmek	1
dört gözle beklemek	2
düğüm atmak	1
düşüp kalkmak	1
düzene sokmak	1
eceline susamak	1
eksik olmamak	2
el çekmek	1
el kadar	2
el kaldırmak	1
el koymak	2
el üstünde tutmak	1
elde etmek	2
elden almak	1
elden çıkarmak	2
elden kaçırmak	1
ele almak	1
ele geçirmek	2
ele vermek	1
eli ayağı tutmak	1
eli kolu bağlı durmak	1
elinde bulunmak	1
elinde büyüme	1
elinde kalmak	2
elinde tutmak	3
elinden almak	6
elinden bir kaza çıkmak	3
elinden bir şey gelmemek	1
elinden geleni yapmak	17
elinden gelmek	4

elinden tutmak	2
eline geçmek	1
eline sağlık	19
eline tutuşturmak	1
eline yüzüne bulaştırmak	3
elini çabuk tutmak	2
emanet etmek	1
emin olmak	9
emrivaki yapmak	1
etrafında dört dönmek	1
ev tutmak	2
eziyet etmek	1
fala bakmak	1
fark atmak	1
fark etmek	7
farz etmek	2
faydası olmak	1
fazla olmak	1
felç gelmek	1
felç olmak	2
feleğin çemberinden geçmek	1
fena olmak	3
fenalık gelmek	1
fırsat bulmak	1
fırsat çıkmak	1
fırsatı kaçırmak	1
fırtına gibi	1
fırtına kopmak	2
fıstık gibi	1
fitık etmek	1
firar etmek	1
fire vermek	1
fotoğraf çekmek	2
gaz vermek	1
gaza basmak	2
gaza gelmek	5
gaza getirmek	2
geberip gitmek	2
geçmiş olsun	46
geri almak	2
geri dönmek	1
geri kalmak	6
geri kalmamak	1

geri vermek	2
geyik yapmak	1
gıcık olmak	2
gıkı çıkmamak	1
gölge gibi	1
gönlü olmak	3
gönlünü almak	5
gönül vermek	1
göz boyamak	1
göz göre göre	5
göz kulak olmak	1
göz önünde olmak	1
gözdağı vermek	1
gözünü arkada kalmak	4
gözünü dönmek	1
gözünü görmemek	5
gözünü hiçbir şey görmemek	1
gözünü önünde	1
gözünü tutmak	2
gözünü yememek	2
gözünü yollarda kalmak	1
gözünü aydın	1
gözünde büyüme	1
gözünde tütme	2
gözüne batmak	1
gözüne uyku girmemek	2
gözünü açmak	3
gözünü alamamak	1
gözünü ayırmamak	1
gözünü seveyim	11
gözünün içine baka baka	2
gözünün içine bakmak	1
gözünün önünden gitmemek	1
gurur duymak	5
gülüp geçmek	1
günahını almak	2
güneş almak	4
günü kurtarmak	1
günü görmek	2
günü göstermek	2
güven vermek	1

haber almak	5
haber vermek	91
haberi olmak	19
haberin olsun!	9
haddini aşmak	3
haddini bilmek	1
hafife almak	2
hak etmek	12
hak vermek	1
hakkı ödenmemek	1
hakkını yemek	1
halden anlamak	2
hali kalmamak	1
hali vakti yerinde	1
halt etmek	1
halt etmek	2
halt karıştırmak	3
halt yemek	5
hamam gibi	1
hapis yatmak	1
hasıraltı etmek	4
hasret gidermek	1
hasret kalmak	2
hasta etmek	2
hastanelik olmak	1
hastaneye kaldırmak	4
hata etmek	1
hava almak	24
hava atmak	1
hava kararmak	1
hava yapmak	1
havalara uçmak	1
havasını almak	1
havaya girmek	2
havaya uçmak	1
hayal kırıklığına uğramak	1
hayal kurmak	3
hayata atılmak	2
hayatına girmek	4
hayatını yaşamak	1
hayır dua almak	2
hayran kalmak	1
hazır etmek	1
hazıra konmak	1

hazırlıklı olmak	1
helak olmak	3
helal olsun	18
hesabı kapatmak	1
hesabını vermek	1
hesap açmak	1
hesap sormak	11
hesap vermek	10
heves etmek	1
hizmet etmek	1
hoşuna gitmek	6
huzur vermek	2
ıslık çalmak	1
ısrar etmek	4
icabına bakmak	2
iç açmak	1
içeri girmek	2
içeriden çıkmak	1
içeriye tıkmak	1
içi burkulmak	1
içi dışına çıkmak	1
içi ısınmak	1
içi içine sığmamak	1
içi içini yemek	2
içi rahat etmek	1
içi sıkılmak	1
içinden gelmek	2
içine atmak	1
içine çekmek	1
içine doğmak	2
içine etmek	3
içine kurt düşmek	1
içine sinmek	2
içine tükürmek	1
içini dökmek	1
içini karartmak	2
içini kemirmek	2
içini kurt yemek	1
idare etmek	19
iddiaya girmek	1
ifade vermek	3
ifadesini almak	1
iftira atmak	2
iftira etmek	1
iki eli kanda olsa	1

ileri geri konuşmak	1
ilgi göstermek	1
imana gelmek	1
imza atmak	7
insafa gelmek	1
intikam almak	2
ipini çekmek	1
ipucu vermek	1
ismini vermek	1
iş çevirmek	4
iş işten geçmek	1
iş yapmak	2
işe yaramak	10
işin içinden çıkmak	1
işinden olmak	1
işine gelmek	1
it gibi çalışmak	1
iyi etmek	1
iyi gelmek	10
iyi ki	9
izin almak	9
izin çıkmak	1
izini kaybetmek	2
jilet gibi	1
kabus görmek	1
kabus görmek	1
kaçacak delik aramak	1
kafa atmak	1
kafa bulmak	1
kafa dinlemek	1
kafa karıştırmak	1
kafa şişirmek	1
kafa ütölemek	2
kafası çalışmak	4
kafası karışmak	4
kafası şişmek	1
kafasına takılmak	1
kafasını dinlemek	1
kafasını karıştırmak	1
kafasını toplamak	1
kafayı bulandırmak	2
kafayı yemek	8
kalbi sıkışmak	1
kalbini kırmak	1

kan çekmek	2
kan vermek	2
kanına girmek	2
kapağı atmak	1
kapı açmak	2
kapı dışarı etmek	1
kapı gibi	2
kapıda kalmak	2
kapısını çalmak	2
kapıya dayanmak	5
karar almak	7
karar vermek	27
karara varmak	1
karı gibi	2
karizmayı çizdirmek	1
karşı koymak	4
kavga çıkarmak	1
kavga çıkmak	1
kayıplara karışmak	1
kaza geçirmek	2
kazık kadar	1
kedi olalı bir fare tutmak	1
kemiklerini kırmak	2
kendine gelmek	26
kendini ateşe atmak	1
kendini düşünmek	2
kendini toplamak	2
kepaze etmek	2
kepaze olmak	2
kesenize bereket	1
kesip atmak	1
kestirip atmak	2
keyfine bakmak	10
keyfini bozmak	1
keyfini kaçırmak	1
kırıp dökmek	1
kısa kesmek	1
kıyak geçmek	1
kıymet vermek	1
kıymetini bilmek	6
kilo almak	1
kilo vermek	1
kokusu çıkmak	3
kolaçan etmek	1

konsantre olmak	1
kopya çekmek	1
koynunda yılan beslemek	1
koz vermek	1
kozunu paylaşmak	2
köşeyi dönmek	1
kötü olmak	1
kriz geçirmek	1
kulağına gelmek	2
kulağına gitmek	1
kulak vermek	1
kumpas kurmak	1
kurban olayım	1
kurbanı olmak	1
kurtlarını dökmek	1
kusur bulmak	1
kusura bakmamak	78
kuyruk olmak	1
kuyruk sallamak	3
külahıma anlat	1
laf anlatmak	3
laf çakmak	2
laf çıkarmak	3
laf çıkmak	1
laf dinlemek	2
laf etmek	8
lafa tutmak	1
lafı mı olur?	3
lafı uzatmak	1
lafı yedirmek	1
lafını bilmek	1
laftan anlamak	1
lazım olmak	4
maaş bağlanmak	1
maceraya atılmak	2
madara etmek	1
madara olmak	1
mağdur etmek	1
mahkemeye vermek	2
mahsur kalmak	1
masal gibi	1
maskara olmak	1
masraf etmek	3
mazur görmek	1

mecbur kalmak	1
medet ummak	1
merakta bırakmak	1
meraktan çatlamak	1
meraktan ölmek	4
mesken tutmak	1
meteliğe kurşun atmak	2
meydana gelmek	1
midesi bulanmak	4
midesi kazanmak	2
minnettar kalmak	1
mis gibi	9
mola vermek	1
morali bozulmak	2
moralini bozmak	5
motoru bozmak	1
musallat olmak	1
müjde vermek	1
mümkün olmak	1
mürüvvetini görmek	1
müsaade etmek	2
nalları dikmek	3
namusunu temizlemek	1
nazar değmek	4
nazarı değmek	1
ne biçim?	6
ne hali varsa görsün	1
ne olur ne olmaz	1
nefes almak	11
nefes tüketmek	1
nefesi kesilmek	1
nevri dönmek	1
nikah kıymak	9
nikah yapmak	1
nokta koymak	1
not almak	1
nöbet tutmak	1
numara yapmak	6
olan oldu	2
olay çıkarmak	6
ortada bırakmak	3
ortada kalmak	2
ortada olmak	1

ortadan kaybolmak	7
ortak olmak	3
ortalık karışmak	1
ortaya atmak	1
ortaya çıkarmak	1
ortaya çıkmak	8
ot gibi	2
oyun oynamak	1
ödünü koparmak	1
ödünü patlatmak	3
ömür çürütmek	1
önüne dikilmek	1
örnek almak	3
örnek olmak	2
özen göstermek	1
özür dilemek	94
pabucu dama atılmak	1
pabuç bırakmamak	1
paçayı kurtarmak	1
pamuk gibi	1
paniğe kapılmak	1
papaz olmak	2
para etmemek	1
para koparmak	1
para saymak	1
para yatırmak	1
parmaklarını yemek	1
pay çıkarmak	1
payını almak	1
pes etmek	1
peşinden koşmak	2
peşine düşmek	5
peşini bırakmamak	3
pılı pırtıyı toplamak	5
pırlanta gibi	4
posta koymak	1
rafı kaldırmak	2
rahat bırakmak	12
rahat durmak	5
rahat etmek	9
rahat olmak	7
rahat vermemek	1
rahatına bakmak	1
rahatsız etmek	1

rahatsızlık vermek	3
rahmetli olmak	4
randevu vermek	2
rapor almak	1
rapor vermek	1
razı gelmek	1
razı olmak	1
rehin almak	2
reklam yapmak	1
resim çekmek	1
rezil etmek	10
rezil olmak	14
rol oynamak	2
rol yapmak	1
ruh gibi	2
ruhu duymamak	1
rüya gibi	1
saçını başını yolmak	2
saçını süpürge etmek	1
sadede gelmek	2
sağ ol	212
sağlıcakla kalın	1
sahip çıkmak	14
sap gibi	1
savaş vermek	1
seferber olmak	1
selam söylemek	5
selam vermek	2
sen bilirsin	10
ses çıkarmamak	3
sesi çıkmamak	3
sesi soluğu çıkmamak	1
sesini kesmek	2
sevap işlemek	1
sevinçten uçmak	1
sevk etmek	1
seyirci kalmak	1
sıcak bakmak	3
sıkı tutmak	1
sınava girmek	4
sır saklamak	3
sır vermek	1
sırtına almak	1
sırtından geçinmek	1

sırtını dayamak	1
sırtını dönmek	1
sızıp kalmak	4
siciline işlemek	1
silah çekmek	1
sinirleri bozulmak	3
sinirlerini bozmak	4
sipariş etmek	4
sipariş vermek	3
sizlere ömür	3
sokağa atmak	2
sokağa çıkmak	1
sokaklara düşmek	1
sokakta kalmak	9
son vermek	1
sona ermek	1
sonu gelmek	1
sonuç almak	1
sonuç vermek	1
sorguya çekmek	1
sorumlu tutmak	2
sorumluluk almak	3
sorun çıkarmak	1
söküp atmak	1
sözünden dönmek	1
sözünü tutmak	1
stres atmak	1
su gibi	1
su yapmak	1
surat asmak	3
sürpriz yapmak	4
şaka yapmak	14
şarj etmek	3
şart koşmak	2
şifayı kapmak	1
şiir gibi	1
ta kendisi	2
tabanları yağlamak	1
taburcu etmek	2
tadına bakmak	1
tasası sana mı düştü?	1
taviz vermek	1
tayini çıkmak	1
tazı gibi	2
tedavi görmek	6

tedavi olmak	6
tehdit etmek	9
telefon açmak	1
telefon etmek	1
tepesine binmek	1
tepesinin tası atmak	1
tepki vermek	1
ter dökmek	1
teselli etmek	1
tozunu almak	1
tüyleri diken diken olmak	1
ucundan tutmak	1
uçup gitmek	2
umurumda değil	8
umutsuzluğa kapılmak	1
uslu durmak	2
uyku çekmek	3
uyku tutmamak	5
uzak durmak	15
uzak kalmak	1
uzak tutmak	4
ümit kesmek	1
üst üste gelmek	3
üstesinden gelmek	2
üstüme iyilik sağlık	1
üstüne düşmek	1
üstüne gelmek	12
üstüne gitmek	2
üstüne kalmak	1
üstüne yürümek	1
üzerine vazife olmamak	1
vakit geçirmek	3
vakti gelmek	1
veda etmek	2
velveleye vermek	1
vidı vidı etmek	1
vız gelip tırıs gitmek	1
vicdan azabı çekmek	1
vurgun yemek	1
vurup kafayı uyumak	1
yakışık almamak	2
yamuk yapmak	3

yangından mal kaçırır gibi	1
yanına almak	5
yanına bırakmamak	4
yanına koymamak	1
yanında olmak	4
yar olmak	1
yarı yolda bırakmak	1
yaygara koparmak	1
yazık etmek	1
yazık olmak	5
yazıklar olsun	13
yem olmak	1
yenik düşmek	1
yer yarıp içine girmek	1
yeri olmak	1
yerine gelmek	1
yerini tutmak	1

yığılıp kalmak	1
yok olmak	4
yol yakınken	1
yola gelmek	3
yolda kalmak	2
yollara dökülmek	1
yollara düşmek	1
yolu açık olmak	1
yoluna bakmak	1
yoluna girmek	5
yolunu bulmak	4
yolunu gözlemek	1
yuva kurmak	1
yüreği kaldırmamak	1
yüzü gülmek	1
yüzük takmak	2
yüzüne bakmamak	4
yüzünü görmemek	1

yüzünü kızartmak	1
yüzüp yüzüp kuyruğuna gelmek	3
yüzüstü bırakmak	1
zahmet olmak	5
zaman almak	1
zaman vermek	1
zarar gelmek	3
zarar görmek	1
zarar vermek	15
zehir gibi	4
zıvanadan çıkmak	3
zimmetine geçirmek	2
ziyan olmak	1
ziyaret etmek	2
zor gelmek	2
zorunda kalmak	2
zorunda olmak	1

EK- 8: Siyah Beyaz Aşk Dizisinin Deyim Listesi

acısı çıkmak	1
acısını çekmek	1
acısını çıkarmak	1
aç açık kalmak	1
açık vermek	2
açıkta bırakmak	1
adam yerine koymak	2
adım atmak	1
adım atmamak	2
adını ağzına almamak	1
adını koymak	1
afiyet olsun	23
ağır gelmek	1
ağırlına gitmek	1
ağzı açık ayran budalası	1
ağzına tıkmak	1
ağzında gevelemek	1
ağzından baklayı çıkarmak	2
ağzından çıkkanı kulağı duymamak	2
ağzından çıkmak	1
ağzından laf almak	1
ağzını açmak	1
ağzını burnunu kırmak	1
ağzının payını almak	1
ağzının tadını bilmek	1
ahını almak	2
ahkam kesmek	4
ak dediğine kara demek	1
akıl ermemek	2
akıl vermek	1
akılda tutmak	1
akıllı olmak	1
aklı almamak	5
aklı başına gelmek	1
aklı başında olmamak	1

aklı çıkmak	2
aklı ermek	3
aklı kalmak	2
aklı takılmak	3
aklına gelmek	6
aklına getirmek	1
aklında kalmak	2
aklında tutmak	1
aklından geçirmek	2
aklından geçmek	1
aklını başına toplamak	1
aklını kaçırmak	2
aklını karıştırmak	1
alet etmek	2
alıcı gözüyle bakmak	1
alıp başını gitmek	1
alışverişe çıkmak	1
alkış toplamak	1
Allah Allah!	6
Allah'a emanet	2
Allah'ın belası	1
Allah'ın cezası	2
Allahından bulsun	4
alnından öpmek	1
altın gibi	2
altında kalmak	1
anasının gözü	1
anlamazlıktan gelmek	1
ant içmek	2
arapsaçına dönmek	1
arası açılmak	1
araya girmek	2
arayı açmak	1
arayı yapmak	1
arkasına bakmadan gitmek	1
arkasında olmak	1
asayiş berkemal	1
aslan gibi	2
aslan kesilmek	1

ateş açmak	1
ateş almak	1
ateş püskürmek	1
ateşi çıkmak	1
ateşi düşmek	1
atsan atılmaz satsan satılmaz	1
avazı çıktığı kadar	1
ayağa kaldırmak	2
ayağa kalkmak	2
ayağına çağırmak	5
ayağına dolanmak	2
ayağına sağlık	1
ayağını denk almak	4
ayağını kaydırmak	3
ayak bağı olmak	1
ayak basmamak	1
ayak uydurmak	1
ayakaltında dolaşmak	1
ayaklar altına almak	3
ayaklarına kara sular inmek	1
ayakta kalmak	2
ayakta tutmak	4
ayakta uyumak	2
ayıkla pirincin taşını!	1
ayılıp bayılmak	1
ayıptır söylemesi	1
ayyuka çıkmak	1
az değil	1
bağrına basmak	9
bal gibi	2
bana bak!	1
baş başa kalmak	1
baş başa olmak	1
baş eğmek	1
baş etmek	3
başı ağrımak	5
başı belada olmak	2
başı belaya girmek	2
başı çatlama	1

başı derde girmek	1
başım gözüme üstüne	1
başım ile beraber	2
başına (...) gelmek	5
başına bela açmak	2
başına bela almak	2
başına bela olmak	3
başına çorap örmek	1
başına dert açmak	2
başına gelmek	3
başına iş açmak	2
başına sarmak	1
başına talih kuşu konmak	1
başına yıkmak	1
başında beklemek	2
başını belaya sokmak	2
başını yakmak	1
başının çaresine bakmak	3
başköşeye kurulmak	1
bebek gibi	1
bedduası tutmak	1
belasını bulmak	1
belini kırmak	1
bereket versin	1
beş para etmez	1
beşer şaşar	1
bıçak çekmek	1
biletini kesmek	1
bilmece gibi konuşmak	2
bir araya gelmek	1
bir kaşık suda boğmak	2
bir kulağından girip öbür kulağından çıkmak	1
bir yastıkta kocamak	1
bir yolunu bulmak	2
birbirine girmek	1
birlik olmak	3
bok etmek	1
borçlu çıkmak	1
boş atıp dolu tutmak	1

boşa gitmek	1
boyun bükme	1
boyun eğme	1
burnundan fitil fitil getirmek	3
burnundan getirmek	1
burnunu sokmak	3
burun kıvrırmak	1
buz gibi	2
can kulağı ile dinlemek	1
can sıkmak	5
can vermek	2
can yakmak	4
cancığere kuzu sarması	1
cancığere olmak	1
canı acıtmak	1
canı çıkmak	1
canı gitmek	1
canı sıkılmak	7
canı yanmak	3
canına can katmak	1
canına kastetmek	3
canına kıymak	3
canına okumak	1
canını acıtmak	1
canını almak	13
canını bağışlamak	2
canını dişine takmak	1
canını sıkmak	18
canını vermek	3
canını yakmak	4
cebinden çıkarmak	1
cehennem gibi	1
cehennemi boylamak	1
cephe almak	1
ceremesini çekmek	1
ceza almak	1
ceza çekmek	2
ceza kesmek	7
ceza vermek	3
cezasını çekmek	6
ciddiye almak	2

ciğeri beş para etmemek	1
ciğeri yanmak	1
çamur atmak	1
çaresiz kalmak	4
çark etmek	1
çekidüzen vermek	1
çekip almak	2
çekip çevirmek	1
çekip gitmek	2
çekip vurmak	5
çene yormak	1
çenesi düşmek	2
çenesini kapatmak	6
çiçek gibi	1
çile çekmek	1
çileden çıkarmak	1
çocuk aldırma	1
çocuk gibi	3
çoluk çocuğa karışmak	1
dağ gibi	4
dalga geçmek	5
dalgaya düşmek	1
damarına basmak	1
damdan düşer gibi	2
dar gelmek	1
darısı başına	2
darmaduman olmak	1
dava açmak	2
davasını gütmek	5
dayayıp döşemek	1
defterini dürmek	1
değer vermek	1
deli gibi	2
deli olmak	1
derde düşmek	2
derdi başından aşkın	1
derdine düşmek	1
derdine yanmak	2
derdini dökmek	1
dereyi görmeden paçaları sıvamak	1
ders almak	1
dert etmek	3

dert olmak	2
destan yazmak	1
destek olmak	4
devreye girmek	2
diken üstünde olmak	1
dikilip kalmak	1
dikiş atmak	1
dile dolamak	2
dili çözülmek	2
dili uzamak	3
dili varmak	1
dilini yutmak	1
diri kalmak	2
dişini sökmek	1
diz çökmek	1
dizini dövme	1
doğduğuna pişman etmek	1
dolayıp durmak	2
dolap çevirmek	3
dolup taşmak	1
doyum olmamak	1
dört elle sarılmak	1
dul kalmak	1
duman olmak	1
dünya başına yıkılmak	1
dünyanın öbür ucu	1
eceli gelmek	1
ekmeğini yemek	4
ekmek elden su gölden	1
eksik olmamak	4
el atmak	1
el ele vermek	1
el kadar	3
el kaldırmak	1
el pençe divan	1
el vermek	1
elden ayaktan düşmek	1
ele vermek	1
eli ayağı dolaşmak	1
eli kolu bağlı durmak	1
eli kolu bağlı olmak	1

elinde büyüme	2
elinde kalmak	1
elinde olmak	2
elinden almak	1
elinden bir şey gelmemek	1
elinden geleni ardına koymamak	2
elinden geleni yapmak	9
elinden gelmek	1
elinden tutmak	1
eline düşmek	2
eline geçmek	2
eline sağlık	5
eline su dökmez	1
eline yüzüne bulaştırmak	1
elini çabuk tutmak	3
elini kana bulamak	1
elini sürmemek	2
elini uzatmak	2
elinize sağlık	2
elleri dert görmesin	1
emanet etmek	9
emekliye ayrılmak	1
emin olmak	8
esamesi okunmamak	1
esir etmek	1
eski defterleri karıştırmak	1
eşğini sağlam kazığa bağlamak	1
eşek gibi	2
eşek sudan gelinceye kadar dövme	1
etle tırnak gibi	1
ev açmak	1
ev tutmak	1
eve çıkmak	2
ezber etmek	2
eziyet etmek	1
fark etmek	3
farkında olmak	8
farz olmak	1
faydası olmak	1

fazla gelmek	1
feda etmek	1
feleği şaşmak	1
fena değil	1
fena olmak	1
fena sayılmaz	1
feragat etmek	1
ferman çıkarmak	1
fırça gibi	1
fırıldak çevirmek	1
fırtına kopmak	1
foyası meydana çıkmak	1
gafil avlamak	1
gayret göstermek	1
gaza basmak	1
gazaba uğramak	1
gebe kalmak	2
geçmiş olsun	40
gel zaman git zaman	1
gemisini yürütmek	1
geri almak	1
geri dönmek	3
gezip tozmak	1
gibi olmak	2
göğsü kabarmak	1
gölge gibi	1
gönlünden geçmek	1
gönlünden kopmak	1
gönlüne girmek	2
gönlünü kaptırmak	1
gönül açmak	1
gönül kırmak	1
gönül koymak	3
gönül vermek	1
görmezden gelmek	1
göz göre göre	1
göz kamaştırmak	1
göz kulak olmak	4
göz önünde olmak	2
gözaltına almak	5
gözdağı vermek	1
göze almak	1
göze batmak	1

gözlerini kaçırmak	2
gözlerinin içine bakmak	1
gözü açılmak	2
gözü arkada kalmak	1
gözü değmek	1
gözü görmemek	6
gözü kalmak	1
gözü kararmak	5
gözü korkmak	1
gözü önünde	1
gözü tutmak	2
gözü üzerinde olmak	2
gözü yolda kalmak	1
gözün aydın!	9
gözüne bakmak	1
gözüne batmak	2
gözüne girmek	1
gözüne kestirmek	1
gözüne uyku girmemek	3
gözünü açmak	3
gözünü ayırmamak	2
gözünü dikmek	2
gözünü dört açmak	5
gözünü karartmak	1
gözünü kırpmadan	2
gözünü seveyim	5
gözünü yummak	1
gözünün içine bakmak	4
gözünün önünde	1
gözünün önünden gitmemek	1
gözünün yaşına bakmamak	1
gözüyle görmek	2
gurur duymak	7
gururuna dokunmak	3
gücüne gitmek	2
gülüp oynamak	1
günah işlemek	1
günahı boynuna	1
günahı kadar sevmemek	1
günahı vebali	1

boynuna	
günahına girmek	1
günahını almak	4
günahını çekmek	1
günahını vermez	1
gününü görmek	1
güven kazanmak	1
haber almak	5
haber göndermek	1
haber uçurmak	1
haber vermek	19
haberi olmak	7
haberinin olsun!	2
haddini aşmak	1
haddini bilmek	4
hak etmek	9
hak vermek	3
hakir görmek	1
hakkından gelmek	1
hakkını vermek	1
haklı çıkmak	3
halden anlamak	1
hali duman olmak	1
hali vakti yerinde	1
halt etmek	3
halt karıştırmak	3
halt yemek	2
hamle yapmak	1
hapislerde çürümek	1
hasret gidermek	3
hasret kalmak	1
hasta etmek	1
hastanelik olmak	1
hastaneye kaldırmak	1
hava almak	8
hava çarpmak	1
hava patlamak	2
havaya girmek	1
havaya uçmak	1
hayal kırıklığına uğramak	3
hayal kurmak	6
hayır gelmemek	1
hayra alamet değil	2

hayran olmak	1
hayrını görmek	2
hazırlık yapmak	1
helak etmek	1
helal olsun	16
hem suçlu hem güçlü	1
hesabı kapatmak	1
hesabını görmek	1
hesabını vermek	4
hesap etmek	1
hesap kesmek	1
hesap sormak	14
hesap vermek	10
heves etmek	1
hevesi kalmamak	1
hevesi kursağında kalmak	1
heyheyleti üstünde olmak	1
hıncını çıkarmak	3
hop oturup hop kalkmak	1
hor görmek	1
hor kullanmak	1
hoşça kal	2
hoşuna gitmek	4
huzur bulmak	2
hükmü olmamak	1
hüküm vermek	1
ısrar etmek	2
ızdırap çekmek	1
icat çıkarmak	1
icazet almak	1
içeri girmek	3
içeriden çıkmak	1
içeriye tıkmak	11
içi içine sığmamak	1
içi kalkmak	1
içi sızlamak	1
içinde olmak	2
içine almak	1
içine çekmek	6
içine doğmak	1
içine sinmek	5
içini açmak	1

içini dökmek	3
içini okumak	1
idare etmek	4
ifade vermek	1
ifadesi alınmak	2
ifadesini almak	1
iflah olmamak	1
iftira atmak	2
ihtiyaç duymak	7
iki arada bir derede	1
iki çift laf etmek	1
iki yakası bir araya gelmemek	1
iletişim kurmak	1
in cin top oynamak	2
inci gibi	2
insafa gelmek	1
insanlıktan çıkmak	1
intikam almak	13
ipini çekmek	9
ipleri birinin elinde olmak	2
isabet oldu	1
iş bitirmek	2
iş çevirmek	4
iş çıkarmak	4
iş vermek	2
iş yapmak	4
işe karışmak	6
işe yaramak	1
işi bitmek	2
işi düşmek	2
işin içinde iş var	1
işin içinden çıkmak	2
işin rengi değişmek	1
işine bak!	3
işine gelmek	1
işini bitirmek	4
işini görmek	4
iştahı açılmak	1
ithamda bulunmak	1
iyi etmek	4
iyi gelmek	4
iyi ki	4
iz sürmek	1

izin almak	4
izin çıkmak	2
izin vermek	3
izini kaybetmek	1
kabak çiçeği gibi açılmak	1
kabus görmek	2
kaçacak delik aramak	1
kaçak güreşmek	1
kadir gecesi doğmuş	1
kafa dinlemek	3
kafa patlatmak	1
kafa tutmak	1
kafa yormak	1
kafanın dikine gitmek	1
kafası çalışmak	1
kafası karışmak	2
kafası kazan gibi olmak	1
kafası takılmak	2
kafası yerinde olmamak	1
kafasına geçirmek	1
kafasına göre	2
kafasına koymak	4
kafasını kurcalamak	1
kafayı yemek	3
kahrından ölmek	1
kalbi kararmak	1
kalbi ölmek	1
kalbini eritmek	1
kalem kırmak	1
kalp kırmak	4
kan akıtmak	1
kan çekmek	1
kan dökmek	1
kanı kaynamak	1
kanını yerde koymak	1
kapı açmak	1
kapı dışarı etmek	1
kapı kapı aramak	1
kapı kapı dolaşmak	1
kapıda kalmak	1

kapıları kapamak	1
karalar bağlamak	1
karar almak	1
karar vermek	13
karşı karşıya gelmek	1
karşı olmak	1
karşısına almak	1
karşısına dikilmek	1
karşısına geçmek	1
kasım kasım kasılmak	2
kaşık kadar	1
kayıplara karışmak	1
kayıtsız kalmak	1
kaza atlatmak	1
kazık atmak	1
kefeni yırtmak	1
kendi göbeğini kendi kesmek	2
kendi kendini yemek	1
kendinden geçmek	2
kendine gelmek	6
kendini adamak	1
kendini ateşe atmak	1
kendini göstermek	1
kendini kaptırmak	1
kendini tutamamak	1
kesip atmak	1
kestirip atmak	1
keyfi yerinde olmak	5
keyfini çıkarmak	4
kılı kıpırdamamak	2
kılını kıpırdatmamak	2
kına yakmak	4
kırıp dökmek	2
kısa tutmak	1
kıyamet kadar	1
kıyamet kopmak	9
kıymetini bilmek	5
kız kaçırmak	1
kodese tıkmak	1
koku almak	1
kol kanat germek	1

kolaçan etmek	2
kolları kopmak	1
koluna girmek	1
konsantre olmak	1
koynuna almak	1
koynuna girmek	1
koynunda yılan beslemek	1
kökünden halletmek	2
köşe kapmaca oynamak	1
köşebaşını tutmak	1
köşesine çekilmek	1
kötü olmak	2
kötülük yapmak	1
kucak açmak	1
kul etmek	1
kul köle olmak	4
kul olmak	1
kulağına fısıldamak	3
kulağına gelmek	1
kulağını açmak	1
kulağını çekmek	3
kumpas kurmak	3
kurban gitmek	2
kurban olayım!	5
kurbanı olmak	1
kursağında kalmak	3
kurşun sıkmak	1
kurşun yağdırmak	1
kusur etmemek	1
kusura bakmamak	33
kuyruğuna basmak	4
kuzu gibi	1
külahları değişmek	1
laçka olmak	1
laf çıkmak	1
laf dinlemek	3
laf etmek	3
lafa karışmak	1
lafı uzatmak	2
lafını bilmek	1
layığını bulmak	1
leke getirmek	1
mal olmak	2

mana çıkarmak	1
maydanoz olmak	1
mecbur kalmak	4
melek gibi	2
mendil kadar	1
meraktan çatlamak	1
meraktan ölmek	1
methiye düzmek	1
mezdan okumak	1
mezdanı bırakmak	1
mışıl mışıl uyumak	3
midesi bulanmak	1
minnet duymak	1
minnet etmemek	2
minnettar kalmak	1
mola vermek	1
mumla aramak	1
muradına ermek	1
müjde vermek	2
mürüvvetini görmek	2
müsaade etmek	12
nal toplamak	2
namusunu temizlemek	1
nane yemek	1
nasırına basmak	1
nasibini almak	2
nazar değmek	1
ne gözle bakmak	1
ne hacet	1
ne hali varsa görsün	5
ne münasebet	1
ne olur ne olmaz	1
nefes almak	4
neye uğradığını şaşırarak	2
neyin nesi	1
nikah kıymak	9
nur topu gibi	1
ocağına düşmek	1
ocağına incir dikmek	1
oğul vermek	1
olan oldu	4
olay çıkarmak	1
olup biten	1

omuz vermek	1
onur duymak	1
ortada bırakmak	5
ortada kalmak	5
ortada olmak	1
ortadan kaybolmak	5
ortak etmek	1
ortaya çıkarmak	13
ortaya dökmek	1
ortaya koymak	2
oyun oynamak	5
oyuna getirmek	1
öcünü almak	1
ödü kopmak	1
ölüm kalım meselesi	1
ölümle pençeleşmek	1
ölümü göze almak	1
ömrü vefa etmemek	2
önüne bakmak	1
önüne çıkmak	1
önüne düşmek	1
önüne katmak	2
ötesi yok	1
öyle olsun	2
özür dilemek	12
pabuç bırakmamak	1
para etmek	2
parmağı olmak	3
parmaklarını yemek	1
pat diye	1
paye vermek	2
payına düşmek	1
peri gibi	1
pes etmek	1
peşinde koşmak	3
peşine düşmek	7
peşine takmak	2
peşini bırakmamak	2
pılı pırtıyı toplamak	1
pırlanta gibi	1
posta koymak	1
pot kırmak	2
pusuda beklemek	1
racon kesmek	1

rahat bırakmak	2
rahat durmak	2
rahat etmek	2
rahat olmak	1
rahatsız etmek	3
rahatsızlık vermek	3
razı olmak	5
rehin almak	1
rengi atmak	1
renk vermek	2
rezil olmak	1
rol kesmek	2
rol yapmak	3
ruh gibi	1
ruhu bile duymamak	2
sabahı bulmak	1
sabrı taşmak	2
saçını başını yolmak	1
sadede gelmek	3
saf dışı bırakmak	1
saf tutmak	1
sağ gösterip sol vurmak	1
sağ ol	74
sağı solu olmamak	1
sahile vurmak	2
sahip çıkmak	9
sarıp sarmalamak	1
saygı duymak	1
sefa sürmek	1
selam söylemek	1
serbest bırakmak	1
ses çıkarmamak	2
ses etmemek	3
ses seda yok	1
ses vermek	1
sesi çıkmamak	1
sesi soluğu kesilmek	1
sesini kesmek	7
sesini yükseltmek	1
sıcak bakmak	4
sıkı tutmak	1
sıkıntı vermek	1

sıkıntısı olmak	1
sır tutmak	1
sır vermek	1
sırası gelmek	1
sırta kadem basmak	1
sırt sırta vermek	1
sırtı yere gelmemek	1
sırtından bıçaklamak	4
sırtını dayamak	1
sırtını dönmek	14
silah patlamak	1
silip atmak	2
sineye çekmek	5
sinirleri bozulmak	1
sinirleri gerilmek	1
sinirleri yatışmak	1
sinirlerini bozmak	2
siper almak	1
siper etmek	2
sirayet etmek	1
soğukkanlı olmak	1
sonu gelmek	5
sorguya çekmek	6
sorun çıkarmak	1
sözünde durmak	2
sözünden çıkmamak	1
sözünden dönmek	1
sözünü tutmak	1
surat asmak	3
suspus olmak	1
suyu ısınmak	1
sülün gibi	1
şaka kaldırmak	1
şaka yapmak	1
şamaroğlanına dönmek	1
şanına yakışmak	1
şapka çıkarmak	1
şeytana uymak	2
şifa vermek	1
şüphe etmek	1
şüpheye düşmek	1
tadı kaçmak	2
takati kalmamak	1

talimat vermek	1
tam olmak	1
tansiyonu fırlamak	2
tansiyonu yükselmek	1
taş atıp kolu yorulmamak	1
taşı sıkırsa suyunu çıkarır	1
tedbir almak	2
tehdit etmek	7
tehdit savurmak	1
tehlikeye atılmak	1
temize çekmek	1
tepesi atmak	2
tepesine binmek	3
tepesine çıkmak	6
tepesinin taşı atmak	5
ter dökmek	1
tersine dönmek	1
tersine gitmek	1
teselli etmek	1
teslim almak	1
tetiği çekmek	1
tetikte olmak	1
tok evin aç kedisi	1
topa tutmak	1
toprağa vermek	1
töhmetsiz altında kalmak	2
treni kaçırmak	2
turşusunu kurmak	1
ucu dokunmak	2
ucundan tutmak	1
ucuz atlatmak	1
ucuz kurtulmak	2
uçup gitmek	2
uğur getirmek	1
uğurlar olsun	2
umurumda değil	3
ununu elemek, eleğini asmak	1
uslu durmak	1
uygun görmek	1
uyku çekmek	1
uyku tutmamak	1

uykusu kaçmak	1
uyuz olmak	1
uzak durmak	6
uzaktan bakmak	1
ümidini kırmak	1
ümüğünü sıkmak	1
üst üste gelmek	3
üstesinden gelmek	3
üstüme iyilik sağlık!	1
üstünde durmak	1
üstüne bir şeyler almak	1
üstüne düşmek	1
üstüne gelmek	3
üstüne gitmek	1
üstüne vazife olmamak	1
üzerine alınmak	2
vakti gelmek	3
var olmak	1
vebali boynuna	1
vicdan azabı çekmek	1
volta atmak	2
voltasını almak	1
ya sabır	1
yakayı ele vermek	1
yakıp yıkmak	1
yakışık almamak	2
yanında olmak	7
yapmadığı kalmamak	1
yapmadığını bırakmamak	1
yara açmak	1
yara kapanmak	1
yarı yolda bırakmak	1
yarıda kalmak	1
yarım kalmak	2
yasağı çiğnemek	1

yasını tutmak	1
yaşını başını almak	1
yatıp kalkmak	1
yazık olmak	4
yazıklar olsun	8
yenik düşmek	3
yer değiştirmek	1
yer yarılıp içine girmek	3
yerde kalmak	2
yerden göğe kadar	1
yere bakan yürek yakan	2
yerinde olmak	1
yerinden oynamak	1
yerine gelmek	1
yerine getirmek	2
yerine koymak	4
yerini bulmak	5
yerle yeksan etmek	1
yetki vermek	1
yıldırım gibi	1
yıldızı barışmamak	1
yok etmek	4
yok olmak	1
yol almak	1
yol aramak	1
yol bulmak	2
yol yakınken	1
yola çıkmak	2
yollara düşmek	1
yolu açmak	1
yolun açık olsun	1
yoluna çıkmak	1
yoluna girmek	3
yoluna koymak	1
yolunda gitmek	1
yolunu bulmak	1
yuları takmak	1
yuva kurmak	3

yüreği ağzına gelmek	1
yüreği kararmak	1
yüreğine inmek	2
yüreğine su serpmek	1
yüz çevirmek	1
yüz verince astar istemek	1
yüz vermemek	1
yüzü gülmek	2
yüzü kızarmak	1
yüzü olmamak	2
yüzünden okumak	1
yüzüne bakmamak	5
yüzüne gözüne bulaştırmak	1
yüzüne vurmak	2
yüzünü görmemek	3
yüzünü güldürmek	1
yüzüp yüzüp kuyru ğuna gelmek	1
zahmet olmak	1
zaman kazanmak	1
zaman vermek	3
zamanı geçirmek	1
zapt etmek	1
zapturapt altına almak	1
zarar gelmek	3
zarar vermek	2
zararlı çıkmak	2
zerre kadar	2
zıvanadan çıkarmak	2
zil takıp oynamak	2
ziyade olsun!	1
ziyaret etmek	2
zoruna gitmek	1
zorunda kalmak	2

EK- 9: Dizilerin Deyim Listesi

... haline gelmek	1
... pahasına	3
abdest almak	2
abuk sabuk konuşmak	9
aceleye gelmek	1
aceleye getirmek	1
acıdan ölmek	5
acısı çıkmak	1
acısını almak	1
acısını çekmek	1
acısını çıkarmak	5
aciz kalmak	1
aç açık kalmak	1
aç kalmak	5
açığa çıkarmak	5
açığa çıkmak	4
açık olmak	4
açık vermek	2
açıklığa kavuşturmak	1
açıkta bırakmak	1
açlıktan ölmek	3
ad koymak	2
adak adamak	2
adam etmek	6
adam gibi	13
adam yerine koymak	5
adaylığını koymak	1
adım atmak	17
adım atmamak	3
adımı ağzına almamak	2
adını koymak	6
adını vermek	1
adres vermek	1
afiyet olsun	104
ağaç olmak	1
ağır gelmek	3
ağırdan almak	1
ağırina gitmek	1
ağırlığı olmak	1
ağzı açık ayran budalası	1

ağzına almak	1
ağzına bir parmak bal çalmak	1
ağzına geleni söylemek	2
ağzına sağlık	6
ağzına sıçmak	7
ağzına sürmemek	1
ağzına tıkmak	1
ağzına yakışmamak	1
ağzında gevelemek	2
ağzından baklayı çıkarmak	4
ağzından çıkanı kulağı duymamak	8
ağzından çıkmak	4
ağzından girip burnundan çıkmak	1
ağzından kaçırmak	3
ağzından laf almak	6
ağzını açmak	5
ağzını bıçak açmamak	3
ağzını bozmak	1
ağzını burnunu dağıtmak	3
ağzını burnunu kırmak	6
ağzını hayra aç!	4
ağzını toplamak	4
ağzını yoklamak	2
ağzının kokusunu çekmek	3
ağzının payını almak	1
ağzının payını vermek	1
ağzının tadını bilmek	1
ah almak	1
ah etmek	2
ahı gitmek vahı kalmak	1
ahını almak	3
ahkam kesmek	6
ak dediğine kara demek	1
akan sular durmak	2

akarsu gibi	1
akıl almak	2
akıl danışmak	1
akıl ermemek	2
akıl etmek	5
akıl vermek	9
akıl yürütmek	1
akılda tutmak	1
akıllı olmak	8
akıllılık etmek	1
akılsızlık etmek	1
akla kararı seçmek	1
aklı almamak	13
aklı başına gelmek	7
aklı başında olmamak	1
aklı başından gitmek	1
aklı çıkmak	18
aklı dağılmak	2
aklı durmak	1
aklı ermek	5
aklı gitmek	4
aklı kalmak	27
aklı karışmak	1
aklı kesmek	1
aklı takılmak	3
aklı yatmak	2
aklına bir şey gelmek	5
aklına düşmek	1
aklına esmek	1
aklına gelmek	40
aklına getirmek	3
aklına yatmak	1
aklında kalmak	7
aklında tutmak	3
aklından çıkarmamak	2
aklından çıkmak	6
aklından geçirmek	4
aklından geçmek	14
aklını başına almak	1
aklını başına almak	1

aklını başına toplamak	3
aklını başından almak	1
aklını kaçırmak	4
aklını karıştırmak	4
aklının köşesinden geçmemek	1
akrep gibi	1
al benden de o kadar	2
al birini vur ötekine	1
alaşağı etmek	1
alet etmek	3
alet olmak	2
alıcı gözüyle bakmak	1
alıp başını gitmek	1
alışverişe çıkmak	3
alkış toplamak	1
alkış tutmak	1
Allah Allah!	78
Allah bilir	3
Allah esirgesin	1
Allah'a emanet	19
Allah'a ismarladık	3
Allah'ın belası	1
Allah'ın cezası	2
Allahından bulsun	4
Allahını seversen	1
alnından öpmek	1
alnının akıyla	2
alt etmek	2
altın gibi	2
altına imza atmak	1
altına kaçırmak	1
altında kalmak	9
altından girip üstünden çıkmak	1
altından kalkmamak	5
altını üstüne getirmek	2
alttan almak	1
aman derim!	1
aman vermek	1
aman vermemek	3
ameliyata almak	4

an meselesi	2
anası ağlamak	1
anasından emdiği sütü burnundan getirmek	2
anasını ağlatmak	1
anasını bellemek	1
anasının gözü	1
anlam vermek	2
anlamazlıktan gelmek	1
anlamına gelmek	2
ant içmek	4
aportta beklemek	1
ar damarı çatlamış	1
arada kalmak	1
aradan çekilmek	1
aradan çıkarmak	3
aradan çıkmak	3
arapsaçına dönmek	1
arası açılmak	1
arası bozulmak	2
araya girmek	12
arayı açmak	1
arayı yapmak	1
arazi olmak	1
arka çıkmak	1
arka olmak	2
arkada bırakmak	1
arkadan vurmak	1
arkası kesilmek	1
arkasına almak	2
arkasına bakmadan gitmek	1
arkasına bakmadan kaçmak	1
arkasında olmak	1
arkasından konuşmak	1
asayiş berkemal	4
asker gibi	10
aslan gibi	6
aslan kesilmek	1
aşka düşmek	2
at koşturmak	2
ateş açmak	5
ateş almak	1

ateş kesmek	1
ateş püskürmek	1
ateş yağdırmak	1
ateşe vermek	3
ateşi çıkmak	5
ateşi düşmek	4
ateşle oynamak	5
atıp tutmak	4
atsan atılmaz satsan satılmaz	2
avazı çıktığı kadar	1
avucunu yalamak	2
avucunun içine almak	3
ay gibi	1
ayağa kaldırmak	4
ayağa kalkmak	3
ayağına çağırmak	5
ayağına dolanmak	4
ayağına geçirmek	1
ayağına gelmek	8
ayağına getirmek	2
ayağına gitmek	3
ayağına kapanmak	1
ayağına sağlık	1
ayağına sıkılmak	1
ayağını denk almak	7
ayağını kaydırmak	3
ayağını kesmek	1
ayağını sürümek	1
ayağının altına almak	3
ayak bağı olmak	4
ayak basmak	1
ayak basmamak	3
ayak diremek	2
ayak uydurmak	2
ayakaltında dolaşmak	1
ayaklar altına almak	4
ayaklarına kapanmak	3
ayaklarına kara sular inmek	1
ayakta kalmak	5
ayakta tutmak	8
ayakta uyumak	3

ayıkla pirincin taşını!	1
ayılıp bayılmak	1
ayıptır söylemesi	1
ayrı düşmek	3
ayrı tutmak	1
ayrısı gayrısı olmamak	3
ayvayı yemek	2
ayyuka çıkmak	3
az değil	1
az kaldı (kalsın)	10
acak kadar	1
acakları kopmak	1
bağrına basmak	10
bahtı açık olmak	1
bal gibi	5
bana bak!	5
bardağı taşırnak	1
basıp gitmek	4
baskın vermek	1
baskın yapmak	11
baskına uğramak	1
baş başa bırakmak	2
baş başa kalmak	7
baş başa olmak	1
baş başa vermek	1
baş edememek	5
baş eğmek	2
baş etmek	11
baş gelmek	3
baş koymak	2
baş olmak	1
baş üstünde yeri var	3
baş vermek	1
başa çıkmak	8
başa gelmek	2
başı ağrımak	10
başı belada olmak	2
başı belaya girmek	12
başı çatlamak	3
başı derde girmek	3
başı dik olmak	1
başı dönmek	6
başı sıkışmak	5

başı üstünde yeri olmak	1
başıboş bırakmak	2
başıboş kalmak	2
başım gözüm üstüne	1
başımınla beraber	2
başına (...) gelmek	55
başına bela açmak	8
başına bela almak	5
başına bela olmak	5
başına bir hal gelmek	3
başına çalmak	1
başına çıkmak	2
başına çorap örmek	1
başına dert açmak	5
başına dikilmek	1
başına geçirmek	3
başına geçmek	12
başına gelmek	23
başına iş açmak	8
başına kakmak	1
başına oturmak	1
başına sarmak	3
başına talih kuşu konmak	1
başına yıkmak	18
başında beklemek	6
başında durmak	6
başında olmak	4
başından almak	4
başından savmak	1
başını ağrıtmak	1
başını alıp gitmek	2
başını beladan kurtarmak	1
başını belaya sokmak	15
başını çıkarmak	1
başını derde sokmak	1
başını döndürmek	1
başını ezmek	5
başını sokmak	2
başını yakmak	2
başının çaresine bakmak	22
başının etini yemek	1

başköşeye kurulmak	1
bayram etmek	2
bebek gibi	1
bedduası tutmak	1
bela aramak	1
bela çıkarmak	3
bela getirmek	1
belasını bulmak	12
belini bükmek	1
belini doğrultmak	1
belini kırmak	6
benden günah gitti	1
benden söylemesi	1
berabere kalmak	1
bereket versin	2
berhudar ol!	1
beş para etmez	1
beşer şaşar	1
beti benzi atmak	2
beyin yıkamak	3
beynini dağıtmak	1
bıçak çekmek	3
bıçak gibi kesilmek	2
bıçak kemiğe dayanmak	1
bildiğini okumak	1
biletini kesmek	1
bilmece gibi konuşmak	3
bir araya gelmek	4
bir boka yaramamak	2
bir dediğini iki etmemek	1
bir deri bir kemik kalmak	2
bir hal almak	1
bir hâl olmak	2
bir içim su	1
bir kaşık suda boğmak	3
bir kulağından girip öbür kulağından çıkmak	1
bir tutmak	1
bir yastıkta kocamak	3
bir yolunu bulmak	5
birbirine düşmek	5

birbirine girmek	4
birbirine katmak	1
birbirini yemek	2
birlik olmak	14
boca etmek	2
boğa gibi	1
boğazı kurumak	2
boğazını sıkmak	1
bok atmak	1
bok etmek	1
bok yemek	29
bok yoluna gitmek	4
boku çıkmak	1
bokunu çıkarmak	2
bomba gibi	2
borca girmek	1
borcunu kapatmak	1
borç almak	2
borçlu çıkmak	1
borçlu olmak	3
boş atıp dolu tutmak	1
boşa çıkarmak	2
boşa çıkmak	1
boşa gitmek	7
boşta kalmak	1
boy atmak	1
boy göstermek	1
boyunu kıldan ince olmak	4
boyununu vurmak	1
boyu devrilsin	3
boyun bükmek	1
boyun eğmek	11
boyunu aşmak	2
boyunun ölçüsünü almak	3
burnu bile kanamamak	3
burnunda tütme	7
burnundan fitil fitil getirmek	3
burnundan getirmek	2
burnunu sokmak	8
burnunun dikine gitmek	1
burnunun direği sızlamak	1

burun buruna gelmek	1
burun kıvırmak	1
buyur etmek	1
buz gibi	6
bülbül gibi şakılamak	1
büyüklik göstermek	1
can atmak	2
can çekişmek	4
can kulağı ile dinlemek	1
can sıkmak	20
can vermek	8
can yakmak	16
canavar gibi	2
cancığır kuzu sarması	1
cancığır olmak	1
canı acılamak	9
canı cehenneme	3
canı çekmek	7
canı çıkmak	4
canı gitmek	1
canı istemek	9
canı pahasına	1
canı sıkılmak	18
canı yanmak	19
canına can katmak	1
canına kastetmek	13
canına kıymak	17
canına minnet	2
canına okumak	8
canına susamak	2
canına tak etmek	2
canından bezmek	1
canını acıtmak	3
canını almak	36
canını bağışlamak	7
canını cehenneme yollamak	1
canını çıkarmak	2
canını dişine takmak	3
canını sıkmak	47
canını sokakta bulmak	1
canını vermek	13

canını yakmak	7
caz yapmak	1
cebinden çıkarmak	2
cehennem gibi	1
cehenneme çevirmek	2
cehennemi boylamak	2
cenazeyi kaldırmak	4
cephe almak	1
ceremesini çekmek	2
cesaret bulmak	1
cesaret göstermek	1
cesaretini toplamak	1
ceza almak	3
ceza çekmek	8
ceza kesmek	23
ceza vermek	9
ceza yemek	1
cezasını bulmak	4
cezasını çekmek	12
ciddiye almak	10
ciğeri beş para etmemek	1
ciğeri yanmak	3
cinleri tepesine çıkmak	1
cirit atmak	2
çaba göstermek	2
çamur atmak	3
çanak tutmak	2
çaresine bakmak	4
çaresiz kalmak	4
çark etmek	1
çarkı döndürmek	1
çat kapı	1
çekidüzen vermek	7
çekip almak	3
çekip çevirmek	2
çekip gitmek	19
çekip vurmak	10
çelme takmak	1
çene yormak	1
çenesi açılmak	1
çenesi düşmek	3
çenesini kapatmak	12

çeyiz düzmek	1
çıkar gözetmek	1
çıkış vermek	1
çılına dönmek	1
çıtını çıkarmamak	1
çiçek gibi	1
çile çekmek	3
çileden çıkarmak	1
çocuk aldirmek	1
çocuk gibi	5
çocuk olmak	1
çoluk çocuğa karışmak	1
çomak sokmak	3
çorap söküşü gibi gelmek	1
çorbada tuzu bulunmak	1
dağ gibi	8
dağ taş aramak	1
daha neler!	1
dalgâ geçmek	55
dalgaya düşmek	1
dalıp gitmek	1
damarı tutmak	1
damarına basmak	2
damarlarına işlemek	1
damdan düşer gibi	2
dananın kuyruğu kopmak	1
dar gelmek	2
dara düşmek	2
darbe almak	5
darbe vurmak	8
darbeyi yemek	1
darısı başına	6
darmaduman etmek	1
darmaduman olmak	1
dava açmak	7
dava etmek	1
dava görmek	1
davasını gütmek	7
davet etmek	14
davete icabet etmek	2
dayak atmak	1
dayak yemek	11

dayayıp döşemek	2
dediği çıkmak	1
defter açmak	1
defteri dürülmek	1
defteri kapamak (kapatmak)	3
defterini dürmek	1
değer vermek	4
dehşete kapılmak	1
deli etmek	2
deli gibi	8
deli olmak	2
delik deşik etmek	5
delik deşik olmak	10
deliye dönmek	3
denk gelmek	5
derde düşmek	4
derdest etmek	1
derdi başından aşkın	1
derdine derman olmak	2
derdine düşmek	3
derdine yanmak	3
derdini dökmek	2
dereyi görmeden paçaları sıvamak	2
derisini yüzmek	2
ders almak	11
ders olmak	3
ders vermek	17
dert anlatmak	3
dert etmek (edinmek)	11
dert olmak	3
destan yazmak	1
destek görmek	1
destek olmak	26
deve gibi	1
devre dışı bırakmak	1
devre dışı kalmak	1
devreye girmek	6
dibinden ayrılmamak	1
dibine kadar	1
diken üstünde olmak	1
dikilip durmak	1

dikilip kalmak	2
dikiş atmak	8
dikkat çekmek	8
dikkate almak	1
dikkatini çekmek	2
dil dökmek	1
dil uzatmak	1
dilden düşürmemek	1
dile dolamak	2
dile getirmek	3
dili çözülmek	3
dili sürçmek	1
dili uzamak	4
dili varmak	4
dilinden anlamak	1
diline düşmek	1
dilini bağlamak	1
dilini kesmek	2
dilini tutmak	1
dilini yutmak	1
dilinin altında bir şey olmak	2
dillere destan olmak	1
dimdik durmak	1
direksiyona geçmek	1
diri kalmak	1
dişini sıkamak	19
dişini sökmek	1
diz çökmek	9
dizini dövmek	1
doğduğuna pişman etmek	5
doğru çıkmak	1
dokuz doğurmak	1
dolanıp durmak	3
dolap çevirmek	3
doludizgin gitmek	1
dolup taşmak	1
doyum olmamak	1
dört ayak üstüne düşmek	1
dört dönmek	1
dört elle sarılmak	2
dört gözle beklemek	3
dua almak	1
dul kalmak	2

duman olmak	1
düğüm atmak	1
dünya başına yıkılmak	1
dünya gözü ile görmek	3
dünya varmış	1
dünyalara değişmemek	2
dünyanın öbür ucu	1
düşman olmak	2
düşünüp taşınmak	1
düşüp kalkmak	1
düzen kurmak	2
düzene sokmak	1
düzmece olmak	1
eceli gelmek	2
eceline susamak	3
eğitim almak	2
eğitim vermek	1
ekmeğinden etmek	1
ekmeğini taştan çıkarmak	1
ekmeğini yemek	5
ekmek elden su gölden	1
eksik etmemek	11
eksik olmamak	10
el almak	1
el atmak	4
el ayak çekilmek	1
el basmak	1
el çekmek	1
el değiştirmek	1
el ele vermek	4
el etek çekmek	1
el kadar	5
el kaldırmak	3
el koymak	4
el pençe divan	1
el sıkışmak	2
el sürmemek	2
el uzatmak	1
el üstünde tutmak	1
el vermek	1
elde avuçta	1

elde etmek	5
elden almak	1
elden ayaktan düşmek	1
elden bırakmamak	9
elden çıkarmak	2
elden gitmek	1
elden kaçırmak	1
elden kaçmak	2
ele almak	1
ele avuca sığmamak	1
ele geçirmek	29
ele geçmek	2
ele vermek	2
elektriği kesmek	1
eli ayağı dolaşmak	1
eli ayağı titremek	3
eli ayağı tutmak	1
eli değmek	1
eli kolu bağlı durmak	6
eli kolu bağlı olmak	4
eli silah tutmak	3
eliden kurtulmak	1
elinde bulunmak	1
elinde büyümek	4
elinde geçmek	1
elinde kalmak	7
elinde olmak	7
elinde patlamak	1
elinde tutmak	4
elinden almak	17
elinden bir kaza çıkmak	5
elinden bir şey gelmemek	3
elinden geleni ardına koymamak	10
elinden geleni yapmak	78
elinden gelmek	15
elinden kurtulmak	6
elinden tutmak	4
eline (elinize) sağlık	45
eline almak	1
eline düşmek	8
eline geçmek	20

eline su dökemez	1
eline tutuşturmak	2
eline yüzüne bulaştırmak	5
elini çabuk tutmak	17
elini kana bulamak	5
elini kolunu bağlamak	1
elini sürmemek	2
elini taşın altına koymak	1
elini uzatmak	10
eliyle koymuş gibi	2
elleri dert görmesin	3
emanet etmek	17
emek vermek	3
emekliye ayrılmak	1
emin olmak	46
emrine vermek	2
emrivaki yapmak	1
enseyi karartmak	1
esamesi okunmamak	1
eser kalmamak	1
esir almak	8
esir düşmek	1
esir etmek	3
eski defterleri karıştırmak	1
eskisi gibi	2
eşeğini sağlam kazığa bağlamak	2
eşek gibi	2
eşek sudan gelinceye kadar dövmek	1
eteğindeki taşı dökmek	2
etek öpmek	1
etekleri tutuşmak	1
etle tırnak gibi	1
etliye sütlüye karışmamak	1
etrafında dört dönmek	1
etrafını sarmak	3
ettiği yanına kalmak	2
ettiğini bulmak	2
ev açmak	1
ev tutmak	4

eve çıkmak	3
ezber etmek	2
eziyet çekmek	1
eziyet etmek	8
faaliyet göstermek	1
fal bakmak	1
fala bakmak	1
fark atmak	1
fark etmek	38
farkına varmak	1
farkında olmak	14
farz etmek	2
farz olmak	2
fatiha okumak	1
faydası dokunmak	2
faydası olmak	4
fazla gelmek	1
fazla olmak	3
feda etmek	11
feda olmak	4
fedakarlık yapmak	2
felç gelmek	1
felç olmak	3
feleği şaşmak	1
feleğin çemberinden geçmek	1
felekten bir gece çalmak	1
fena değil (sayılmaz)	3
fena etmek	1
fena olmak	5
fena yapmak	2
fenalık etmek	1
fenalık gelmek	1
feragat etmek	2
ferah tutmak	5
ferman çıkarmak	1
fırça gibi	1
fırça yemek	1
fırıldak çevirmek	1
fırsat bilmek	1
fırsat bulmak	12
fırsat çıkmak	1
fırsat kollamak	1
fırsat vermek	5

fırsatı kaçırmak	1
fırtına gibi	1
fırtına kopmak	4
fıstık gibi	1
fitık etmek	1
film çekmek	1
film çevirmek	2
firar etmek	1
fire vermek	1
fişini çekmek	2
fos çıkmak	1
fotoğraf çekmek	5
foyası meydana çıkmak	1
gafil avlamak	4
gaflet uykusundan uyandırmak	1
gaflete düşmek	7
galip gelmek	1
gam yememek	1
garanti altına almak	1
garanti etmek	1
gark olmak	1
gayret göstermek	2
gayret vermek	1
gaz vermek	1
gaza basmak	10
gaza gelmek	8
gaza getirmek	2
gazaba uğramak	1
gebe kalmak	2
geberip gitmek	7
geçmiş olsun	154
gedik açmak	1
gel zaman git zaman	1
gelin gitmek	1
gelip çatmak	1
gelip geçmek	1
gem vurmak	2
gemisini yürütmek	1
gerdeğe girmek	1
geri almak	14
geri çekilmek	28
geri çevirmek	2
geri dönmek	31

geri durmak	2
geri gitmek	1
geri kalmak	8
geri kalmamak	1
geri vermek	9
geyik yapmak	1
gezip tozmak	1
gıcık olmak	3
gık dememek	1
gıkı çıkmamak	4
gibi olmak	3
gizli tutmak	1
gol yemek	1
göbeğini kesmek	1
göğsü kabarmak	2
gölge etmek	1
gölge gibi	2
gölgesine sığınmak	1
gönlü olmak	3
gönlünden geçmek	1
gönlünden kopmak	2
gönlüne girmek	2
gönlünü almak	7
gönlünü kaptırmak	1
gönül açmak	1
gönül almak	1
gönül kırmak	3
gönül koymak	6
gönül vermek	2
görev almak	2
göreyim seni	1
görmezden gelmek	4
göz açtırmamak	1
göz boyamak	1
göz dikmek	1
göz göre göre	12
göz göze gelmek	2
göz kamaştırmak	2
göz kara çıkmak	1
göz kırpmamak	1
göz kulak olmak	12
göz önünde olmak	4
gözaltına almak	12
gözdağı vermek	6
gözden çıkarmak	3

gözden geçirmek	3
gözden irak tutmak	1
gözden kaçırmak	1
göze almak	15
göze batmak	1
gözetim altında tutmak	1
gözleri açılmak	2
gözleri dönmek	1
gözleri yaşarmak	1
gözlerini açmak	6
gözlerini hırs bürümek	1
gözlerini kaçırmak	2
gözlerini kan bürümek	1
gözlerinin içine bakmak	1
gözü açık olmak	3
gözü açılmak	4
gözü arkada kalmak	15
gözü değmek	2
gözü dönmek	11
gözü dünyayı görmemek	2
gözü görmemek	18
gözü hiçbir şey görmemek	3
gözü kalmak	2
gözü kararmak	8
gözü korkmak	1
gözü olmamak	1
gözü önünde	11
gözü tutmak	7
gözü üzerinde olmak	3
gözü yememek	2
gözü yolda (yollarda) kalmak	4
gözün aydın!	13
gözünde büyüme	1
gözünde tütme	2
gözünden düşme	1
gözünden kaçma	1
gözüne bakma	1
gözüne batma	3
gözüne girme	4
gözüne kestirme	1

gözüne sokma	1
gözüne uyku girmemek	11
gözünü (gözlerini) kıpmadan	10
gözünü açma	9
gözünü alamama	1
gözünü ayırmama	12
gözünü çıkarma	1
gözünü dikme	7
gözünü dört açma	16
gözünü kapama	1
gözünü karartma	2
gözünü korkutma	2
gözünü seveyim	36
gözünü üstünden ayırmama	5
gözünü yumma	1
gözünün içine baka baka	3
gözünün içine bakma	9
gözünün önünde	2
gözünün önünde olmak	2
gözünün önünden gitmemek	4
gözünün önüne gelme	2
gözünün yaşına bakmama	5
gözüyle görme	2
gurur duyma	32
gururuna dokunma	3
gücü gücü yetene	2
gücü yetme	9
gücüne gitme	1
gülüp geçme	1
gülüp oynama	1
gün ağarma	1
gün yüzü görmemek	2
günah işleme	2
günaha girme	1
günaha sokma	1
günahı boynuna	2
günahı kadar sevmemek	1
günahı vebali	1

boynuna	
günahına girme	1
günahını alma	9
günahını çekme	1
günahını vermez	1
gündeme alma	1
güneş alma	4
günü kurtarma	1
gününü görme	3
gününü gösterme	3
güven kazanma	5
güven verme	1
güveni olmak	1
ha gayret	2
haber alma	30
haber gönderme	6
haber salma	4
haber uçurma	11
haber verme	218
haberi olmak	59
haberin olsun!	16
haddi hesabı yok	1
haddini aşma	13
haddini bildirme	7
haddini bilme	11
hadi oradan	1
hafakanlar basma	1
hafif gelme	1
hafife alma	7
hak etme	50
hak verme	6
hakir görme	3
hakkı olmak	5
hakkı ödenmemek	2
hakk'ın rahmetine kavuşma	2
hakkından gelme	10
hakkını helal etme	19
hakkını verme	1
hakkını yeme	1
haklı çıkmak	6
halay çekme	3
halden anlamak	6
halel getirme	4
hali duman olmak	1

hali kalmamak	1
hali vakti yerinde	4
halini hatırını sormak	1
halt etmek	14
halt karıştırmak	8
halt yemek	7
hamam gibi	1
hamamcı olmak	2
hamle yapmak	5
hapis yatmak	3
hapislerde çürümek	1
haram olmak	3
harekete geçmek	18
hasıraltı etmek	4
hasret gidermek	6
hasret kalmak	7
hasta etmek	3
hastanelik olmak	2
hastaneye kaldırmak	5
hata etmek	3
hatırı kalmak	1
hava almak	45
hava atmak	3
hava çarpmak	1
hava kararmak	2
hava patlamak	2
hava yapmak	1
havada kalmak	1
havalara uçmak	2
havasını almak	1
havaya girmek	4
havaya uçmak	6
hayal kırıklığına uğramak	5
hayal kurmak	10
hayat geçirmek	1
hayat memat meselesi	2
hayata atılmak	2
hayata bağlamak	2
hayatına girmek	4
hayatını yaşamak	1
hayır dua almak	1
hayır gelmemek	1
hayır gelmemek	4

hayra alamet değil	7
hayran kalmak	1
hayran olmak	2
hayranlık duymak	1
hayretler içinde kalmak	2
hayrını görmek	2
hayvan gibi	1
hazır bulunmak	1
hazır etmek	6
hazır olmak	16
hazıra konmak	1
hazırlık yapmak	8
hazırlıklı olmak	7
hedef almak	4
hedef olmak	2
helak etmek	1
helak olmak	3
helal olsun	69
hele şükür	1
hem suçlu hem güçlü	1
hesaba katmak	1
hesabı kapatmak	2
hesabını görmek	9
hesabını vermek	18
hesap açmak	4
hesap etmek	2
hesap kesmek	5
hesap sormak	57
hesap tutmak	1
hesap vermek	35
heves etmek	2
hevesi kalmamak	1
hevesi kursağında kalmak	1
hevesini almak	2
heyheyları üstünde olmak	1
heykelini dikmek	1
hıncını almak	1
hıncını çıkarmak	4
hiçe saymak	4
hidayete ermek	1
hizmet etmek	14
hop oturup hop	1

kalkmak	
hor görmek	1
hor kullanmak	1
hoşça kal	2
hoşuna gitmek	28
huzur bulmak	7
huzur vermek	3
huzurunu kaçırmak	1
hükmü geçmek	1
hükmü olmamak	5
hüküm sürmek	2
hüküm vermek	19
ırzına geçmek	1
ıska geçmek	1
ıslık çalmak	2
ısrar etmek	15
ıssız kalmak	3
ızdırap çekmek	1
ibret almak	1
icabına bakmak	4
icat çıkarmak	2
icazet almak	1
iç açmak	1
iç etmek	1
içeri girmek	7
içeriden çıkmak	2
içeriye almak	1
içeriye dalmak	3
içeriye tıkmak	12
içi burkulmak	1
içi dışına çıkmak	1
içi ısınmak	1
içi içine sığmamak	3
içi içini yemek	7
içi kalkmak	1
içi rahat etmek	6
içi sıkılmak	3
içi sızlamak	1
içinde olmak	2
içinden geçmek	1
içinden gelmek	6
içine almak	1
içine atmak	5
içine çekmek	10
içine doğmak	5

içine etmek	7
içine kurt düşmek	2
içine sinmek	8
içine tükürmek	1
içini açmak	1
içini dökmek	6
içini ısıtmak	1
içini karartmak	3
içini kemirmek	6
içini kurt kemirmek	1
içini kurt yemek	1
içini okumak	1
idare etmek	35
iddiaya girmek	2
idrak etmek	6
ifade vermek	11
ifadesi alınmak	2
ifadesini almak	3
iflah olmamak	1
iftira atmak	7
iftira etmek	1
iğne vurmak	1
iğne yapmak	3
ihanete uğramak	2
ihraç etmek	2
ihtilafa düşmek	1
ihtimal vermemek	1
ihtiyaç duymak	7
iki arada bir derede	1
iki ayağını bir pabuca sokmak	1
iki çift laf etmek	1
iki eli kanda olsa	3
iki eli yakasında olmak	3
iki paralık etmek	1
iki paralık olmak	2
iki ucu boklu değnek	1
iki yakası bir araya gelmemek	1
ileri geri konuşmak	2
ileri gitmek	2
iletişim kurmak	1
ilgi çekmek	6
ilgi göstermek	1
ilişki kurmak	1

imana gelmek	1
imdadına yetişmek	1
imza atmak	14
in cin top oynamak	3
inci gibi	2
infilak etmek	1
inim inim inlemek	2
insafa gelmek	3
insan gibi	1
insan içine çıkmak	3
intikam almak	51
inzivaya çekilmek	1
ipi koparmak	1
ipini çekmek	13
ipiyle kuyuya inilmez	1
ipleri birinin elinde olmak	3
ipucu vermek	1
irtibat kurmak	1
isabet oldu	1
ismini vermek	4
iş bitirmek	3
iş çevirmek	16
iş çıkarmak	4
iş düşmek	3
iş görmek	1
iş işten geçmek	1
iş karıştırmak	2
iş tutmak	1
iş vermek	2
iş yapmak	11
işaret vermek	2
işbirliği yapmak	1
işe karışmak	15
işe yaramak	33
işi aksi gitmek	1
işi başından aşkın olmak	1
işi bitmek	3
işi düşmek	2
işi gücü bırakmak	1
işi rast gitmek	1
işi sağlama almak	1
işi yolunda gitmek	1
işin içinde iş var	2

işin içinden çıkmak	3
işin rengi değişmek	1
işinden olmak	2
işine bak!	6
işine gelmek	5
işine koyulmak	1
işini bilmek	1
işini bitirmek	27
işini görmek	6
iştahı açılmak	1
iştahı kesilmek	1
it gibi çalışmak	1
ithamda bulunmak	1
iyi etmek	8
iyi gelmek	14
iyi ki	27
iz bırakmak	5
iz sürmek	7
izin almak	20
izin çıkmak	3
izin vermek	4
izini kaybetmek	5
izne çıkmak	1
jilet gibi	3
kabahat işlemek	1
kabak çiçeği gibi açılmak	1
kabak gibi	2
kabına sığmamak	1
kabuk bağlamak	1
kabus görmek	7
kaçacak delik aramak	3
kaçak güreşmek	1
kadir gecesi doğmuş	1
kafa atmak	6
kafa bulmak	1
kafa dinlemek	9
kafa göz yarmak	1
kafa kafaya vermek	1
kafa karıştırmak	6
kafa patlatmak	1
kafa şişirmek	5
kafa tutmak	2
kafa ütölemek	2

kafa yormak	1
kafadan atmak	1
kafanın dikine gitmek	1
kafası çalışmak	7
kafası karışmak	9
kafası kazan gibi olmak	1
kafası şişmek	1
kafası takılmak	2
kafası yerinde olmamak	1
kafasına dank etmek	1
kafasına geçirmek	1
kafasına girmemek	1
kafasına göre	6
kafasına koymak	4
kafasına takılmak	1
kafasını dinlemek	1
kafasını ezmek	1
kafasını karıştırmak	2
kafasını kırmak	1
kafasını kullanmak	1
kafasını kurcalamak	1
kafasını toplamak	2
kafayı bulandırmak	2
kafayı bulmak	1
kafayı çekmek	1
kafayı yemek	40
kahrından ölmek	1
kalbi dayanmamak	1
kalbi kararmak	1
kalbi ölmek	1
kalbi sıkışmak	1
kalbini açmak	1
kalbini eritmek	1
kalbini kırmak	1
kale gibi	2
kalem kırmak	1
kalp kırmak	10
kan akıtmak	1
kan akmak	5
kan çekmek	3
kan dökmek	18
kan gövdeyi götürmek	1

kan istemek	2
kan kaybetmek	7
kan kusup kızılıcık şerbeti içtim demek	1
kan tutmak	1
kan vermek	4
kana bulamak	4
kana susamak	1
kanaat getirmek	1
kanayan yara olmak	1
kanı kaynamak	2
kanı kurumak	2
kanına girmek	8
kanını emmek	1
kanını yerde koymak	1
kanıyla ödemek	1
kapağı atmak	1
kapana girmek	1
kapı açmak	11
kapı aralamak	2
kapı dışarı etmek	2
kapı gibi	2
kapı kapı aramak	1
kapı kapı dolaşmak	1
kapıda kalmak	3
kapılar yüzüne kapanmak	1
kapıları kapamak	1
kapısını çalmak	3
kapıya dayanmak	11
kar getirmek	2
kara kara düşünmek	1
karakolluk olmak	2
karalar bağlamak	3
karar almak	13
karar vermek	72
karara varmak	1
karı gibi	2
karın doyurmak	2
karizmayı çizdirmek	1
karşı çıkmak	3
karşı durmak	3
karşı gelmek	4
karşı karşıya gelmek	3
karşı koymak	8

karşı olmak	2
karşılık vermek	3
karşısına almak	1
karşısına dikilmek	1
karşısına geçmek	2
kasım kasım	
kasılmak	2
kastı olmak	1
kaşık kadar	1
kavga çıkarmak	3
kavga çıkmak	3
kaya gibi	2
kayıplara karışmak	2
kayıtsız kalmak	1
kaymağını yemek	1
kaza atlatmak	1
kaza geçirmek	4
kazık atmak	2
kazık kadar	1
kazık yemek	3
kedi olalı bir fare tutmak	1
kefeni yırtmak	2
keklik gibi	1
kemik atmak	2
kemikleri sızlamak	2
kemiklerini kırmak	2
kendi ayağı ile gelmek	1
kendi göbeğini kendi kesmek	2
kendi kendini yemek	1
kendimi bildim bileli	1
kendinden geçmek	3
kendine gelmek	87
kendine yedirememek	1
kendini adamak	4
kendini ateşe atmak	3
kendini atmak	1
kendini bırakmak	2
kendini düşünmek	2
kendini göstermek	2
kendini kaptırmak	1
kendini kaybetmek	3
kendini sokağa atmak	1

kendini toplamak	5
kendini tutamamak	5
kendini tutmak	3
kendini yiyip bitirmek	1
kepaze etmek	2
kepaze olmak	2
kesenize bereket	1
kesip atmak	2
kestirip atmak	3
keyfi yerinde olmak	7
keyfine bakmak	12
keyfini bozmak	1
keyfini çıkarmak	4
keyfini kaçırmak	1
kıçını yırtmak	1
kılı kıpırdamamak	2
kılıç çekmek	2
kılıçtan geçirmek	5
kılığına girmek	3
kılına dokunmamak	1
kılını kıpırdatmamak	4
kına yakmak	4
kırıp dökmek	6
kırkı çıkmak	2
kısa kesmek	3
kısa tutmak	1
kıyak geçmek	2
kıyak yapmak	1
kıyamet gibi	1
kıyamet kadar	1
kıyamet kopmak	11
kıymet vermek	1
kıymetini bilmek	18
kız kaçırmak	11
kilo almak	4
kilo vermek	2
kisveye bürünmek	1
kocaya kaçmak	1
kodese tıkmak	1
koku almak	5
kokusu çıkmak	5
kokusunu almak	7
kol gezmek	1
kol kanat germek	2

kolaçan etmek	5
kolları kopmak	1
kolu kanadı kırılmak	3
koluna girmek	1
konsantre olmak	4
kontak kapamak	1
kontrol altına almak	1
kontrol altında tutmak	1
konuk etmek	1
kopya çekmek	1
kor gibi	2
korktuğu başına gelmek	1
koru salmak	2
koynuna almak	1
koynuna girmek	2
koynunda yılan beslemek	4
koz vermek	1
kozunu paylaşmak	2
kök salmak	2
kök sökmek	2
kökünden halletmek	3
kökünden kazımak	1
kökünü kazımak	1
kökünü kurutmak	3
köpek gibi	1
köşe kapmaca oynamak	1
köşebaşını tutmak	1
köşesine çekilmek	1
köşeyi dönmek	2
kötü olmak	9
kötülük etmek	3
kötülük yapmak	4
kramp girmek	1
kredi çekmek	1
kriz geçirmek	9
kucak açmak	2
kuğu gibi	1
kul etmek	1
kul köle olmak	4
kul olmak	1
kulağına fisıldamak	4
kulağına gelmek	4

kulağına gitmek	3
kulağını açmak	2
kulağını çekmek	4
kulak kabartmak	1
kulak vermek	1
kumar oynamak	1
kumpas kurmak	4
kurban gitmek	3
kurban olayım!	18
kurbanı olmak	19
kursağında kalmak	4
kurşun atmak	2
kurşun sıkamak	7
kurşun yağdırmak	1
kurşun yemek	15
kurşuna dizmek	1
kurt gibi	1
kurtlarını dökmek	1
kusur bulmak	1
kusur etmek	1
kusur etmemek	1
kusura bakmamak	218
kusura kalmamak	3
kuvvet vermek	1
kuyruğuna basmak	4
kuyruğunu kısmak	1
kuyruğunu kıstırmak	1
kuyruk olmak	1
kuyruk sallamak	4
kuyusunu kazmak	1
kuzu gibi	2
kuzu kesilmek	1
küçük düşürmek	1
küçük görmek	2
küçük görmek	1
kül etmek	2
kül olmak	6
külahıma anlat!	3
külahları değişmek	1
küplere binmek	1
küt diye	1
laçka olmak	1
laf anlatmak	4
laf çakmak	3
laf çıkarmak	3

laf çıkmak	2
laf dinlemek	7
laf etmek	14
laf olmak	1
lafa karışmak	1
lafa tutmak	1
lafı ağzında gevelemek	1
lafı geçmek	1
lafı mı olur?	4
lafı uzatmak	6
lafı yedirmek	1
lafını bilmek	2
lafını etmek	1
lafını kesmek	1
laftan anlamak	2
lanet etmek	1
layığını bulmak	2
layık görmek	1
lazım olmak	5
leke getirmek	1
leke sürmek	2
maaş bağlanmak	1
maceraya atılmak	2
madara etmek	1
madara olmak	1
mağdur etmek	1
mağdur olmak	1
mahkemeye vermek	2
mahsur kalmak	1
mahzur görmek	1
mal etmek	1
mal olmak	3
mana çıkarmak	1
maruz kalmak	1
masal anlatmak	1
masal gibi	1
masal okumak	1
masaya oturmak	6
maskara olmak	1
masraf etmek	3
maşası olmak	2
maydanoz olmak	1
mazur görmek	1
mecbur bırakmak	1

mecbur kalmak	9
meclis kurmak	1
medet ummak	1
melek gibi	4
mendil kadar	1
merakta bırakmak	1
meraktan çatlamak	4
meraktan ölmek	10
mesaj bırakmak	2
mesken tutmak	1
mesul tutmak	2
meşru sayılmak	1
metanet göstermek	1
meteliğe kurşun atmak	2
methiye düzmek	1
mevzuya girmek	1
meydan kalmamak	1
meydan okumak	2
meydana gelmek	1
meydanı bırakmak	1
meydanı boş bulmak	3
mezarını kazmak	1
mışıl mışıl uyumak	4
midesi bulanmak	5
midesi kazınmak	2
minnet duymak	3
minnet etmemek	2
minnettar kalmak	2
mis gibi	11
mola vermek	2
moral vermek	1
moralini bozulmak	3
moralini bozmak	5
motoru bozmak	1
muamla aramak	2
muradına ermek	5
musallat olmak	9
mutabık kalmak	1
mücadele vermek	5
mühür basmak	2
müjde vermek	4
mümkün olmak	1
münasip bulmak	1
münasip görmek	7

mürüvvetini görmek	3
müsaade etmek	62
nabızı durmak	1
nal toplamak	2
nalları dikmek	3
nam kazanmak	1
nam salmak	1
namazı kılınmak	2
namusunu temizlemek	3
nane yemek	1
nara atmak	1
nasır tutmak	1
nasırına basmak	1
nasibini almak	4
nasihatte bulunmak	1
nazar değmek	7
ne biçim?	11
ne gözle bakmak	2
ne hacet	2
ne haddine!	1
ne hali varsa görsün	7
ne münasebet	1
ne olacak	1
ne olur ne olmaz	6
ne olursa olsun	7
ne olursun	1
ne pahasına olursa olsun	4
ne var ne yok	1
neden olmak	1
nefes aldırılmamak	2
nefes almak	33
nefes tüketmek	2
nefesi kesilmek	1
nevri dönmek	2
neye uğradığımı şaşırarak	2
neyin nesi	1
neyin nesi, kimin fesi	1
nezarete almak	1
nifak sokmak	2
nikah kıymak	22
nikah yapmak	1
nişan almak	1

nokta koymak	1
not almak	3
not etmek	1
nöbet tutmak	3
numara yapmak	8
nur içinde yatsın	3
nur topu gibi	1
nutku tutulmak	1
nüfuz etmek	1
ocağı sönmek	2
ocağı tütme	1
ocağına düşmek	1
ocağına incir dikmek	2
oğul vermek	1
ok yaydan çıkmak	2
okulu asmak	2
olan oldu	11
olay çıkarmak	9
olmayacak duaya amin demek	2
oltaya gelmek	1
olup biten	1
omuz vermek	4
onur duymak	4
ortada bırakmak	8
ortada kalmak	7
ortada olmak	2
ortadan kalkmak	1
ortadan kaybolmak	18
ortak etmek	1
ortak olmak	4
ortalık karışmak	8
ortaya atmak	1
ortaya çıkarmak	17
ortaya çıkmak	21
ortaya dökmek	1
ortaya koymak	11
ot gibi	2
oy vermek	1
oyun bozmak	10
oyun etmek	7
oyun kurmak	5
oyun oynamak	39
oyuna gelmek	1
oyuna getirmek	1

öcünü almak	1
ödü kopmak	1
ödünü koparmak	3
ödünü patlatmak	4
öfkeye kapılmak	1
öküzün altında buzağı aramak	1
ölçüp biçmek	1
ölüm kalım meselesi	1
ölüm kalım savaşı	1
ölümle pençeleşmek	1
ölümü göze almak	2
ölüp ölüp dirilmek	1
ömrü vefa etmemek	3
ömür çürütmek	2
ömür geçirmek	3
önde gelmek	1
öne sürmek	1
önüne bakmak	1
önüne çıkmak	3
önüne dikilmek	1
önüne düşmek	1
önüne geçmek	3
önüne katmak	2
önünü kesmek	3
örneğini almak	1
örnek almak	4
örnek olmak	2
örnek vermek	1
ötesi yok	1
öyle olsun	2
öyle veya böyle	1
özen göstermek	1
özür dilemek	185
pabucu dama atılmak	1
pabuç bırakmamak	3
paçayı kurtarmak	2
paha biçilmez	1
pahalıya patlamak	1
pamuk gibi	1
paniğe kapılmak	3
papaz olmak	3
para etmek	3
para etmemek	2

para koparmak	3
para saçmak	1
para saymak	1
para yatırmak	3
para yemek	1
paraya kıymak	1
parmağı olmak	6
parmak basmak	1
parmakla gösterilmek	1
parmaklarını yemek	4
parti vermek	1
pat diye	2
pay çıkarmak	1
pay vermek	3
paye vermek	2
payına düşmek	3
payını almak	1
payidar kalmak	2
payidar olmak	2
pençesine düşmek	1
perde inmek	2
peri gibi	1
pes etmek	20
peşinde koşmak	4
peşinde olmak	7
peşinden koşmak	2
peşinden sürüklemek	2
peşine düşmek	38
peşine takılmak	2
peşine takmak	5
peşini bırakmamak	14
peşkeş çekmek	2
pılı pırtıyı toplamak	6
pırlanta gibi	7
posta koymak	6
postu deldirmek	1
pot kırmak	3
pusu kurmak	7
pusuda beklemek	1
pusuya düşmek	3
pusuya yatmak	3
racon kesmek	3
rafa kaldırmak	2

rağbet görmek	1
rahat bırakmak	21
rahat bırakmamak	1
rahat durmak	21
rahat etmek	17
rahat olmak	18
rahat vermemek	1
rahatına bakmak	3
rahatsız etmek	4
rahatsızlık vermek	7
rahmetli olmak	5
randevu almak	2
randevu vermek	3
rapor almak	1
rapor etmek	5
rapor vermek	2
razı etmek	1
razı gelmek	7
razı olmak	28
rehin almak	14
reklam yapmak	1
rekor kırmak	1
renği atmak	1
renk vermek	3
resim çekmek	1
resmiyete dökmek	1
reva görmek	1
revan olmak	1
rezil etmek	17
rezil olmak	17
rızası olmak	3
risk almak	7
riske girmek	3
rol kesmek	2
rol oynamak	2
rol yapmak	7
ruh gibi	4
ruhu (bile) duymamak	5
ruhun şad olsun!	1
ruhunu şad etmek	2
rüşvet yemek	1
rüya gibi	1
rüyalarına girmek	1
sabah ola hayrola	1

sabahı bulmak	1
sabrı taşmak	3
saçını başını yolmak	3
saçını süpürge etmek	1
sadakat göstermek	2
sadede gelmek	6
sadık kalmak	2
saf değiştirmek	1
saf dışı bırakmak	1
saf tutmak	2
sağ gösterip sol vurmak	1
sağ kalmak	4
sağ ol	469
sağ olsun	3
sağı solu olmamak	5
sağlama almak	1
sağlıcakla kalın	1
sahile vurmak	2
sahip çıkmak	47
sahneye çıkmak	2
sakata gelmek	2
sakın ha	1
sakız gibi	1
sala okumak	1
saldırıya uğramak	9
saman gibi	1
sap gibi	1
sapına kadar	1
sarıp sarmalamak	1
savaş açmak	1
savaş vermek	1
saygı duymak	3
saygı göstermek	1
sebat etmek	1
sefa sürmek	1
seferber olmak	1
sel gibi akmak	1
selam almak	1
selam etmek	2
selam söylemek	15
selam vermek	6
selamete çıkmak	1
selamı sabahı kesmek	1

sen bilirsin	26
serbest bırakmak	7
sert çıkmak	1
ses çıkarmamak	10
ses etmek	3
ses etmemek	5
ses kesilmek	2
ses seda çıkmamak	1
ses seda yok	1
ses vermek	1
sesi çıkmamak	5
sesi soluğu çıkmamak	1
sesi soluğu kesilmek	1
sesini çıkarmamak	2
sesini kesmek	18
sesini kısmak	1
sesini yükseltmek	8
sevap işlemek	2
sevinçten uçmak	1
sevk etmek	11
seyirci kalmak	2
sıcak bakmak	8
sıkı durmak	1
sıkı tutmak	3
sıkıntı vermek	1
sıkıntısı olmak	1
sınava girmek	4
sınavdan geçmek	4
sınıfta kalmak	4
sınır çizmek	2
sınır dışı etmek	1
sınırını zorlamak	2
sır saklamak	5
sır tutmak	1
sır vermek	3
sırası gelmek	7
sırta kadem basmak	3
sırt sırta vermek	1
sırtı yere gelmek	4
sırtı yere gelmemek	3
sırtına almak	1
sırtından bıçaklamak	4
sırtından çıkarmak	1
sırtından geçinmek	1

sırtını dayamak	4
sırtını dönmek	18
sırtını sıvazlamak	1
sızıp kalmak	5
siciline işlemek	1
silah çekmek	10
silah patlamak	2
silip atmak	3
silip süpürmek	1
sineye çekmek	5
sinirleri bozulmak	4
sinirleri gergin olmak	1
sinirleri gerilmek	1
sinirleri yatışmak	1
sinirlerini bozmak	8
sipariş etmek	4
sipariş vermek	3
siper almak	3
siper etmek	3
siper olmak	2
sirayet etmek	1
siz bilirsiniz	1
sizlere ömür	6
soğukkanlı olmak	1
sokağa atmak	5
sokağa çıkmak	3
sokaklara düşmek	1
sokakta kalmak	9
son bulmak	1
son nefesini vermek	3
son vermek	2
son yolculuğa uğurlamak	1
sona ermek	5
sonu gelmek	6
sonuç almak	1
sonuç vermek	1
sorguya çekmek	10
sorumlu tutmak	3
sorumluluk almak	5
sorun çıkarmak	4
söküp atmak	1
söz dinlemek	1
sözü ağzından almak	1

sözü geçmek	3
sözü tartmak	1
sözü uzatmak	2
sözünde durmak	11
sözünden çıkmamak	1
sözünden dönmek	2
sözünü kesmek	1
sözünü tutmak	9
sözünün eri	2
stres atmak	1
su gibi	1
su yapmak	1
surat asmak	6
suratı sirke satmak	1
suratını dağıtmak	1
suspus olmak	1
suyu ısınmak	2
suyunu çekmek	1
sülün gibi	1
sünnet etmek	4
sünnet olmak	2
sürgüne göndermek	2
sürme çekmek	1
sürpriz yapmak	12
sürüm sürüm	
sürünmek	1
sürüsüne bereket	1
şaka kaldırmak	1
şaka yapmak	41
şamaroğlanına dönmek	1
şanına yakışmak	1
şans tanımak	1
şansa bırakmak	3
şansı yaver gitmek	2
şapka çıkarmak	1
şarj etmek	3
şart koşmak	2
şart olmak	1
şehadet getirmek	4
şehadet şerbetini içmek	2
şehit düşmek	2
şehit olmak	50
şeref vermek	7
şeytan diyor ki	2

şeytana uymak	5
şeytanın bacağına kırmak	2
şifa bulmak	4
şifa vermek	3
şifayı bulmak	3
şifayı kapmak	1
şiir gibi	1
şüphe etmek	12
şüphem yok	1
şüpheye düşmek	1
şüpheye kapılmak	1
ta kendisi	8
taban tabana zıt	1
tabanları yağlamak	1
tabi tutmak	1
taburcu etmek	2
tadı kaçmak	4
tadı tuzu kalmamak	1
tadına bakmak	2
tadından yenmemek	1
tadını almak	1
tadını çıkarmak	2
tadını kaçırmak	1
takat getirmek	5
takati kalmamak	4
talim etmek	3
talimat vermek	4
tam olmak	1
tansiyonu fırlamak	2
tansiyonu yükselmek	2
tarafını tutmak	1
tarihe geçmek	2
tasası sana mı düştü?	1
tası tarağı toplamak	1
taş atıp kolu yorulmamak	1
taşı sıkırsa suyunu çıkarır	1
taşı toprağı altın olmak	1
taşlar yerine oturmak	1
tat almak	1
tatmin etmek	1
tavır takınmak	1

taviz vermek	3
tayini çıkmak	6
tazi gibi	2
tedavi görmek	6
tedavi olmak	11
tedbir almak	14
tehdit etmek	53
tehdit savurmak	1
tehlikeye atılmak	1
tehlikeye düşürmek	1
tek vücut olmak	1
tekme atmak	2
tekme tokat girişmek	1
tekme vurmak	4
telef etmek	1
telef etmek	1
telefon açmak	3
telefon etmek	3
temasa geçmek	1
temize çekmek	1
tepesi atmak	2
tepesine binmek	6
tepesine çıkmak	7
tepesinin taşı atmak	6
tepki vermek	1
ter atmak	4
ter dökmek	2
ters düşmek	1
tersine dönmek	1
tersine gitmek	1
teselli etmek	3
teslim almak	5
tespih çekmek	2
teşvik etmek	2
tetiğe basmak	7
tetiğe dokunmak	1
tetiği çekmek	14
tetikte olmak	7
teveccüh göstermek	1
tezgah açmak	1
tezgahı kurmak	1
tok evin aç kedisi	1
tokat atmak	2
topa tutmak	1
toprağa vermek	5

toz kondurmamak	1
toz olmak	1
tozunu almak	1
töhmets altında kalmak	2
töreye karşı gelmek	1
treni kaçırmak	2
turp gibi	1
turşusunu kurmak	1
tuz buz olmak	1
tuzağa düşmek	31
tuzak kurmak	64
tuzu olmak	1
türkü söylemek	3
tüylere diken diken olmak	4
ucu dokunmak	2
ucundan tutmak	5
ucuz atlatmak	1
ucuz kurtulmak	2
uçup gitmek	7
uğur getirmek	1
uğur ola (uğurlar olsun)	3
umudunu kesmek	2
umurumda değil	28
umutsuzluğa kapılmak	1
ununu elemek, eleğini asmak	1
uslu durmak	10
utanç duymak	2
uygun görmek	2
uyku çekmek	4
uyku tutmamak	8
uykusu kaçmak	2
uyuz olmak	2
uzak durmak	26
uzak kalmak	2
uzak tutmak	11
uzaktan bakmak	3
ümidini kesmek	1
ümidini kırmak	1
ümit kesmek	4
ümüğünü sıkmak	1
üst üste gelmek	7

üstesinden gelmek	11
üstüme iyilik sağlık	2
üstün gelmek	2
üstün olmak	2
üstünde durmak	1
üstünden (şu kadar zaman) geçmek	1
üstüne alınmak	1
üstüne atmak	2
üstüne basmak	1
üstüne bir şeyler almak	1
üstüne çekmek	2
üstüne düşmek	2
üstüne gelmek	23
üstüne gitmek	9
üstüne kalmak	2
üstüne titremek	2
üstüne varmak	1
üstüne vazife olmamak	1
üstüne yıkılmak	1
üstüne yürümek	2
üzerinde durmak	1
üzerinden atmak	2
üzerine alınmak	2
üzerine çekmek	2
üzerine çökmek	1
üzerine düşmek	3
üzerine vazife olmamak	1
üzerine yürümek	3
vaatte bulunmak	1
vacip olmak	1
vadesi gelmek	2
vakit geçirmek	5
vakit kazanmak	2
vakti gelmek	11
vaktini almak	2
var olmak	12
vartayı atlatmak	1
vay anasını	3
vebali boynuna	2
veda etmek	8
velveleye vermek	1
vidı vidı etmek	1

vız gelip tırıs gitmek	1
vicdan azabı çekmek	2
volta atmak	2
voltasını almak	2
vur patlasın, çal oynasın	1
vurgun yemek	1
vurup kafayı uyumak	1
ya sabır	1
yabana atmak	1
yaka paça götürmek	1
yakasına yapışmak	2
yakayı ele vermek	2
yakıp yıkmak	5
yakışık almamak	5
yamuk yapmak	3
yan çizmek	1
yan gözle bakmak	1
yanığına kan gelmek	1
yangından mal kaçırır gibi	1
yanına almak	10
yanına bırakmamak	9
yanına kar kalmak	2
yanına koymamak	1
yanında olmak	31
yanıp tutuşmak	6
yanıt vermek	1
yapmadığı kalmamak	1
yapmadığını bırakmamak	1
yar olmak	3
yara açmak	1
yara almak	2
yara kapanmak	1
yarasını deşmek	1
yarı yolda bırakmak	11
yarıda kalmak	1
yarım kalmak	4
yas tutmak	3
yasağı çiğnemek	1
yasını tutmak	5
yaşını başını almak	1
yatıp kalkmak	2

yatırım yapmak	1
yay gibi	1
yaygara koparmak	1
yazık etmek	4
yazık olmak	11
yazıklar olsun	31
yeise kapılmak	2
yem olmak	4
yemin vermek	2
yenik düşmek	5
yer açmak	1
yer almak	3
yer değiştirmek	5
yer yarılıp içine girmek	4
yer yerinden oynamak	1
yerde kalmak	7
yerden göğe kadar	1
yere bakan yürek yakan	2
yere batmak	1
yere çalmak	1
yere sermek	1
yeri olmak	1
yerin dibine girmek	4
yerin kulağı var	1
yerinde duramamak	1
yerinde olmak	3
yerinden oynamak	3
yerine geçmek	3
yerine gelmek	4
yerine getirmek	13
yerine koymak	4
yerini almak	7
yerini bulmak	10
yerini doldurmak	1
yerini tutmak	1
yerle bir etmek	3
yerle yeksan etmek	1
yerli yerinde oturmak	1
yetki vermek	1
yığılıp kalmak	1
yıldırım gibi	2
yıldızı barışmamak	1

yitip gitmek	1
yiyip bitirmek	3
yok canım	1
yok etmek	25
yok olmak	9
yoksun bırakmak	1
yol açmak	5
yol almak	2
yol aramak	2
yol bulmak	5
yol göstermek	2
yol kesmek	3
yol vermek	2
yol yakınken	2
yola çıkmak	28
yola düşmek	3
yola gelmek	5
yola gitmek	1
yola koyulmak	8
yola revan olmak	5
yolda kalmak	2
yoldan çıkmak	1
yollara dökülmek	1
yollara düşmek	2
yolları ayrılmak	1
yolları tutmak	1
yolu açmak	1
yolu açık olmak	6
yolu açılmak	2
yolu açmak	3
yolu düşmek	1
yolun açık olsun	14
yoluna bakmak	1
yoluna çıkmak	3
yoluna girmek	15
yoluna koymak	1
yolunda gitmek	3
yolunu beklemek	2
yolunu bulmak	21
yolunu gözlemek	6
yolunu kesmek	6
yolunu şaşırarak	1
yuları takmak	1
yumruk atmak	3
yumruk indirmek	1

yurt edinmek	1
yurt tutmak	2
yuva kurmak	6
yuva yapmak	1
yüreği ağızına gelmek	2
yüreği kabarmak	1
yüreği kaldırmamak	4
yüreği kararmak	1
yüreği sızlamak	1
yüreği yanmak	2
yüreğine inmek	2
yüreğine su serpmek	1
yüreğini dağlamak	1
yüz çevirmek	1
yüz verince astar istemek	1
yüz vermemek	1
yüz yüze gelmek	3
yüzü düşmek	1
yüzü gülmek	5
yüzü kızarmak	1
yüzü olmamak	2
yüzük takmak	3
yüzünden okumak	2
yüzüne bakmamak	11

yüzüne gözüne bulaştırmak	2
yüzüne vurmak	3
yüzünü gören cennetlik	1
yüzünü görmemek	6
yüzünü güldürmek	2
yüzünü kara çıkarmak	3
yüzünü kızartmak	1
yüzüp yüzüp kuyruğuna gelmek	5
yüzüstü bırakmak	1
zaafa uğramak	2
zahmet çekmek	1
zahmet olmak	7
zaman almak	4
zaman kazanmak	2
zaman vermek	4
zamanı geçirmek	1
zapt etmek	1
zapturapt altına almak	1
zarar gelmek	28
zarar görmek	8
zarar vermek	38
zararı dokunmak	2

zararı olmamak	1
zararlı çıkmak	3
zayıf düşmek	2
zayıyat vermek	1
zehir gibi	5
zerre kadar	3
zeval vermemek	8
zevk almak	1
zeytinyağı gibi üste çıkarmak	1
zırnık koklatmamak	1
zıvanadan çıkarmak	2
zıvanadan çıkmak	3
zil takıp oynamak	2
zimmetine geçirmek	2
zindan etmek	1
ziyade olsun!	1
ziyan olmak	2
ziyaret etmek	9
zokayı yutmak	1
zor gelmek	4
zoruna gitmek	2
zorunda kalmak	5
zorunda olmak	2

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

Kübra Kaya 1991 yılında Sakarya'da doğdu. Sakarya Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. Sakarya'nın Akyazı ilçesinde dört sene öğretmenlik yaptı. Şu an Sakarya iline bağlı Geyve ilçesinde öğretmenlik yapmaktadır.

e-posta adresi: kbrky54@gmail.com